

Guds vrede

Av

Ragnar Blomfelt

”Alla våra dagar far förbi under din vrede” Ps 90:9

Bibeln om Guds Vrede

Version 2.1 (2023)

Innehåll:

Kap 1 Gamla Testamentet om Guds vrede, sid 4

Kap 2 Nya Testamentet om Guds vrede, sid 87

Kap 3 Reflektioner om Guds vrede, sid 107

Appendix I, II, sid 174

INLEDNING

Jag behöver inleda med en varning. Det här är en extremt kontroversiell bok. Kanske den mest anstötliga bok som någonsin författats på det svenska språket.

Den handlar om ett ämne som det råder enighet om bland folk i allmänhet och bland nästan alla kristna kyrkor att man inte ens ska viska om - Guds vrede. Boken drar fram i ljuset den vredens Gud som ständigt blixtrar fram i Bibelns böcker.

Min bön och önskan är att boken skulle bli fröet till en global reformation vad gäller den kristna gudsbilden. En reformation med målet att Guds församling överger sin ensidiga gudsbild och istället ger fullt erkännande åt den holistiska gudsbild som Bibeln uppenbarar, och där Guds vrede utgör en av grundpelarna.

Det finns få om ens något budskap i Bibeln som beskrivs mer omfattande än budskapet om Guds vrede. Textmängden om detta är i Bibeln enorm. Men trots det är det tabu att tala om Guds vrede i vår tids kyrkor. Det är djupt olyckligt och får många tragiska konsekvenser. Den här boken vill försöka råda bot på denna destruktiva tystnad och förnekelse.

Boken är en enkel och grundläggande inledning till ämnet i fråga. Det finns otaliga ingångar till fördjupade studier som ännu väntar på start. Det gäller t.ex. studier av alla de hebreiska och grekiska ord och begrepp som Bibeln använder för att tala om Guds vrede. Det gäller teologiska och exegetiska studier kring de olika böckernas behandling av ämnet. Det gäller historiska studier om hur Guds folk genom tiderna behandlat ämnet. Det gäller en mer filosofisk ingång av ämnet. Med andra ord, akademisk teologisk/exegetisk/historisk/systematisk forskning kring ämnet Guds vrede väntar ännu på sina första arbetare. För doktrinen om Guds vrede utgör fortfarande ett stort vitt område på kartan i teologins värld.

När vi nu börjar detta ytliga studium bör vi påminna oss om att den "bibel" som Jesus Kristus, apostlarna och de första kristna studerade och trodde på var de heliga skrifter som finns i det vi kallar Gamla Testamentet (Luk 24:27).

KAPITEL 1

GAMLA TESTAMENTET OM GUDS VREDE

FÖRSTA MOSEBOK

I Bibelns första bok möter vi redan i kapitlen 3-8 Guds vrede som en reaktion på människans avfall.

Den fruktansvärda konsekvensen av "syndafallet" blev att mänskligheten från och med den dagen och fram till världsbranden vid alltings slut kommer att vara föremål för Guds vrede. Jorden är sedan syndafallet den plats som mer än någon annan plats i universum befinner sig under Guds dom, förbannelse och vrede.

Syndafallet handlar om att människan valde att lyssna till ormens ord istället för Guds ord (1 Mos 2-3). Människan gjorde det enda som Gud hade förbjudit då hon åt av frukten på trädet mitt i lustgården. Adam och Eva fick därför möta Gud som vredgad domare för första gången i sina liv. För människan var det en ny och skrämmande erfarenhet. Och efter domsorden drevs människan sedan ut från Edens lustgård av Gud.

Utdrivna från lustgården förökade sig människosläktet och spred sig över jorden. Allt medan mörkret tjocknade över världen och synden och ondskan utbreddes sig.

Den rättfärdige Noa var dock ett märkligt undantag. Han hade fått nåd av Gud. Han och hans familj var de enda som inte blev drabbade av Guds vrede som forsade fram genom flodens vatten.

Ett nytt släkte växer sedan upp genom Noa och hans söner. Men synden dränktes inte av flodens vatten. Den fanns kvar i människohjärtat. Och ska så förbli till den yttersta dagen.

Det betyder att hela mänsklighetens historia kommer att vara en enda lång kedja av synd-avfall-Guds vrede, ett mönster som upprepas gång på gång hos

både Israels folk och alla andra folk på jorden.

Detta var en kort ingress. Men nu ska vi gå lite närmare in på detta. Och vi börjar från början.

Syndafallet

Men du får inte äta av trädet med kunskap om gott och ont, för den dag du äter av det ska du dö! 1 Mos 2:17

Innan syndafallet läser vi att Gud ger människan en varning. Ett dödligt vredeshot kom därefter att vila över paradishimlen. Vredens doft kan för första gången anas av människan. Den fullkomliga människan skapad till Guds avbild får höra av sin Skapare att han tänker se till att de dör om de betar sig på ett visst sätt. De blir nu medvetna om att Guds vrede är en potentiell verklighet, en vrede som kan utlösas genom en enda liten handling i olydnad.

Eva och Adam åt av den förbjudna frukten och det fick konsekvenser. Enligt 1 Mos 3:14-19 blev ormen förbannad av Gud. Och Adam och Eva fick för första gången höra Gud tala i vrede. Genom Guds vredesord började ordet "dö" (2:17) gå mot sin oundvikliga fullbordning. Orden "din plåga intensiv", "smärta", "törne och tistel", "svettig" (3:16-19), uttrycker något av det som människan gick till mötes. Det är verkligheter som uttrycker Guds vrede.

Så Herren Gud förvisade honom från Edens trädgård ... Han drev ut mannen ... 3:23-24

De gick inte ut frivillig. Inte heller var det någon ängel som drev ut dem. Det var Gud själv som drev ut dem och sedan obevekligt stängde igen för dem vägen tillbaka.

Vad vi bevittnar är hur Gud för första gången handlade i vrede mot den avfallna människan. Gud gick från vredesord till vredeshandling och stötte bort människan. Gud ville inte ha den avfallna människan i sin närhet. Guds vrede är alltså en verklighet över jorden och människosläktet redan från begynnelsen.

Kain

Gud: *Nu är du under förbannelse ...* 1 Mos 4:11

Denna händelse har sin upprinnelse i att Herren, som det står, såg till Abel och hans offer, men till Kain och hans offer såg han inte. Då blev Kain mycket upprörd. Det fanns alltså något hos Kain och kanske också i de handlingar han gjorde, som inte glädde Gud och därför tog inte Gud emot hans offer.

1 Mos 4:6-7 visar också att det onda och mörka som tydligen var en del av Kains hjärta snart kom upp till ytan genom hans ord och livsföring. Gud vände därför sitt ansikte ifrån Kain när han ville utföra sin religiösa handling. Redan detta var en vredeshandling över Kains liv.

Kain blev nu inte ångerfull efter Guds förmaning utan tvärtom så fylldes han av hat och mördade sin bror. Detta ledde till ett mera direkt möte med Guds vrede genom att han fick höra förbannelsen uttalas över sig.

Förut var det ormen som av Gud blev förbannad och nu drabbar det för första gången en människa.

Det första barnet som av kvinna föddes på denna jord blev således en mördare som Gud i vrede lade förbannelsen över.

Syndafloden

Guds största konkreta vredesmanifestation över mänskligheten finner vi i beskrivningen av floden i 1 Mos 6-8.

Orsaken till floden var människornas ondska. Alla deras tankar och avsikter var onda. Jorden var uppfylld av våld (6:5, 11). Därför lød Guds ord:

Jag ska utplåna människorna som jag har skapat från jordens yta. 6:7.

Guds hjärta var bedrövat. Men där fanns också vrede riktat mot den avfallna mänskligheten. Det var inte Guds tårar som sände floden. Det var Guds vrede. Syndaflodens straffdom är i harmoni med Guds vilja och väsen. Det var Guds

helighet, rättfärdighet och rättvisa som gjorde det oundvikligt med ett globalt vredesstraff. Alla länder och folk dränktes av Guds vredgade händer.

Syndafloden utgör ett oavbrutet vittnesbörd om vad Gud egentligen skulle vilja göra med en fallen värld. Med varje generation människor. För vi ska inte inbilla oss att vi skulle vara bättre människor än de som levde före flodens tid. Vi är alla av samma skrot och korn.

Babels torn, 1 Mos 11.

Vi ser i detta kapitel ett nytt människosläkte som tillsammans vill förhärliga och upphöja sig själva. Mot allt vad Gud säger står människans håg att göra tvärtom. Guds vilja var att människan skulle spridas ut över jorden (9:1), men Noas efterkommande ville motsatsen. Gud förbistrar därför deras språk och tvingar människan att sprida ut sig över jorden. Också detta kan ses som en Guds vredeshandling över ett olydigt och trotsigt släkte.

Första Mosebok 1-11 utgör en enhet som handlar om människans urhistoria. Redan i dessa få kapitel har vi nu fått bevittna tre vredeshandlingar av Gud över mänskligheten. Först Guds vredesord och vredeshandling över Adam och Eva, något som människan i alla tider får bära konsekvensen av. Sedan syndafloden då Gud dödade i stort sett hela den mänsklighet som då fanns. Och till sist språkförbistringen i Babel.

Gud sänder plågor

Men Herren slog farao och hans hov med hemska plågor för Sarajs skull. 1 Mos 12:17

Trots faraos godhet mot Abram (v. 16) straffar Gud farao och hans hus med plågor. Man kan fråga sig varför Gud inte straffar Abram istället, som ljugit och visat sådan otro. Svaret ligger dels i utkorelsen och dels det skäl som versen själv ger, dvs att Gud tänkte på Saraj som blev en sådan olycklig bricka i detta lögnaktiga spel. Dessutom kan vi förmoda att faraos liv inte var särskilt gudfruktigt, och därför förtjänade han att drabbas av Guds hand genom dessa plågor.

Sodom och Gomorra

1 Mos 19:1-29 handlar om Sodom och Gomorra och de omkringliggande städerna på slätten. Dessa städers synder var mångfaldiga (Hes 16:49-50, Judas brev v 7). Mycket ofta och tydligt betonas att det verkligen var från Herren som vreden kom. Inget tvivel skulle få råda över den saken.

Då gjorde Herren att det regnade svavel och eld över Sodom och Gomorra. Det kom från himlen av Herren 19:24

Den här vredesdomen inträffade och blev nedtecknad som ett varnande exempel för alla framtida generationer (2 Petr 2:6). Den vill visa oss på Guds allmänna inställning till varje ogudaktig stad. Gud visar städer mildhet och tålmod. Men det finns gränser.

Nu händer det inte varje dag att Gud utplånar hela byar och städer. Det är därför lätt att bedra sig och tro att bara för att detta sällan sker så är Gud inte längre vred. Men i verkligheten vilar Guds vrede över varje stad på jorden. Och eld och svavel är bara ett av många vredesredskap som Gud kan använda.

Gud dödar i vrede

Men Judas förstfödde Er var ond i Herrens ögon, och Herren dödade honom. 1 Mos 38:7

Om Onan: Det Onan gjorde var ont i Herrens ögon, och han dödade honom också. 38:10

I fallet med Er får vi ingen direkt förklaring till varför Gud dödade honom. Det författaren vill betona är att det var Herren som dödade honom. Hos Er fanns något som väckte Guds avsky så mycket att han i vrede dödade Er. Vad gäller Onan ger oss författaren däremot ett exempel på något som väcker Guds vrede. Onan var en självisk man som bara tänkte på sina egna lustar och inte på andras välgång. Gud såg detta, reagerade med avsky, och lät sin vrede drabba honom.

I kapitlen 3, 6-8, 11 läste vi om händelser som innebar straffdomar över många människor. Här får vi nu två exempel på att Gud också har ögonen på varje enskild individ. Ingen människa undkommer Guds ögons helighetsstrålar. I varje enskilt hjärta där ondskan härskar kan Guds vrede slå till.

ANDRA MOSEBOK

Guds vrede synliggörs tydligt även i denna bok. Det gäller särskilt de tio plågorna över Egyptens land, över växter, djur och människor. Dessa plågor uppenbarar Guds vrede över dem som förtryckte Guds folk och vägrade att ge dem frihet. Det var Gud som sände plågorna och det var han som till slut genom mordängeln dödade alla förstfödda i Egypten. Men först handlar det om Mose.

Gud blir vred på Mose

Då blev Herren vred på Mose ... Det inträffade under resan. Vid ett nattläger kom Herren emot Mose och ville döda honom. 4:14, 24

Två gånger i detta kapitel blir Gud vred på den store gudsmannen Mose. Vid första tillfället (4:14) sker det när Mose genom sina ord uppenbarar sin otro och sitt trots. Vid det andra tillfället (4:24) är orsaken sannolikt den att Mose hade underlåtit att omskära sin son, det som utgjorde förbundstecknet för Israels söner.

Dessa händelser visar, för det första, att ingen människa är bättre än någon annan inför Gud. Gud har inget anseende till person. Också Mose var en syndare av kött och blod som vi andra. För det andra, även den som får en kallelse av Gud och blir utvald av honom kan hotas av Guds vrede. Ja, kanske risken till och med är större för en sådan människa.

Första tillfället visar att felaktig attityd och trotsiga ord kan väcka Guds vrede. Andra tillfället visar att underlåtenhet att göra det goda och rätta kan väcka Guds vrede.

Guds vrede över Egypten, Kap 7-14

Därför ska jag sträcka ut min hand och slå Egypten med alla mina mirakler bland dem. 3:20

Hela åtta kapitel handlar om Guds vredes plågor över ett trotsigt Egypten med farao i spetsen. Gud sänder plågor, och han dräper den förstfödde, och han dränker hären i vattnet. Människor, djur och Egyptens avgudar är föremål för Guds vrede (12:12). Guds förhärdelse av faraos hjärta (7:3) är också det en Guds vredeshandling.

Efter räddningen från farao och hans här sjunger Israel en lovsång som har flera texter om Guds vrede: *Herren är en krigare ... I din väldiga höghet slår du ner dina motståndare. Du släpper lös din glödande vrede som förtär dem som halm. 15:3, 7*

För Israels folk var Guds vrede något högst naturligt i livet och något man sjöng lovsånger om. Man kan undra om Guds folk i vår tid skulle kunna fås att sjunga en sång som den i 2 Mos 15?

Vid berget Sinai

Gud: Ni får inte gå upp på berget eller röra dess fot! Den som vidrör berget ska avrättas. Ingen hand får röra honom. Han ska stenas eller skjutas. 19:12-13

Något oerhört skulle inträffa vid berget Sinai. Budorden och lagen skulle delges Israels folk och mänskligheten. Gud själv skulle uppenbara sig på ett alldeles speciellt sätt. Berget Sinai med närområde blev därför högheligt. Ingen syndare fick beträda helig mark förutom den utvalde Mose. Om ett syndigt och trotsigt finger kom nära det heliga berget skulle folket verkställa Guds vrede över den personen.

Budorden

Angående första och andra budet: jag, Jahve din Gud, kräver odelad lojalitet. Jag straffar barn till tredje och fjärde led för fädernas synd när de hatar

mig ... För Jahve låter ingen vara ostraffad som missbrukar hans namn. 20:5, 7

Män, kvinnor, och deras barn och barnbarn, ja alla som bryter mot det första budet och på det sättet visar att de "hatar" Gud kommer att straffas av Gud. Ingen kommer undan, inte ens syndares barn. Även den som bryter det andra budet och använder Guds namn på ett nedsättande och föraktfullt sätt möter hotet om Guds vrede.

Guds vrede mot våldsverkare

De lagar som 21:12-27 behandlar vittnar om Guds helighet och vrede över våldsverkare.

Följande vers vill ytterligare förstärka vikten av att hålla det fjärde budet. Det barn som uppför sig illa mot sina föräldrar och talar ont om dem ska veta att i Guds ögon är sådant värt döden. Guds avsky väcks när barn är trotsiga och upproriska mot sina föräldrar:

Den som skymfar sin far eller mor ska avrättas. 21:17.

Om Israel behandlar änkor och faderlösa illa:

Min vrede ska flamma och jag ska döda er med svärd, så att era hustrur blir änkor och era barn faderlösa. 22:24

Guds vrede mot andra folk

För min utsände ska gå framför dig och föra dig till amoreerna, hettiterna, perisseerna, kanaaneerna, hiveerna och jebusiterna, och jag ska utplåna dem. 23:23

Gud använde sin utsände för att slå de folk som fanns i det utlovade landet. Gud ville fördrivning och död för de avgudadyrkare som levde där. Att sedan Israel, som var själva redskapet, inte alltid var trogen Gud i detta är en annan sak. Men Gud ville fördrivning för att Israel skulle få en trygg och fredad plats där de kunde tjäna Gud.

Guldkalven

Efter händelsen med guldkalven:

Herren sa till Mose: Jag har betraktat detta folk. Och se hur trotsiga de är! Låt mig nu vara! Min vrede ska brinna mot dem och förtära dem. 32:9-10

Israels folk hade fått uppleva stora under. De hade några dagar tidigare fått del av budorden och av andra lagar. Men medan Mose var uppe på Guds berg för att hämta tavlorna med de tio budorden så började folket skyndsamt att bryta mot det första och andra budordet. Sedan dansade de runt guldkalven, sannolikt berusade och aktiva i sexuella orgier.

Det som händer är ofattbart. Här får vi en inblick i syndens irrationella väsen. Lagen hade alltså alldeles innan hamrats in i folkets medvetande. Men vad hjälper det när hjärtat är sjukt?

I den förra bibeltexten såg vi hur Gud ville fördriva alla de ogudaktiga folk som fanns i det utlovade landet. Här vill Gud nu i vrede slå sitt eget utvalda folk. Gud har inte anseende till person (vilket vi såg när det gällde Guds vrede riktat mot Mose) och han har inte heller anseende till något specifikt folk. Varje folk som lever i synd riskerar att drabbas av Guds vrede.

Kapitlet slutar med orden *Och Herren slog folket* (v. 35). Detta syftar förmodligen på det som Mose befälde enligt v. 28 då tre tusen män dödades.

En ”medlarängel”

Jag ska sända en ängel framför dig ... Men jag ska inte gå upp med dig, för du är ett trotsigt folk, och jag kunde då förgöra dig på vägen. 33:2-3

En helig Gud kan inte vandra tillsammans med ett oheligt folk som är så benäget för synd. Någon slags "medlare" mellan det syndiga folket och en vred Gud var en nödvändighet och därför gick nu ängeln framför dem. Detta föregriper profetiskt medlaren Jesus Kristus (1 Tim 2:5).

TREDJE MOSEBOK

Kapitel 1-7 handlar om olika slag av offer. Och särskilt skuld- och syndoffret vittnar starkt om Guds vrede. Offren bringade försoning med Gud och därmed förlåtelse. Försoning innebar att Guds vrede blev stillad, blickad, avvänd.

- - - - -

Prästerna Nadab och Abihu frambar "*osanktionerad eld*" och detta inträffar:

Då gick eld ut från Herren och förtärde dem, och de dog inför Herren. 10:2 (4 Mos 3:4).

De gjorde något som Gud inte hade befallt, vilket är den främsta orsaken till händelsen. Men troligen döljer sig också andra orsaker bakom vredesdomen. Det viktiga för författaren var emellertid inte att detaljerat berätta vilka synder Nadab och Abihu gjorde sig skyldiga till. Författaren ville visa att prästtjänsten inte är en lek utan en allvarlig kallelse. Den Helige själv är närvarande och "*Jag visar mig helig på dem som står mig nära*" (10:3). Dessa präster tog lätt på Guds helighet och Gud dödade dem i sin vrede.

GUDS VREDE ÖVER SEXUELL ORENHET

Kapitel 18 handlar om förbjudna sexuella relationer som drar över sig Guds vrede:

Landet har blivit orent, så jag straffar det för dess synd. Och landet ska spy ut sina invånare. ... För alla som gör något av allt detta avskyvärda ska avlägsnas från sitt folk. 18:25, 29

De hednafolk som bodde i landet levde i sexuell omoral och det var en orsak till att Gud fördrev dem. Här varnar Gud Israels folk när han säger att om någon bland dem lever på samma sätt så ska en sådan avlägsnas.

Sex är en Guds gåva, men Skaparen har anvisat bestämda gränser för detta område. Om människan träder över dessa gränser och ger sig själv fria tyglar inom sexuallivet kommer hon att hora under Guds vredgade ögon.

I bibeltexten ovan förekommer ordet "avskyvärda" (hebr: *tåeba*) vilket är ett ganska vanligt uttryck i GT. Genom att studera de bibeltexter som använder detta ord finner vi att det är många olika slags gärningar och beteenden som Gud finner avskyvärda. Och människor som har en ogudaktig livsstil betecknas ibland själva som avskyvärda inför Gud. (Se t.ex. 5 Mos 18:12, 22:5, 25:16. Ps 5:7. Ords 3:32, 17:15.) Det betyder att Gud hatar dem.

GUDS VREDE ÖVER BARNOFFER

Om folket i landet blundar när en man ger ett av sina barn åt Molok och inte avrättar honom, då ska jag vända mitt ansikte mot den mannen och hans familj. Jag ska avlägsna honom från folket med alla som följt honom i hans otrohet och horat med Molok. 20:4-5

Här handlar det om barnoffer till avguden Molok. Om någon i Israel avföll till denna hedniska rit som en del hednafolk sysslade med, då skulle en sådan person avrättas. Gud ville att folket skulle döda avfällingen. Men om de i olydnad inte brydde sig om att verkställa detta straff, då skulle Gud själv avlägsna den skyldige.

GUDS VREDE ÖVER HÄDELSE

Och den som smädar namnet Jahve ska avrättas. Hela församlingen måste stena honom. Vare sig det är en invandrare eller en infödd som smädar Namnet ska han avrättas ... Och de förde ut den som förbannat utanför lägret och stenade honom. Israels söner gjorde som Herren befallt Mose. 24:16, 23

Denne man inte bara missbrukade Guds namn och bröt mot det andra budet. Han smädade även det heliga gudsnamnet Jahve. Hur exakt denna smädelse yttrade sig som orsakade denna Guds vredesdom nämner inte författaren. Men denna smädelse och hädelse innebar att mannen drog "synd över sig" (v. 15), och därmed var Guds vrede över den mannen ett faktum. Folket visade sig i detta fall lydigt Gud eftersom de verkställde domen över mannen genom att stena honom. Och Guds vrede blev stillad och sonad.

GUDS VREDESMANIFESTATIONER

3 Mos 26:14-43.

Om folket lever i synd och förakt mot Guds lagar ska Gud i vrede komma med terror, sjukdomar, pest, missväxt, vilddjur, fångenskap, svält som orsakar kannibalism, förtryck, materiell förstörelse, ångest, krig, fördrivning och död.

Texten i 3 Mos 26:14-43 ger oss exempel på vilka fruktansvärda vredesmissiler Gud har i sitt vapenförråd.

Det var alltså inte ”naturkatastrofer”, eller Satan och onda makter, som Israels folk skulle börja tänka på när de drabbades av sådant. De skulle tänka att detta kom från Gud för syndernas skull. Gud var källan till hemsckheterna. Skulle folket börja tänka att det var något annat än Gud som drabbade dem skulle de lätt ledas vilse i tanke och omdöme. Framför allt skulle det få som konsekvens att folket inte skulle se behov av omvändelse. Gud ville därför mycket tydligt betona för folket att det var Han som stod bakom de olika hemsökelseerna när de väl inträffade. Man kan undra hur Guds folk tänker idag när sådana vredesdomar inträffar?

FJÄRDE MOSEBOK

I denna bok får vi se hur ett trotsigt släkte blir krossat av Guds vredes knytnäve. Det släkte som börjar ökenvandringen ska på grund av synd och ondska förintas från jorden. Bara två personer -Josua och Kaleb, 4 Mos 14:30 (av de över 20 år) - i den enorma skara som en gång gick in i öknen skulle med livet i behåll undkomma Guds vrede.

Gud har inget anseende till person. Inte ens Mirjam, Aron eller Mose fick av Gud tillåtelse att komma in i det utlovade landet.

Gud har inte heller anseende till något folk. Egypten blev slaget av Guds vrede ända tills de släppte Israel (2 Mos). Och Kanaans olika folk skulle snart under Josuas ledning få smaka Guds vrede genom hans hand (se Josua bok). Och här i Fjärde Mosebok får vi nu bevittna hur också Israels folk blev

drabbat. I öknen gick en hel generation under, kanske några miljoner människor. De blev dödade av den Gud som hade utvalt dem.

LEVITERNA

Men leviterna ska slå läger runt om vittnesbördets tälthelgedom så att inte vrede drabbar Israels söners församling. 1:53

Endast leviterna bland Israels folk skulle ha hand om och förestå allt som hade med tälthelgedomen att göra. Om någon annan kom vid helgedomen skulle han drabbas av vreden. Leviterna placerades därför runt omkring tälthelgedomen så att inte någon skulle frestas att närma sig det heliga och därmed drabbas av Guds vrede.

GUDS VREDE ÖVER KLAGANDEN

Folket började klaga inför Herren om hur hemskt de hade det. När Herren hörde det tändes hans vrede och hans eld började brinna ibland dem och förtärde lägrets utkanter. 11:1

De första tio kapitlen visar på lydnad och trohet från Israel gentemot Gud och hans lagar. Men sedan öppnar författaren ridån för en dystrare scen. Efter bara tre dagars marsch i öknen bubblar på nytt synden upp till ytan i form av bittra klaganden. De hade inget lärt av historien (2 Mos 15-17). Författaren bryr sig inte om att beskriva vad det högljudda "klagandet" bestod i. Han bara konstaterar att folket inte uppförde sig som det borde och att Herren reagerar med vrede.

Folket tröttnar på mannat och längtar efter kött: Mose hörde hur folket i de olika familjerna grät ... Då blev Herren våldsamt vred ... 11:10

Folket får kött: Medan köttet var otuggat mellan deras tänder flammade Herrens vrede mot folket och Herren slog dem med en mycket svår plåga. 11:33

Det behöver inte ha gått många dagar sedan folket "klagade" och blev straffade (11:1-3). Nu var det alltså dags igen. De var inte nöjda med mannat

(2 Mos 16:4). Egyptens köttgrytor dansade frestande i fantasins salonger. Förtröstan på Gud ersattes av självömkans och begärets tårar. Och Gud gav dem vad deras hjärtan begärde. Vilket inte alltid är något positivt. Bara ett flyktigt ögonblick fick folket känna begäret bli mättat. Det kött som de längtade efter blev människors död. Gud angrep dem med en för oss okänd plåga.

GUDS VREDE ÖVER MIRJAM OCH ARON

Herrens vrede flammade mot dem, och han lämnade dem. 12:9

Orsaken till detta var att Mirjam och Aron (Mose syskon) inte här visade någon gudsfruktan. Tanklöst och utan att tveka talade de illa om Mose. Arrogant riktade de kritik mot Mose exklusiva ledarskap och mot Mose som Guds speciella språkrör. Av fruktan för Gud och med beaktande av det förgångna borde anklagelsen varit otänkbar. Men de lät synden dåra sina hjärtan och tände därigenom Guds vrede. Mirjam, som tydligen tog initiativet till denna sammansvärjning träffades genast av Herrens vrede och fick lepra.

GUDS VREDE ÖVER ISRAELS FOLK

Herren sa till Mose: Hur länge ska detta folk förakta mig? Hur länge ska de vägra tro på mig trots alla tecken jag gjort ibland dem? Jag ska slå dem med pest ... 14:11-12

... dessa män som hade talat ont om landet dog av en plåga inför Herrens ansikte. 14:37

Bakgrunden till dessa två texter är följande: Herren hade befallt Mose att sända spejare till det utlovade landet för att utforska det. Tolv män blev utvalda. De gick, och efter 40 dagar var de tillbaka. Tio av männen sa att landet visserligen var gott, men att folket där var mycket starkt. Genom deras ord ilsknade folket till, och de blev förtvivlade. Man visade i ord och handling att man inte förtröstade på Gud utan att man tvärtom i otro misstrodde Gud.

Gud ville därför döda alla utom Mose med pest. Mose trädde då fram som medlare och bad för folket och resultatet blev att Gud inte omedelbart dödade

dem. Istället skulle allt folket, alla över 20 år, dödas i öknen genom en "naturlig" död och därmed inte komma in i det utlovade landet. De otrogna spejarna däremot drabbades omedelbart av Guds vrede och dog. Undantagna var Josua och Kaleb.

GUDS VREDE MOT EN SABBATSBRYTARE

Herren sa till Mose: "Mannen ska avrättas. Hela församlingen ska stena honom utanför lägret." Då förde hela församlingen ut honom utanför lägret och stenade honom till döds, som Herren befallt Mose. 15:35-36

En man tas på bar gärning medan han stampar på det tredje budordet. Folket tog honom och satte honom i "förvar" eftersom det tydligen fanns olika åsikter om vad som borde göras med honom. Med andra ord handlar de mot bättre vetande (2 Mos 31:14). Herren måste därför uppenbara sig och repetera vad som var hans vilja. Folket böjer sig då slutligen för Guds ord och gemensamt avrättar de mannen genom stening. Guds vrede utgjuts därmed över lagöverträdaren.

GUDS VREDE MOT UPPRORSMÄN

Herren sa till Mose och Aron: Dra er undan från denna församling, så ska jag förrinta dem på ett ögonblick! ... Jordan öppnade gapet och slukade dem och deras hus, allt Korahs folk med allt de ägde. De störtade levande ner i dödsriket ... 16:20-21, 32-33

Efter händelsen ovan anklagas Mose och Aron av folket, och följande sker:

Herren sa till Mose: Gå bort från denna församling så ska jag förrinta dem på ett ögonblick! ... Mose sa till Aron: ... vrede har gått ut från Herren, hemsökelsen har börjat! ... Det var 14700 som dog av hemsökelsen. 16:44-46, 49

Alltså: mer än 250 högt ansedda män i Israel startade ett organiserat uppror mot Mose och Aron. Ett häpnadsväckande drama utspelar sig. Dessa män hade inte bara fått lära av historien, de hade också själva fått erfara historiens realiteter. Men inte hjälpte det. Syndens makt är betydligt starkare än kunskap

och erfarenhet. I sin galenskap och blindhet menade upprorsmakarna att Mose och Aron framhävde sig och gjorde sig mer heliga än andra.

Gud ville då åter döda hela folket på grund av deras uppror. Gud som ser och vet allt såg upproret hos allt folket. De som trädde fram uttryckte bara hela folkets åsikt. Men åter igen räddar Mose folket genom sin bön. De 250 upproriska männen samt deras hustrur och barn däremot sände Gud levande ned "*i dödsriket*".

Vi kan vara säkra på att inte många bland folket kunde sova den natten. Man vakade och undrade och diskuterade. Det man gemensamt kom fram till är svårt att föreställa sig. Man väljer att ställa sig på de dräptas sida och fortsätter i samma upproriska anda att gå emot Mose och Aron. Man menade att de båda bar all skuld till det inträffade.

Det är som om Gud inte existerade i deras sinnen. Man levde och tänkte i praktiken som trotsiga ateister.

I sin vrede över dessa människor vill Gud då ögonblickligen döda dem. Och tydligen börjar också genast någon snabbt spridande pestsmitta att verka bland folket. Men genom Arons medlarställning hindras dock total utrotning.

Genom detta uppror hade ytterligare flera tusen dödats av Gud utöver de som dödades på grund av det första upproret.

GUDS VREDE MOT MOSE OCH ARON

Herren sa till Mose och Aron: Ni förtröstade inte på mig och höll mig inte helig inför Israels söner. Därför ska ni inte få föra denna församling in i landet jag gett dem. 20:12

Bibeln upphöjer och glorifierar aldrig någon enskild människa. Nu anser författaren det vara dags att på nytt visa att även Mose hjärta (och Arons) var förvänt och besmittat av trots mot Gud.

Befallningen från Gud var tydlig: *tala till klippan i deras åsyn, och den ska ge vatten. 20:8* Mose gjorde inte så. Istället för att tala till *klippan*, så talade han

till folket. Och istället för att tala till klippan så slog han på den. Domsorden från Gud kom och orsaken till det var två enligt v 12:

1) Genom ord och handling hade Mose visat att han inte litade på Gud. 2) Mose höll inte Gud helig inför folket.

Ps 106:33 tillägger att Moses talade "tanklöst" vid detta tillfälle. Guds vredesstraff över Mose och Aron blir döden i öknen tillsammans med alla andra upproriska.

GUDS VREDE GENOM GIFTORMAR

Då sände Herren giftormar bland folket. De bet folket så att många i Israel dog. 21:6

Israel hade just vunnit en krigsdrabbning mot kanaaneerna och befann sig alldeles intill det utlovade landet. Men nu vandrade man bort från landet igen och folket blev otåligt. En naturlig mänsklig reaktion. Men man gick för långt. Bedrövelse och frustration sprängde sig ut ur bröstet och ledde till trotsighet mot både Mose och Gud. Vidare klagade man över de goda gåvor som Gud hade försett dem med genom det dagliga mannat.

Gud har oräkneliga sätt att döda människor på. Denna gång blev det giftormar. Genom dem dödade Gud "många i Israel".

GUDS VREDE MOT OTUKT OCH AVGUDERI

Då tändes Herrens vrede mot Israel. Herren sa till Mose: Hämta folkets alla ledare och häng upp dem i solen inför Herren så att hans brinnande vrede vänds bort från Israel. 25:3-4

De som dog genom hemsökelsen utgjorde 24000. Herren sa till Mose: Pinehas ... använde min vrede från Israels söner ... Därför utrotade jag inte Israels söner i min lidelse. 25:9-11

Snart skulle 40 års irrande i öknen vara till ända. Men först skulle folkets upproriskhet nå sin mörkaste nivå. Flagrant och öppet hängav sig nu folket åt

att bryta mot det första och största budet när man började tillbe Moabs gudar. Sexuell lössläpplighet karaktäriserade detta avguderi. Israels folk hängav sig åt satanisk otukt och avgudadyrkan. De mörka krafterna hade fritt spelrum och avfallet hade gått långt.

Gud befäller då Moses att man ska döda "*folkets alla ledare*" (de högst ansvariga) och sedan hänga upp dem och låta kropparna stekas av ökenhettan. Då skulle dels Guds vrede bli stillad och sonad, och folket skulle kanske vända om.

Men icke! I galen raseri över Guds rättfärdiga vrede knöt man näven åt Skaparen och fortsatte i än mer öppen upproriskhet (25:6). Herren sänder då en "hemsökelse" över folket. 24000 hinner dö, drabbade av Guds vrede, innan Pinehas stoppar hemsökelsen genom att med ett spjut genomborra ett älskande par, en israelit och en midjanitisk kvinna, medan de horade inför Guds ögon.

MOSE VARNAR FÖR GUDS VREDE

Herrens vrede brann mot Israel. Han såg till att de irrade omkring i öknen i fyrtio år tills hela det släkte som hade gjort det som var ont i Herrens ögon var borta. Och lyssna, ni står här likt era fäder, ni syndares avkomma, och hettar upp än mer Herrens glödande vrede mot Israel! 32:13-14

40 år har gått sedan ökenvandringens början. Ett nytt släkte har växt upp. Snart ska man gå över Jordanfloden in i det utlovade landet. Men två stammar ville inte det eftersom de såg att trakten där de var (Jaesers land och Gileads land) lämpade sig mycket väl för boskap. Mose blir upprörd och ger dem en dyster historielektion. Han påminde om de otrogna spejarna som förledde hela Israel och hur Guds vrede då kom över dem (v 13). I stark förbittring anser nu Mose att detta nya släkte (v 14) är samma andas barn, och han menar att Guds vrede nu är än starkare än för 40 år sedan.

Stammarna skyndar då fram en kompromiss som Mose sedan godtar. Lugnet återställs. Men vreden var hotande nära. Man kan nog säga att det här avslöjas lite av karaktären hos det nya släktet, att där fanns ett hjärta lika redo för trots och avfall som det utdöda släktet. Framtiden skulle också på många sätt

bekräfta det.

FEMTE MOSEBOK

I denna bok undervisar Mose en ny generation om tider som varit. Det mesta i boken består av de tal som Mose höll de sista månaderna av sitt liv just innan det nya släktet skulle beträda det utlovade landets mark. För Mose är det då angeläget att betona Guds vredes verklighet. Hans budskap till det nya släktet på östra sidan av Jordanfloden kan sägas vara: Ta varning! Guds vrede drabbade oss hårt, och detsamma kommer att hända er om ni lever som era fäder:

För Jahve din Gud är en svartsjuk Gud i din mitt. Jahve din Guds vrede kan annars tändas mot dig så att han utrotar dig från jordens yta. 6:15

Ett nytt släkte varnas för olydnad i det nya landet. Vare sig det utvalda folket befinner sig i öknen eller i det utlovade landet så är Guds vrede alltid en hotande realitet.

Om folket viker av till avguderier:

... då ska Herrens vrede brinna mot er. Han ska stänga himlen så att regnet inte faller och marken inte ger sin gröda. Och då ska ni snart utrotas ur det goda land som Herren ger er. 11:17

Om falska profeter uppstår:

Men den profeten eller den drömmaren ska avrättas. För han manade till avfall från Jahve er Gud ... Du ska rensa bort det onda hos dig. 13:5

Gud vill döda alla främmande folk i Kanaan:

Men låt inget som andas få leva i städer som tillhör dessa folk och som Jahve din Gud ger dig till egendom. Du ska förrinta dem fullständigt: hettiterna och amoreerna, kanaaneerna och perisseerna, hiveerna och jebusiterna, så som Jahve din Gud befallt dig. Annars lär de er att utöva alla deras vidrigheter

som de själva utövat för sina gudar, och så får de er att synda mot Jahve er Gud. 20:16-18

Kapitel 27 och 28 handlar till största del om förbannelser som Guds eget folk ska drabbas av om de bryter Guds lagar och lever i synd. Tydligt och kraftfullt betonas att när det onda kommer, då är det från Herren det kommer. Det skulle inte få råda någon tvekan - olyckan, eländet och plågan skulle komma från Gud som ett straff för synder:

Herren ska sända förbannelse, panik och straff över dig ... Herren ska se till att pesten angriper dig ... Herren ska slå dig med tärande sjukdom, feber och inflammation, med brand och svärd, med sot och mögel ... Herren ska se till att du besegras inför dina fiender ... Herren ska slå dig med Egyptens utslag och tumörer, med skabb och skorp ... Herren ska slå dig med vanvett, blindhet och sinnesförvirring ... 28:20-22, 25, 27-28

29:18-28 handlar sedan om det nya förbund som Gud sluter med Israel i Moabs land. Mose sammankallar hela Israel och låter högtidligt kungöra Guds förbund. Varningar för Guds vrede är ett dominerande inslag:

Hos er får det inte finnas någon ... vars hjärta i dag vänder sig bort från Jahve ... Herren ska inte vilja förlåta honom, utan Herrens svartsjuka vrede ska bolma mot den mannen. Varje förbannelse som är uppskriven i denna bok ska vila på honom. Och Herren ska utplåna hans namn under himlen. 29:18, 20

Gud gör klart för Mose att folket kommer att avfalla efter hans död, och detta blir då resultatet:

Den dagen ska min vrede brinna mot dem. Jag ska överge dem och dölja mitt ansikte för dem så att de förtärs. De ska drabbas av ofärd och lidande i mängd. 31:17

I nästa kapitel inpräglar Mose i folkets medvetande en sång. Innehållet är en kortfattad historieskrivning som är starkt kryddad av Guds vrede:

Han (Israel) övergav Gud, sin skapare, och föraktade sin frälsnings klippa.

De gjorde honom svartsjuk med främmande gudar, väckte hans vrede med vidrigheter. 32:15-16

- - - - -

De fem Moseböckerna beskriver uttrycksfullt allt det som Israels fortsatta historia ständigt kom att bekräfta. Två fruktansvärda verkligheter betonas gång på gång:

1. Syndens demoni. Israels historia är irrationell. Deras ständiga avfall och trots mot Gud är en mörk gåta. Det utvalda folkets ständiga benägenhet för avfall kan vi kanske bäst förstå med profeten Jeremias ord: *Hjärtat är mer falskt än något annat, det är obotligt. Vem kan förstå det?* Jer 17:9

2. Guds vrede. Ständigt ser vi hur Gud knyter sin näve och i vrede vill förinta hela sitt utvalda folk. Hela tiden finns hotet där och ofta drabbar det delar av eller hela folket. Hela det släkte som utvandrade från Egypten (med två undantag av de över 20 år) dog under Guds vrede. Psalm 90:7-9, som skrevs av Mose, sammanfattar en rätt stor del av Israels historia som det är beskrivet i de fem Moseböckerna:

För vi går under genom din vrede, din vredesglöd gör oss skräckslagna. Du ställer våra synder inför dig, allt vi dolt i ditt ansiktes ljus. Alla våra dagar far förbi under din vrede, vi slutar våra år som en suck.

Men den som läst hela Bibeln och som levt i tro har ett upplyst sinne och vet: Israels hjärta är inte mer ont än andra folks hjärtan. Israels avfälliga liv återspeglas i varje människohjärta. Moseböckerna och vårt eget hjärta ger samma vittnesbörd: Vi är alla syndare under Guds vrede.

JOSUA

Boken ger oss ungefär 30 år av Israels fortsatta historia efter Mose död. Det var ett nytt släkte som under Josuas ledning nu marscherade ut för att erövra. En hel generation hade Gud dödat i öknen. Men nu väntade några

framgångsrika år för Guds utvalda folk.

Josua visade sig vara en gudfruktig och stor överbefälhavare i Herrens armé. Nu skulle svärd blodas och hednafolk tvingas fly från byar och städer. Plats skulle lämnas för det utvalda folket som hade tilldelats ett litet landområde på jorden av alltings Skapare. Varje område på jorden tillhör Gud. I sin allmakt och suveränitet har Gud rätt att tilldela vilket landområde han vill till vilket folk som helst och det när som helst. Och Kanaans land hade Gud bestämt åt sitt eget utvalda folk.

Gud använde i sin vrede Josua och hans armé för att fördriva eller förgöra många av Kanaans folk. Kringen mot de främmande folken hade sin grund i Guds löfte om att ge landet till sitt utvalda folk. En annan orsak var att folket skulle vara avskilt för Gud och bevaras från påverkan av hednafolkens ogudaktighet och avgudereri.

AKAN

Men mitt i segeryran hände något. Akan tog olovligen en del "krigsbyte":

Men Israels söner handlade trolöst angående det som var avskilt åt förintelse. ... Då tändes Herrens vrede mot Israels söner. 7:1

Akan straffades i enlighet med Herrens befallning:

Och hela Israel stenade honom. De brände dem och stenade dem. Sedan reste de ett stort stenröse över Akan. Den finns kvar än i dag. Och Herrens glödande vrede blickades. 7:25-26

Framgång och seger och tro hjälper inte om det i lägret finns trotsig olydnad mot Guds befallningar. Genast vaknar då Guds vrede och slår till.

ISRAEL UNDVIKER VREDEN

Israels män blir bedragna av gibeoniterna. Josua försäkrar dem fred och sluter ett förbund med dem. Israel kan därmed inte förgöra dem för då skulle vrede komma över dem.

Så här ska vi behandla dem: Vi låter dem leva, så kommer inte vreden över oss på grund av den ed vi gav dem. 9:20

Istället fick gibeoniterna bli slavar åt Israel (9:21-23).

Israel besestrar amoreerna med hjälp av Gud som i vrede slungar stenar mot dem:

När de under sin flykt för Israel kom till Bet-Horons sluttning, kastade Herren stora stenar över dem från himlen, hela vägen till Aseka, så att de dog. De som dödades av hagelstenarna var fler än de som Israels söner dödades med svärd. 10:11

Josua verkställer Guds vrede:

Han lät ingen överleva. Allt som andades förintade han fullständigt, så som Jahve, Israels Gud, hade befallt. ... Josua erövrade alla dessa kungar och länder under samma fälttåg, för Jahve, Israels Gud, krigade för Israel. 10:40, 42

Efter en återblick på Josuas alla erövringar:

För det var Herren som förhärdade deras hjärtan så att de gick ut i krig mot Israel. Detta för att han skulle förinta dem fullständigt utan att få nåd. Istället skulle han utrota dem, så som Herren befallt Mose. 11:20

Efter att några Israeliska stammar hade byggt ett icke sanktionerat altare:

Är synden vid Peor så obetydlig för oss? Inte ens i dag har vi renats från den fastän Herrens församling drabbades av plåga. Och ska ni i dag vända er bort från Herren? Om ni i dag trotsar Herren, blir han i morgon vred mot hela Israels församling! 22:17-18

Men stammarnas svar tillfredsställde de furstar som ställde dessa frågor. Stammarna hade goda motiv. Händelsen visar ändå att man var starkt medveten om att Gud kunde sända hemsökelse om man vek av från honom.

Josua, nu gammal, håller sitt avskedstal och varnar för Guds vrede:

Om ni överträder förbundet som Jahve er Gud påbjudit er, och går och tjänar andra gudar och tillber dem, då ska Herrens vrede brinna mot er och ni ska snabbt utrotas från det goda land som han gett er. 23:16

Folket säger att de vill tjäna Herren, men Josua känner deras hjärtan:

Ni förmår inte tjäna Jahve, för han är en helig Gud, en svartsjuk Gud. Han ska inte förlåta er era brott och synder. Överger ni Jahve och dyrkar främmande gudar ska han vända sig mot er och göra er illa och ha ihjäl er, han som förut gjort er gott. 24:19-20

DOMARBOKEN

Israels folk fick vara med om exceptionella upplevelser, mirakler och segrar under Mose och Josua. Men nu var dessa två stora ledargestalter borta.

I Domarboken får vi bevittna en tid som omfattar cirka 300 år då tillfälliga domare (ledargestalter) träder fram ur de mörka avfallsdimmorna. Det gudomliga uppdraget att erövra hela Kanaans land hade misslyckats. Så fort Josua hade dragit sitt sista andetag började människornas hjärtan lockas alltmer till tomhet, andlig likgiltighet och avfall.

De främmande folk som man inte fördrev eller utrotade blev till en snara för Israel, och avfallet bredde ut sig. I sin förtvivlan över vart synden drog iväg med dem ropar de till Gud. Gud svarar och uppreser en domare som leder folket till segrar. Det går en tid, domaren dör, och genast beträder man syndens väg igen och möts av olycka, och så ropar man till Herren som uppreser en ny domare. Och så håller det på.

I Josua bok såg vi hur Guds vrede riktades mot många av Kanaans folk. Men här i Domarboken finner vi att det utvalda folket självt ofta blir drabbat på grund av avfall och olydnad.

Guds tålmod är stort, men vredens flammande lie ruvar hela tiden hotande

över det folk som brister i trohet och inte vill hålla sig till Herren.

Josua hade dött och en annan generation växte upp som sökte sig till avgudar. Något som väckte Guds vrede:

De övergav Herren och dyrkade Baal och astarterna. Då tändes Herrens vrede mot Israel, och han gav dem i rövares händer som plundrade dem. Han sålde dem till deras fiender runt omkring, så att de inte längre kunde stå emot sina fiender. Närhelst Israel marscherade ut var Herrens hand emot dem till deras ofärd, så som Herren hade sagt och lovat dem med ed. Så de var i stor nöd. 2:13-15

Gud lät ledare (domare) framträda till folkets bästa. Men trolösheten hade slagit rot för djupt i folkets hjärtan:

Så Herrens vrede tändes mot Israel, och han sa: Eftersom detta folk brutit mot mitt förbund som jag påbjöd deras fäder, och vägrat lyssna till mig, så ska jag inte längre fördriva för dem ett enda av de folk som Josua lämnade kvar när han dog. Genom dem ska jag sätta Israel på prov ... 2:20-22

Fyrtio år i lugn och ro och sedan:

Israels söner gjorde åter det som var ont i Herrens ögon. Herren gav då kung Eglon av Moab makt över Israel, eftersom de betett sig ont i Herrens ögon. 3:12

Ledare (domare) kom och gick, men ständigt och åter drogs hjärtat till det onda. Det fick förödande konsekvenser:

Israels söner gjorde åter det som var ont i Herrens ögon. Så Herren gav dem i filisteernas hand i fyrtio år. 13:1

Benjamins stam bland Israels folk vägrar lämna ut en del onda män från deras område. Gud blir då vred och leder ut Israel i krig mot dem, ett Herrens krig:

Herren slog Benjamin inför Israel. Den dagen fällde Israels söner 25 100 svärdbeväpnade män av Benjamin. 20:35

RUT

Det hela utspelar sig under domartiden (se inledningen till Domarboken) som till stor del var en laglös mörkertid. Men i kontrast till Domarbokens grova och snabba penseldrag, så målas det här med en långsam och fin pensel.

Vi får blicka in i några individers liv en kort tid av deras liv och se hur Gud är aktiv, inte bara i det stora utan även i det lilla. Även där välsignar Gud och även där slår och bedrövar Gud.

Det finns några texter i denna bok som är av intresse för vårt ämne. Texter som visar den allmänna tro som folk då hade.

Det är mycket bittrare för mig än för er, för Herrens hand har drabbat mig. 1:13

Detta säger Noomi efter att hennes man och hennes båda söner hade dött. För Noomi var det självklart att det var Herrens hand som orsakat deras död. Det var inget konstigt med det.

Rut: Jag vill dö där du dör, och där vill jag begravas. Herren må behandla mig strängt om något annat än döden skiljer mig från dig. 1:17

Rut, som hade fått del av Noomis tro, hade också denna enkla och självklara tro att Gud var en Gud som var djupt inbegripen i vanliga familjers liv. Noomis och Ruts Gud kunde också straffa ibland. Det var inget konstigt med det.

Kalla mig inte Noomi, utan Mara, för den Allsmäktige har gjort livet mycket bittert för mig. Rik reste jag härifrån, tomhänt förde Herren mig tillbaka. Varför kallar ni mig Noomi? Herren har ju vittnat mot mig, den Allsmäktige har gjort mig illa. 1:20-21

Noomi hade det svårt. Men hon börjar inte anklaga onda makter eller tala om olyckliga tillfälligheter eller mumla något obegripligt om att Gud inte vill det

onda och därför gråter med henne, eller något dylikt. Nej, allt elände hon mött under livet, makens död, sönerns död, hungersnöd, var för Noomi den Allsmäktiges aktiva och medvetna handlande. Och åter igen: Det var inget konstigt med det.

Man kan undra om det finns troende i dag som har samma självklara och naturliga förhållningssätt till livets alla mödor som Bibelns gestalter gav uttryck för?

FÖRSTA SAMUELSBOKEN

Samuelsböckerna handlar främst om Samuel, Saul och David, och tiden är ca 1000 f. Kr.

Samuel var den siste domaren i Israel. Han var också präst och profet. Och genom honom verkade Guds vrede. Han fick förmedla dom och straff över Elis hus (kap 3) och förmedla skarpa domsord över Saul (kap 13 och 15) på grund av hans olydnad mot Gud. Själv verkställer Samuel Guds vrede över Amaleks kung Agag (kap 15) genom att hugga honom i stycken inför Herren.

Saul var Israels första kung. Hans fyrtioåriga regeringstid började väl. Men det visade sig ganska snart att Sauls hjärta inte var troget och hängivet Gud. Gud blev vred på honom och lät demoner få makt över honom.

David däremot, Israels andre kung, hade ett hjärta som var hängivet Gud. Under hans regeringstid blomstrade Israel och blev en stormakt. Men som den bibliska historien också vill visa; Israels kungar, även om de var utvalda av Gud, var likväl syndare. David begick äktenskapsbrott och var hjärnan bakom ett iskallt planerat mord. David träffades därför som genom ett plötsligt blixtnedslag av Guds vrede genom profeten Natan (2 Sam 12).

Några exempel från Första Samuelsboken på Guds vredes yttringar:

Ur Hannas lovsång:

Herren krossar sina fiender, och dundrar mot dem i himlen. 2:10

En gudsmans ord till prästen Eli angående hans båda söner (som var usla och inte ville veta av Herren, 2:12):

Det som drabbar dina båda söner Hofni och Pinehas ska bli tecknet för dig: De ska båda dö på samma dag. 2:34

Filisteerna hade tagit Guds ark, fört den till Asdod och ställt den i Dagens tempel, och därefter fört den till Gat och sedan till Ekron. Och överallt dit arken förs skjuter Gud i väg dödens och sjukdomens missiler:

Herrens hand låg tungt över folket i Ashdod och områdena omkring. Han sände förödelse bland dem och slog dem med tumörer. ... Dödspanik hade nämligen kommit över hela staden. Guds hand låg mycket tungt över den. De män som inte dog blev slagna av tumörer. 5:6, 11-12

Guds ark återförs till Israel, men även här begår man en överträdelse vilket väcker Guds vrede:

Gud slog några av männen i Bet-Shemesh för att de hade sett in i Herrens ark. Och Herren dödade av folket 50 070 man. Folket sörjde över att Herren hade slaktat så många bland dem. 6:19

Amalekiterna var fiender till Israel sedan lång tid tillbaka (se 2 Mos 17:8-16, 5 Mos 25:19). Och Gud, som står vid sina löften och som inte glömt amalekiternas alla sattyg mot sitt folk, uppmanar därför i sin vrede till folkmord:

Så säger härskarornas Herre: Jag ska straffa Amalek för det han gjorde mot Israel ... Dra ut och angrip amalekiterna och förinta fullständigt allt de har. Skona dem inte utan döda män och kvinnor, barn och spädbarn, kor och får, kameler och åsnor 15:2-3

Saul blev av Herren förkastad som kung, och David blev smord till ny kung. Då händer detta:

Herrens Ande lämnade Saul. Och en ond ande från Herren skärrade honom. 16:14 (se även 18:10 och 19:9.)

Nabal, en hård och ondskefull man (25:3), vägrar visa David och hans män gästfrihet. Men Nabals hustru ingriper och förhindrar därmed ett större blodbad. Men Nabal dödas:

Omkring tio dagar senare slog Herren Nabal, och han dog. 25:38

Saul får höra följande ord hos en andebesvärjerska:

Eftersom du inte lydde Herren och inte verkställde hans brinnande vrede över Amalek, har Herren i dag gjort dig detta. Herren ska ge både dig och Israel i filisteernas hand. I morgon ska du och dina söner vara hos mig. Även Israels armé ska Herren ge i filisteernas hand. ... 28:18-19

ANDRA SAMUELSBOKEN

Ussa råkade ta i Guds ark (något som endast prästerna fick göra, 4 Mos 4:15, 1 Krön 15:13):

Då tändes Herrens vrede mot Ussa. Gud slog honom där för hans vanvördnad, och han dog vid Guds ark. 6:7

Profeten Natan förkunnar Herrens ord för kung David om Davids son:

Jag ska vara hans far och han ska vara min son. När han felar ska jag straffa honom med käpp och slag så som fäder gör. 7:14

David hade begått äktenskapsbrott med Urias hustru och låtit döda Uria. David får därför höra från profeten Natan:

Så säger Herren: Jag ska bringa ofärd över dig från ditt eget hus. 12:11

Citatet ovan fick en uppfyllelse främst genom Absaloms uppror, kapitel 15. Men Gud dödar också ett av Davids barn:

Och barnet som Urias hustru hade fött åt David slog Herren med svår sjukdom. ... Den sjunde dagen dog barnet. 12:15, 18

Herren sänder i vrede en hungersnöd på grund av synder i gången tid:

Under Davids regeringstid utbröt svält som varade i tre hela år. David sökte då Herren, som svarade: Blodskuld vilar på Saul och hans hus eftersom han dödade gibeoniterna. 21:1

Ur en sång av David:

Då blev en kraftig jordbävning, himlens grundvalar skakade häftigt. För han var fruktansvärt vred. 22:8 (Även fortsättningen, 22:9-16, talar i poesins form om Guds vrede.)

David syndar, och Herren låter honom välja mellan tre vrededomar. David väljer pesten:

Herren sände då pest i Israel. Den varade från morgonen fram till den bestämda tiden. Sjuttiotusen israeliter dog ... 24:15

FÖRSTA KUNGABOKEN

Två skeenden dominerar Kungaböckerna. Dels Salomos uppgång och fall och dels de två rikenas uppkomst och fall.

Författarna är angelägna att skriva om varför det gick som det gick och att de domar som inträffade var ett resultat av, inget annat än, Guds vrede riktat mot ett avfallet folk.

Salomos liv rymmer en ohygglig gåta. Han hade en nära relation med Gud och begåvades med en visdom som inte var av denna världen. Han byggde ett tempel som väckte förundran bland alla folk på jorden. Han var en folkets man och kunde bedja som få. Folk från hela världen kom för att se alla hans mäktiga verk och för att få höra några visdomens ord från hans läppar. Han författade en mängd ordspråk och sånger vars grundton var "fruktan för Herren". Han regerade så vist och effektivt att Israel blomstrade och doftade och drog till sig världens alla blickar. Israel blev stort, rikt, och välmående som aldrig förr.

Men denna stjärna som lyste så starkt och klart och som var så många till hjälp och ledning skulle mista sitt sken och transformeras till ett svart hål som i förlängningen skulle dra med sig en hel nation ner till mörker och undergång.

Salomo började förleda sitt eget och sitt folks hjärta. Han började leva i öppen olydnad mot Gud. Utan skam och ånger bröt han mot det första och största budet. Och inte nog med det, han började själv ordna med offerhöjder åt främmande gudar. Och därmed kom han som levde under Guds välbehag och kärlek in under Guds vrede.

Efter Salomos död och genom ett omoget beslut av Rehabeam (Salomos son), splittrades kungadömet. Nu skapades ett rike i norr (Israel) och ett rike i söder (Juda). Det norra riket med sina tjugo kungar skulle existera ca 210 år. Det södra riket också med tjugo kungar, varade ca 345 år. Under denna tidsperiod skulle det utvalda folket sjunka allt djupare ner i avfallets träck.

I det norra riket var inte en enda kung god och gudfruktig. Visserligen var en del regenter skickliga och begåvade politiska ledare som utträttade en hel del för landet. Men när det gällde det moraliska och andliga och fruktan för Herren, så kunde allt det man åstadkom, om det nu alls var något, buntas ihop och sägas vara "*ont inför Herrens ögon*". För den religiösa kompassen var inte riktad mot Jahve, Herren, utan mot främmande gudar, och på det följde allsköns synd och ondska.

I det södra riket glimmade det till ibland i mörkret. "Väckelsekungar" som Hiskia och Josia framträdde och lyckades en kort tid städa undan lite synder, innan nästa pyroklastiska flöde av ondska och avfall välldes fram över riket likt ett vulkanutbrott. För vad hjälper ett yttre renhållningsarbete om inte hjärtat är friskt och omvänt?

Dessa "väckelser" gick aldrig på djupet hos massorna. Så fort väckelsegestalterna försvann gick också de ytliga väckelserna upp i rök.

Också kungatiden är en Guds vredes tid. Guds vredesmoln blixtrade ständigt över kungar och folk. Dagarna för Israel och Juda var sannerligen räknade.

Ur Salomos bön:

När de syndar mot dig – och det finns ingen människa som inte syndar – då blir du vred på dem och ger dem i fiendens våld. De tillfångatas och förs bort till fiendeland, fjärran eller nära. 8:46

Herren uppenbarar sig för Salomo efter att templet har byggts:

Men om ni och era söner viker av och inte följer mig och inte håller de bud och stadgar jag lagt framför er, utan går iväg och tjänar andra gudar och tillber dem, då ska jag avlägsna Israel ur landet som jag gav dem ... 9:6-7

Salomos många älskare förleder honom till avfall:

Herren blev vred på Salomo för att hans hjärta vänt sig ifrån Jahve ... Herren reste upp en fiende mot Salomo. Det var edomiten Hadad ... Gud reste upp ännu en fiende mot Salomo. Det var Rezon ... 11:9, 14, 23

De tre bibeltexterna ovan visar något sorgligt. Vi ser i det första exemplet hur medveten Salomo var att på synd följer Guds vrede. I det andra exemplet får Salomo till och med en uppenbarelse där Gud varnar för avfallens konsekvenser. I det tredje exemplet sker så tragikens gåta. Trots Salomos medvetande och trots den uppenbarelse han fått så avfaller han, och drar därmed över sig Guds vrede.

- - - - -

En gudsman avviker från Guds ord och Gud dödar honom:

Det är gudsmannen. Han som trotsade Herrens ord. Därför gav Herren honom till lejonet som rev ihjäl honom, enligt det ord som Herren talade till honom. 13:26

Denne gudsman var till en början ett lydigt och frimodigt redskap i Guds hand. Men han var inte trogen Guds befallning till slutet, och det kunde inför folket leda till minskat förtroende för det han först åstadkommit. Hans avfall från Guds ord var så allvarlig att Gud straffar honom till döds med hjälp av

vassa lejonänder.

Ahabs avfall väcker Guds vrede:

Därtill lät Ahab göra en asherapåle. Han gjorde mer för att väcka vreden hos Jahve, Israels Gud, än någon av dem som varit kungar i Israel före honom.
16:33

Elia profeterar mot Ahab:

Så säger Herren: På det ställe där hundarna slickat Nabots blod ska de slicka också ditt blod. 21:19

Mika talar Guds ord till Ahab:

Se nu! Herren har lagt en lögnens ande i munnen på alla dessa dina profeter. Och Herren har kungjort ofärd över dig. 22:23

Ahab var en duktig och flitigt arbetande kung i det norra riket. Men hans själ var svart, för han tillbad avguden Baal. Gud var därför vred på honom. Hans död blev i enlighet med Herrens vilja (22:37-38).

ANDRA KUNGABOKEN

Kapitel 1 berättar hur kung Ahasja (Ahabs son) skadar sig allvarligt. I sin nöd vänder han sig då till en avgud. Elia tillrättavisar honom därför genom några av kungens sändebud. Då vill kungen att Elia ska sändas till honom. Femtioen män sänds för att hämta Elia, men Guds vredes eld från himlen dödar dem. Åter sänds femtioen män, men också dessa dödas av Guds vredes eld från himlen.

Även om vi inte får veta alla orsaker och motiv som döljer sig bakom denna berättelse så visar den att Gud vet allt och uppenbarar det ibland för sina tjänare. Genom dessa Guds dödliga manifestationer borde kung Ahasja ha kommit till besinning. Men någon ånger eller omvändelse talar inte texten om. Elias domsord faller därför tungt över honom: *Du måste dö!* 1:16.

Kung Jehus iver:

Följ med mig och se min hängivenhet för Herren. Så fick Jonadab följa med i hans vagn. När Jehu kom till Samaria hade han ihjäl alla som var kvar av Ahabs hus i Samaria. Han utrotade alla, enligt det ord som Herren hade talat till Elia. ... 10:16-17

Jehu blev kallad av Gud att döda "hela Ahabs hus", (9:7-8). I Jehu såg Gud en man som kunde utföra allt vad han själv ville (10:30). Jehu hade den iver och det mod som behövdes för att rödfärga vredens svärd och pilar med de ogudaktigas blod.

Jehu får ett starkt erkännande av Gud (10:30). Men ingen Guds tjänare är perfekt. Hans hjärta var trots allt inte hängivet Gud (10:31), vilket det annars på ytan kunde tyckas där han drog fram som ett jehu.

På grund av kung Joahas ondska:

Då tändes Herrens vrede mot Israel. Han gav dem gång på gång i händerna på kung Hasael av Aram och Ben-Hadad, Hasaels son. 13:3

Israels kung "gjorde det som var ont i Herrens ögon" (13:2), därför använde Gud den arameiske kungen för att genom honom låta Israel smaka sin vrede. I många år förtrycktes Israel av den arameiske kungen och hans son, allt som en följd av Israels avfall.

Kung Asarja (Ussia) blev ansatt av Guds vrede. Det finns paralleller mellan denne kung och Salomo. Också Asarja inledde sin kungliga regeringstid lyckat. Allt han gjorde kröntes med framgång. "Han gjorde det som var rätt i Herrens ögon". "Han sökte Gud." (Se 2 Krön 26:4-5). Men mitt i framgångens glädjeyra fick något främmande ont grepp om kungen. Högmodet fick tillträde till hans hjärta och han gjorde sådant som inte angick honom (2 Krön 26:16f). Inför folket var Asarja mäktig och gudfruktig, men inför Gud som ser till hjärtat var det annorlunda. Gud straffade Asarja med lepra:

Herren rörde kungen så att han fick lepra tills han dog. 15:5

Israel belägras och förs bort av Assyrien. Av bland annat följande skäl:

De offrade sina söner och döttrar i elden och utövade svartkonst och trolldom. De sålde sig till att göra det som var ont i Herrens ögon och väckte därmed hans vrede. Så Herren blev rasande på Israel och försköt dem från sitt ansikte. Bara Judas stam blev kvar. 17:17-18

Efter att Assyrien låtit främmande folk bosätta sig i Samarien:

Men under deras första tid där fruktade de inte Jahve. Då sände han bland dem lejon som dödade en del av dem. 17:25

Assyrierna var dock inte nöjda med det norra riket (Israel) och Samarien. Efter nära 20 år tågade de vidare även mot Jerusalem (i det södra riket). Men Judas rikes syndamått var inte fullt till bredden ännu, deras nådatid skulle vara ännu cirka 110 år. Assyriernas högmod var dock mycket stort och de förlitade sig helt på sitt krigsmaskineri.

Men Judas kung Hiskia förtröstade på Gud. Resultatet blir att Gud genom "*Herrens ängel*" åstadkommer ett enormt nederlag för assyrierna (se bibelcitatet nedan). Sättet bekymrar inte författaren, för honom var detta helt enkelt fråga om en stark vredesdom över en högmodig krigshär som ville åt det utvalda folket. Herrens vrede slår ut assyrierna med en kraftfull vredesmissil (en straffande ängel) på grund av deras övermod och smädelser. Det sker en enorm masslakt:

Samma natt gick Herrens ängel ut och slaktade 185 000 i assyriernas läger. När folk steg upp om morgonen låg där fullt med lik. 19:35

- - - - -

Kung Josia får höra om Herrens vrede genom den lagbok som hittas:

För Herrens vrede som tänts mot oss är stor eftersom våra fäder inte åtlytt denna bokrullens ord och inte utfört allt som är föreskrivet oss. 22:13

Och budskapetets innehåll bekräftas genom profetissan Hulda:

Så säger Herren: Lyssna! Över denna plats och dess invånare ska jag sända ofärd, alla de ord som står i den bokrulle som Judas kung har läst. För de har övergett mig och tänt offereld åt andra gudar och så väckt min vrede genom alla sina handlingar. Därför har min vrede tänts mot denna plats och den ska inte slockna. 22:16-17

Trots att den gudfruktige och hängivne Josia åstadkom en stor reformation och ett försök till nationell omvändelse så var det bestämt att vredesdomen måste komma.

När synden har passerat en viss gräns och ondskan har blivit fullmogen finns det inga religiösa reformer, hur omfattande de än är, som kan rädda från Guds vredes eld:

Trots det vände sig inte Herren ifrån sin stora vredes glöd, som hade tänts mot Juda. Detta på grund av alla hemska skymfer från Manasse som väckte Guds ilska. 23:26

Kung Jojakim avfaller från Babels överhöghet, och det utvalda folket grips till slut av Guds vredes upphettade händer och de fördrivs från det utlovade och heliga landet i 70 år. Och än en gång har universums Gud visat att den som sorglöst lever i synd och inte omvänder sig riskerar att bli bortkastad och utelämnad åt mörkret:

Herren sände då över Jojakim rövarband av kaldeer, arameer, moabiter och ammoniter. Han sände dem över Juda för att förgöra det, enligt det ord som Herren hade talat genom sina tjänare profeterna. ... Det var på grund av Herrens vrede som detta hände med Jerusalem och Juda. Till slut förkastade han dem från sitt ansikte. 24:2, 20

Det var på grund av Herrens vrede

Alltså inte på grund av tusen skäl och bortförklaringar som vi människor kan hitta på, utan det inträffade på grund av Guds vrede.

FÖRSTA KRÖNIKEBOKEN

Krönikeböckerna är från början skrivna för de judar som återvände från exilen. Något som särskilt betonas för de återvändande judarna är att domen över Israel och Juda var ett resultat av deras faders synd som genom sitt avfall drog över sig Guds vrede. Detta tema dyker snart upp i detta verk:

Men de var otrogna mot sina faders Gud. De horade med de gudar som dyrkades av landets folk, dem som Gud hade utrotat inför dem. Så Israels Gud eggade den assyriske kungen Puls ande, det är den assyriske kungen Tiglat-Pilesers ande, att föra rubeniterna, gaditerna och halva Manasses stam i exil. 5:25-26

Om Sauls avfall och konsekvensen därav:

Han sökte inte svar från Herren. Därför dödade Herren honom ... 10:14

Vers 13 ger oss tre orsaker till varför Herren dödade Saul. Han hade varit "trolös mot Herren", "Han höll inte Herrens ord", och han "hade rådfrågat ett medium" istället för Gud för att få hjälp.

Davids folkräkning ogillades. Han möts därför av Guds stränghet och vrede:

Det som hade hänt var ont i Guds ögon, så han straffade Israel ... Herren sände då pest i Israel så att sjuttiotusen israeliter dog. 21:7, 14

ANDRA KRÖNIKEBOKEN

Herren uppenbarar sig för Salomo efter att templet stod färdigt:

Säg att jag stänger himlen så att det inte regnar, eller befäller gräshoppor att fördärva landet, eller sänder pest bland mitt folk. 7:13.

Gud gör med andra ord klart att han i sin makt kan använda olika slag av vredesredskap om Israel är högmodigt och inte söker Guds ansikte och inte vänder om från det onda (7:14).

Några kungars avfall och straff:

Judas kung Rehabeam övergav Herrens lag:

Så säger Herren: Ni har övergett mig. Därför har jag övergett er i Shishaks hand. 12:5

Israels kung Jerobeam blir slagen av Herren:

Jerobeam återfick ingen makt så länge Abia levde. Och Herren slog Jerobeam så att han dog. 13:20

Hur Herren dödade kungen finns ingen upplysning om. En sådan kunskap har heller inget värde, poängen som ska fram är att det var Herren som avlägsnade kungen och detta på grund av hans avfällighet (se t.ex. 1 Kung 13:33-34).

Judas kung Josafat är omdömeslös och hjälper Israels avfallne kung i en strid:

Siaren Jehu, Hananis son, konfronterade kung Joshafat och sa: Ska du hjälpa den som är ond och älska dem som hatar Herren? Därför vilar Herrens vrede över dig. 19:2

Kung Jorams avfall:

Lyssna! Herren ska slå ditt folk, dina söner, dina hustrur och allt du äger med en stor hemsökelse. Och själv ska du drabbas av svåra sjukdomar, och en sjukdom i dina inälvor som gör att de till slut faller ut ... Herren hetsade filisteerna och de araber som bodde nära kushiterna mot Joram. De marscherade mot Juda och invaderade landet ... Herren slog sedan Joram med en obotlig sjukdom i inälvorna. 21:14-20

För ovanlighetens skull får vi här en lite närmare beskrivning av hur Herren kan döda. Joram var en brutal brodermördare och avgudadyrkare. Gud gav honom en död med "*svåra plågor*", 21:19.

Prästen Jojada och den unge kungen Joas utförde religiösa reformer med folkets hjälp (kap 23-24). Men den plötsliga religiösa "väckelsen" var bara en bedräglig chimär. Allt stod eller föll med prästen Jojada, och så fort han dog lägrade sig avfallets mörka dimma över folket igen:

Och de övergav Jahves, sina fäders Guds, tempel och dyrkade asherapålarne och avgudarna. Då kom Guds vrede över Juda och Jerusalem på grund av dessa synder. 24:18

Kung Amasjas avguderier:

Då tändes Herrens vrede mot Amasja. 25:15

Men Amasja slog dövörat till, för det kom från Gud att de skulle ges i fiendehand eftersom de hade rådfrågat Edoms gudar. 25:20

Amasja hade börjat tillbe andra gudar (v. 14) vilket var orsaken till Herrens vrede över honom. Gud hade beslutat att straffa honom och då hjälpte inte kung Joas varningar, Amasja "slog dövörat till", eftersom hans hjärta hade tillslutits av Gud – också det en vredeshandling.

Juda avföll genom att de vände Gud ryggen och hemföll bland annat åt avguderier och barnoffer (28:2-4). I sin vrede gav då Herren (v. 5) Juda i Pekas hand (den onde kungen i Israel) för att genom honom anställa ett ohyggligt blodbad:

Peka, Remaljas son, dödade på en enda dag 120 000 judeer, alla tappra krigsmän. Så skedde eftersom de hade övergett Jahve, sina fäders Gud. 28:6

Skälet till Hiskias reformation:

Men nu ligger det på mitt hjärta att sluta ett förbund med Jahve, Israels Gud, för att hans brinnande vrede ska vända sig ifrån oss. 29:10

Men Hiskia blev högmodig:

Men Hiskia var otacksam inför välgärningen mot honom, för hans hjärta var högmodigt. Därför kom vrede över honom och Juda och Jerusalem. 32:25

Hiskia var den kung i Juda som grävde sig ner djupast i folkets avfallshjärta och som faktiskt lyckades få lite livsgnistor att blixtra till där en stund.

Hans far före honom och hans son efter honom regerade båda som kungar. De kom med svarta natten till Juda. Hiskia blev därför under en stor del av sin regeringstid som ett ljus i den mörka natten. Han var en skicklig regent och reformator. Han hade stora ambitioner och en stark tro.

Hiskia lät dock det diaboliska högmodsgiftet få ingång i sitt hjärta och så slocknade även detta ljus. Utsläckt av Guds vredes vind. Sedan blev det mörkt igen. Mycket mörkt.

Folket förkastar Guds sändebud:

Men de förlöjlade Guds sändebud, föraktade hans ord och hånade hans profeter tills Herrens vrede blev så stor över hans folk att det inte mer fanns någon bot. Då sände han emot dem kaldeernas kung. Han dödade deras unga män med svärd i deras helgedom och skonade varken pojkar eller flickor, gamla eller skröpliga. Allt gavs i Nebukadnessars hand. 36:16-17

Det visade sig alltså att Hiskias reformverksamhet, trots att han verkade rätt många år (715-686 f.Kr.), inte lyckades omforma syndahjärtan. Folket hade säkert känt en behaglig beröring i hjärtat, men det hade inte blivit omvänt och förvandlat till kött och blod.

Och sedan, genom Hiskias son Manasse, en Voldemort av rang, skulle Gud än mer brinna av heligt raseri över Juda. Folket avföll, hela hjärtat blev kallt och svart. Guds vrede flammade därför hett och då hjälpte inte att kung Josia gjorde ännu ett reformförsök (år 628, kap 34-35) som varade några år. Strax

efter hans död blev det åter fritt spelrum för avfallets alla diaboliska krafter. Och Guds vrede slår slutligen till (genom kaldeerna).

ESRA - NEHEMJA

Fångenskapen i Babylon varade cirka 70 år. Omkring 50000 judar återvände därefter till Jerusalem (538-535 f.Kr.). Men inget nytt under solen vad avser människohjärtat. Det nya släktet hade återvänt med fädernas hjärtan, lika benägna för synd och avfall.

Det dröjde inte länge förrän Guds profeter Haggai och Sakarja (år 520 f.Kr.) på nytt fick varna folket för Guds vrede. Men det hjälpte inte och omkring 60 år efter profeterna hopas åter de mörka vredesmolnen över judarna. Då kommer prästen Esra och förkunnar. En del reformer vidtas och Jerusalems murar återuppbyggs. Esra var i Jerusalem lite över ett decennium innan Nehemja kom och hjälpte honom med reformarbetet. Nu ska vi se lite närmare på Esraboken.

ESRA

Ur brevet till den persiske kungen Dareios:

Men våra fäder gjorde himlens Gud vred. Därför gav han dem i händerna på kaldén Nebukadnessar, den babyloniske kungen. Han förstörde detta hus och förde folket till Babel. 5:12

Dessa ord av de "äldste" i Jerusalem visar att man även nu, nära 70 år efter fångenskapen, hade fullständigt klart för sig orsaken till exilen, nämligen fädernas synd som hade uppväckt Guds vrede.

Ur brevet från den persiske kungen Artasasta till Esra:

Allt vad himlens Gud befäller ska nogsammt göras för himlens Guds hus, så att inte vrede kommer över kungens och hans söners rike. 7:23

Vi vet inte alla avsikter bakom detta brev av kungen. Men det fanns tydligen ett medvetande om att Israels Gud inte bara var en lokal stamgud knuten till Juda och Jerusalem, utan att Israels Gud i vrede också kunde slå den persiske kungen själv och hans söner. Kungen kände säkert till en hel del av Israels historia (7:12) och hade därför fått respekt för judarna och deras Gud.

Esra till det otrogna folket:

Och låt alla i våra städer som tagit sig främmande kvinnor infinna sig på bestämda tider med de äldste och domarna i varje stad. Vi gör så tills vår Guds vrede som brinner på grund av detta har blidkats över oss. 10:14

Bland prästerna, leviterna och folket fanns det män som hade tagit till hustrur åt sig "döttrar" från de "främmande folken" (9:1-2). Vad Gud hade sagt om detta visste den lagkunnige Esra (9:12). Han kom därför i djup förtvivlan och sorg. Gråtande ber och bekänner Esra folkets synd. Snart förstår folket allvaret i vad som skett och delar Esras nöd.

Sedan går Esra och en del andra män till handling. Man kallar alla återvändande judar till sig i Jerusalem. I heligt allvar låter man förstå att den som inte lyder kallelsen ska förlora sin egendom och drivas iväg från de som återvänt (10:8).

När alla hade samlats talade Esra om Israels skuld och manade folket att bekänna sina synder och skilja sig från de främmande kvinnorna. Folket förstår situationens allvar och inser att Guds vrede brinner över dem (10:14) och de åttlyder därför Esras befallningar.

Att beblanda sig med främmande folk var ett hot mot Israels hela existens. Med dessa främmande kvinnor kom också andra traditioner och annan tro och andra gudar (jfr Salomo, Neh 13:26). Detta skulle snabbt kunna få katastrofala följder för det folk som nu var i ett nytt och avgörande skede i sin historia. Nu om någon gång i all sin sårbarhet gällde det att vara trogen Gud. Det är i ljuset av bland annat det som Guds vrede (10:14) ska förstås i detta sammanhang.

NEHEMJA

En del leviter ber och bekänner med folket (9:5-37). De vänder sig i bön till Gud och påminner om gångna tider. Bönen betonar framför allt Guds trofasthet på ett strålande sätt. Men inte ens i en sådan vacker bön går det att åsidosätta budskapet om Guds vrede. De var medvetna om att Gud hade gränser för vad han kunde tåla:

Du hade tålmod med dem i många år. Du varnade dem med din Ande genom dina profeter. Men de lyssnade inte, så du gav dem i de främmande folkens våld. 9:30

Nehemjas varningar till sabbatsbrytare:

Var det inte för att era fäder gjorde sådant som vår Gud sände all denna ofärd över oss och denna stad? Och nu ökar ni vreden över Israel genom att vanhelga sabbaten! 13:18

Nehemja hade återvänt till Babel och blev kvar där en tid. När han vände tillbaka till Jerusalem hade avfallet hunnit slå rot ganska ordentligt i folks hjärtan. Ovanstående stränga ord sa han till de ansvariga ledarna bland folket. Nehemja visste att vreden redan brann över dem, men genom att bryta sabbaten på detta flagranta sätt blev Guds vredes hetta nu allt starkare över Israel.

Fortsättningen visar också att det fortfarande ingicks förbjudna äktenskap med utländska kvinnor (13:23-27). De reformer som tidigare genomförts hade därmed som vanligt inte gått på djupet, utan var mest ytliga religiösa nycker. Trots högtidliga löften (Neh 10) från folket om att hålla Guds lag så dröjde det alltså inte särskilt länge förrän livsstilen trampade ner munnens fromma löften.

På olika sätt visar böckerna Esra och Nehemja att det folk som återvände från Babylon hade kvar samma gudsfrånvända sinne som hos de en gång bortförda. Människans hjärta är kroniskt sjukt och har en ständig böjelse till synd, och Guds vrede följer henne därför som en mörk skugga vart hon än går i denna värld.

ESTER

Bokens författare skildrar en dramatisk händelse som judarna i Persien och staden Susan fick genomlida på 400-talet f. Kr.

Allt börjar med att juden Mordokaj vägrar falla ner för den onde Haman. Det leder till att alla judar i persiens stora rike blir utsatta för ett dödligt förintelsehot. Men judarna med drottning Ester i spetsen gick då in i en tre dagar lång fasta. Det får Guds osynliga hand att verka. Boken låter oss sedan ana Guds verk när han låter fienderna dödas av judarnas svärd. Gud hämnas i vrede över ett ont hednafolk genom Ester och Mordokaj och de judiska männens svärd:

Judarna samlades i sina städer i alla kung Ahasveros provinser för att angripa dem som ville deras ofärd. Ingen kunde stå emot dem eftersom fruktan för dem hade fallit över alla folk. 9:2

Och Haman själv hängdes upp på en påle (7:10), och så även hans tio söner (9:13-14).

JOB

Job var en rättrådig man som drabbades av Guds och Satans hand. Några av hans vänner besöker honom då med intention att skänka tröst. Männen ville så väl, men det blev så tokigt. Och därtill har vi hans hustru som tjänar som Satans språkrör när hon vill att Job ska förbanna Gud (2:9). Ensam i sitt outhärdliga elände genom all ofärd börjar sedan Job sin troskamp som går genom blod, svett och tårar. Ett fascinerande drama spelas upp.

Om man önskar studera vad Bibeln säger om ett visst ämne och kommer till denna speciella bok behöver man rusta sig med gott omdöme. Långt ifrån allt i denna bok presenterar nämligen för alla tider sanna och normativa trosläror eller goda moraliska principer. Det som uttrycks i boken, Jobs vänners tal, är inte alltid förenligt med Guds vilja och sanning (42:7). Men att Jobs vänner

"*inte talat sant*", innebär inte att *allt* de sa var galet. Det var deras grundinställning som var fel. De menade att Job måste ha syndat grovt för att på detta sätt straffas av Gud. Däri låg deras fel. Bortsett från det finner vi även hos vännernas tal en del goda och riktiga tankar.

Å andra sidan, även om Job i epilogen får erkännande av Gud, så innebär det inte att *allt* han sa kan anses som sanna trosläror. Men Jobs grundtes var riktig, det var i hans fall inte på grund av många synder som Gud sände all ofärd över honom.

När Job därför t.ex. talar om att det är Gud som slår honom, då ska inte detta per automatik avvisas som felaktigheter. Vi som sitter med facit i hand vet att det är Satan som pinar Job. Men vi är samtidigt medvetna om att det är Gud som i enlighet med sin vilja har tillåtit Satan att slå Job. Satan är Guds redskap. Gud sänder lidanden över Job på grund av rättfärdiga, heliga och goda, men för oss dolda, skäl. Därför kan vi säga att Job har rätt när han ibland gör Gud "ansvarig" (och aldrig Satan) för det som sker. Jobs ordval och attityd går dock ibland över gränsen för det acceptabla. Men det är lätt att ha överseende med det. Gud hade det.

Job:

Ska vi bara acceptera det goda från Gud, och inte också det onda? 2:10

Vem trotsar honom och förblir välbehållen? Han flyttar berg utan varning och välter dem i sin vrede. 9:4-5

Gud håller inte igen sin vrede. 9:13

Han reser upp och förgör folkslag. Han skingrar och leder dem bort. 12:23

Han kommer absolut att straffa er om ni visar dold partiskhet! 13:10

*Om du ändå ville gömma mig i dödsriket, dölja mig tills din vrede blidkats!
14:13*

Jag levde i trygghet när Gud krossade mig. Han grep mig i nacken och slog

mig i bitar. Han gjorde mig till sin måltavla. Hans skyttar omringar mig ... Han stormar mot mig som en krigare. 16:12-14

Hans vrede brinner mot mig ... Guds näve har slagit mig. 19:11, 21

Sofar om den gudsfientlige:

Medan han fyller sin mage sänder Gud sin vredes glöd över honom. Den ska regna över hans inälvor. 20:23

Job om Gud:

Du har blivit så hjärtlös mot mig, med all din kraft angriper du mig. 30:21

Herren talar till Job om några av sina straffande krigsredskap (och våra tankar kan lätt vandra iväg till t.ex. andra världskrigets bittra vintermånader):

Har du varit vid snöns förrådshus, har du sett haglets förrådshus, som jag reserverat för nödtider, till krigets och drabbningens dag? 38:22-23

I 40:20-41:25 talar Herren om "Leviatan", av många ansedd vara krokodilen (den urtida krokodil man funnit fossil av och som kunde bli ca 12 meter lång och väga ca 10 ton). Herren jämför sig med denna gruvliga varelse:

Ingen är så vildsint som Leviatan när han är uppretad. Så vem sätter sig då upp mot mig? 41:1-2

Herren tillrättavisar i vrede Jobs vänner:

Efter att Herren sagt detta till Job, sa han till Elifas från Teman: Jag är fruktansvärt vred mot dig och dina båda vänner, för ni har inte talat sant om mig, så som min tjänare Job. Så ta därför sju tjurar och sju baggar och gå till min tjänare Job och frambär dem som brännoffer för er själva. Min tjänare Job ska be för er och jag ska godta hans bön och inte handla mot er efter er dårskap. 42:7-8

Vännernas tes är att Gud alltid straffar den ogudaktige och välsignar den

gudfruktige. Den tesen slår denna bok i spillror. De använde all sin visdom till max, men trots det kommer de till korta. I själva verket var det alltså vännerna själva som var under Guds vrede.

Job blir tröstad efter Guds plågsamma prövningar:

De visade honom medkänsla och tröst för all ofärd som Herren hade sänt över honom. 42:11

Också Jobs bok utgör ett bra exempel på hur de fromma förr såg på livet. Gud fanns med överallt. Välsignelse, förbannelse, lycka, hemsökelse, hälsa, lidande – allt kom ytterst från Guds hand. Guds vrede var en ständigt närvarande och hotande verklighet. Och där Satan finns med så får han tjäna som en straffande, fostrande och prövande piska i händerna på en Allsmäktig och rättfärdig Gud.

Jobs bok visar också tydligt att vi alla, onda såväl som goda, lever på en av Gud förbannad jord, där obeskrivligt lidande kan drabba vem som helst när som helst. Det normala skeende som Bibeln gång efter annan skildrar handlar ofta om att troende lever i trolöshet och därför straffar Gud genom lidande och död. Vi kan nämna t.ex. Israels folk som gick under i öknen, och assyriska och babyloniska fångenskapen. Gud straffade sitt syndiga folk. Men om Job står det att ”han var en oförvitlig och rättrådig man som fruktade Gud och undvek allt ont”, Job 1:1. Likväl ser vi här att Gud bestämmer att Satan ska få döda Jobs boskap och barn. Och Gud slår därefter den rättrådige Job med ”hemska bölder”. Den fromme Job fick med andra ord uppleva betydligt mer lidande än vad många orättrådiga israeler fick. Att vara människa är att ha del av Adams synd, så hur from man än är så förtjänar man helig Gudasänd plåga och tortyr varje sekund man lever här på jorden. Job fick dock en obegriplig nåd eftersom han blev helad och välsignad till slut.

PSALMERNAS BOK

I Psalmernas bok bjuds vi att se in i troende människors hjärtan. Dörren öppnas till själens rum och vi får del av känslornas alla färger, dofter och toner. Psalmerna är som en variationsrik trädgård där vi finner texter som

förmedlar allt vad vår inre människa har behov av att få del av och känna igen sig i.

Och även Psalmernas bok visar, kanske mer än någon annan bok, det tydliga medvetande som fanns hos trons folk om att Gud är en Gud som kan vredgas. I folksjälen var Guds vrede något lika verkligt som luften de andades. En Gud som inte vredgas och straffar ingick inte i deras föreställningsvärld.

Det är sorgligt att tänka på, men om den tidens troende skulle uppenbara sig i en nutida modern kyrka och lyssna till några predikningar om Gud och samtala med nutida troende, då skulle de förmodligen tro att de hade kommit i kontakt med en främmande religion.

- - - - -

Guds vrede mot folken och deras kungar och furstar:

*Han som tronar i himlen skrattar,
Herren hånar dem.
Sedan talar han till dem i vrede,
i raseri slår han dem med skräck ... Kyss Sonen!
Annars blir han vred och undergång möter er,
för hans vrede kan snabbt flamma upp. 2:4-5, 12*

Om Guds hat och avsky, som inte riktas mot något abstrakt ont, utan mot människor:

*Den högmodige kan inte bestå inför din blick.
Du hatar alla som lever i ondska.
Du utrotar lögnare.
Herren avskyr våldsverkare och bedragare. 5:6-7*

Om Guds oavbrutna vrede:

Gud är en rättfärdig domare,

*en Gud som dagligen är vred.
Om någon inte omvänder sig
vässar Gud sitt svärd,
och spänner sin båge och siktar.
Han har förberett sina dödliga vapen
och gör sina pilar brinnande. 7:12-14*

Det är aldrig så att Gud sägs älska onda människor, utan tvärtom avskyr Gud de onda:

*Men han hatar den onde
och den som tycker om våld.
Han låter det regna snaror över de onda.
Brinnande kol, svavel och en glödhet storm
får de i sin bägare. 11:5-6*

Om Guds vredes manifestationer (se fortsättningen fram till v. 17 som beskriver Guds vredes makt):

*Då blev en kraftig jordbävning,
bergens grundvalar skakade häftigt.
För han var fruktansvärt vred. 18:8*

Om Guds fiender:

*Du sätter dem som i en brinnande ugn
när du visar dig.
Herren förtär dem i sin vrede,
eld slukar dem.
Du utplånar deras livsfrukt från jorden,
deras efterkommande från mänskligheten. 21:10-11*

Ur en syndabekännelse av David:

*Herre, tillrättavisa mig inte i din vrede,
straffa mig inte i din vredesglöd.
För dina pilar har trängt in i mig,*

*din hand ligger tung på mig.
Hela min kropp är i obalans
på grund av din vrede,
hela mitt inre är trasigt på grund av min synd. 38:2-4*

Gud till den onde:

*Detta gjorde du, och jag var tyst.
Du tänkte att jag var som du.
Men jag ska straffa och anklaga dig,
du ska få se! 50:21*

David manar fram Guds vrede över trolösa förbrytare:

*Du, Jahve, härskarornas Gud,
Israels Gud, res dig och straffa folken!
Skona inga falska förbrytare.
Utplåna dem i din flammande vrede,
utplåna tills de helt försvinner. 59:6, 14*

David ber till Gud mot de som hatar honom:

*Ös din vrede över dem,
låt din brinnande ilska drabba dem! 69:25*

Om Guds vrede över syndare och onda:

*För i Herrens hand är en bägare
med kryddat brusande vin.
Han häller, och alla onda på jorden
tvingas dricka, även bottensatsen. 75:9*

Himlen jublar när Guds rättfärdiga vrede utgjuts över syndare:

*Din vrede över människor
bringar dig lovprisning.
Du rustar dig med all din vrede. 76:11*

I Psalm 78 gör Asaf en kort sammanfattning av Israels historia. Det är en historia full av Guds vredes uppenbarelse. Ett exempel:

*Han sände mot dem sin brinnande vrede:
förbittring och ilska och nöd,
en skara änglar som fördärvade.
Han beredde en väg för sin vrede.
Han lät dem inte undkomma döden
utan överlämnade dem åt pesten. 78:49-50*

Guds vrede över folken:

*Jahve, hur länge? Ska du alltid vara vred?
Ska din lidelse brinna som eld?
Ös ut din vrede över folken
som inte erkänner dig,
över riken som inte anropar ditt namn. 79:5-6*

Korachs söner vill räddas från Guds vrede:

*Ska du vara vred på oss för alltid,
förbli vred på alla framtida slakten? 85:6*

Under betryck av Guds vrede:

*Din vrede ligger tung på mig,
du låter alla dina bränningar drabba mig ...
Din väldiga vrede sveper över mig,
dina ohyggligheter förgör mig. 88:8, 17*

Mose förkunnar att vi lever hela vårt liv under vreden:

*För vi går under genom din vrede,
din vredesglöd gör oss skräckslagna ...
Alla våra dagar far förbi under din vrede,
vi slutar våra år som en suck ...
Vem förstår din vredes kraft och ditt raseri
så att han fruktar dig? 90:7, 9, 11*

Psalmerna 105-107 rekapitulerar händelser ur Israels historia. Flera texter handlar om Guds vrede. Två exempel:

*De vredgade Gud med sina handlingar
och en plåga bröt ut bland dem. 106:29*

*Därför brann Herrens vrede mot sitt folk,
han avskydde sitt egendomsfolk. 106:40*

Sådana som Gud straffar:

*Du straffar de högfärdiga,
de förbannade som avviker från dina befallningar. 119:21*

Och slutligen:

*Dotter Babylon, du som ska gå under,
salig är han som får hämnas
det du gjorde mot oss!
Salig är han som tar dina små barn
och krossar dem mot klippan! 137:8-9*

Denna tragik är svår att smälta och förstå, men Gud är den som i vrede krossar ondskefulla imperier och då drabbas även späda barn (jfr t.ex. 2 Mos 20:5, Jer 6:11, 13:14).

Också Jesus talade indirekt om Guds vrede som drabbar även barnen, allt för att folket inte förstod Guds besökelsetid, Luk 19:44.

ORDSPRÅKSBOKEN

I Ordspråksboken, som bland annat har Salomo som författare (10:1), görs det klart både direkt och indirekt att det är Gud som står bakom både välfärd och ofärd. Ett typexempel på detta vanliga tema är dessa ord:

Syndare förföljs av motgång, men de rättfärdigas lön blir välgång. 13:21

Livet är förstås betydligt mer komplext än så, vilket inte minst Jobs bok visar. Men Ordspråksboken visar ändå på ett mera grundläggande förhållningssätt till livet hos de troende. Denna bok, liksom även de övriga poetiska böckerna, visar att de troende helt naturligt såg Gud som den verkande bakom allt det som drabbade människorna.

"Frukta för Herren" är ett nyckelbegrepp i boken. En orsak till att den troende ska frukta Herren är det faktum att Gud hatar och är vred på dem som är onda, vilket flera "visdomsord" talar om.

Gud talar:

*Jag ska därför skratta åt er olycka och håna när ni drabbas av terror, när er terror kommer som en tornado och er olycka kommer som en stormvind ...
1:26-27*

För Herren avskyr de falska ... Herren förbannar den ondes hus ... 3:32-33

Sex ting hatar Herren, sju som han avskyr: ögon som är högmodiga, tunga som är lögnaktig, händer som mördar oskyldiga, hjärta som planerar illdåd, fötter som hastar till ondska, falskt vittne som andas lögn och den som skapar

konflikter mellan bröder. 6:16-19

*Rikedom är värdelös på vredens dag, men rättfärdighet räddar från döden ...
Herren avskyr perversa hjärtan ... Den onde ska verkligen inte undgå straff ...
11:4, 20-21.*

Herren avskyr lögnaktiga läppar ... 12:22

*Herren har skapat allt med ett syfte, även den onde för ofärdens dag. Herren
avskyr alla högmodiga, de blir sannerligen inte ostraffade. 16:4-5*

*Förbjudna kvinnors mun är en djup grop, den man som Herren är vred på
faller i den. 22:14*

*Skratta inte när din fiende faller, var inte hjärteglad när han snubblar. Det
ska Herren se som något ont och använder då sin vrede från honom.
24:17-18*

PREDIKAREN

Predikaren har bara en uttrycklig text om Guds vrede:

Vill du att Gud ska bli vred när han hör dig och förstöra det du gjort? 5:6

Men i budskapet om Guds dom (3:17, 11:9, 12:14) speglas förstås också vredens verklighet.

Och indirekt handlar i stort sett hela boken om Guds vrede. Det är en värld under Guds vrede som målas upp med mörka och depressiva färger i Predikaren (se t.ex. 1:13, 2:17-23, 26, 3:10, 18. 4:1-3. 5:12, 16. 7:1, 14-16, 27. 8:10-14. 9:2, 12).

Om man vill kan man lätt och med fog ge en djupt pessimistisk och mörk bild av livet och allt som sker under solen. Så sker i Predikaren. Då och då glimmar det till av glädje och tröst och tro, men i huvudsak är det den tomma intigheten som författaren lyfter fram. Den värld som Predikaren målar upp är

inte en värld där allt fortfarande är "mycket gott" (1 Mos 1), utan en värld där det mesta har blivit mycket ont. Penseldragen skissar en värld där människorna lever i sviterna efter det förlorade paradiset.

Första Mosebokens berättelse om "syndafallet" och det som sedan hände kan sägas utgöra grunden för innehållet i Predikaren. I syndafallet och dess konsekvenser finner vi grundorsaken till varför den vise Predikaren kan skriva som han gör. Med andra ord har vi i Predikaren en ganska realistisk skildring av en jordisk tillvaro som är under Guds förbannelse och vrede. Och i denna dödsskuggans mörka dal lider vi alla, goda som onda, av alltings intighet och tomhet.

JESAJA

Ett vanligt uttryck om Gud i boken är "*Israels Helige*", vilket förmodligen har sin grund i den mäktiga uppenbarelse som han fick del av (se kapitel 6).

Tiden vibrerade av spänning. Våldiga historiska händelser var å färde. Det mullrade på historiens scen. Socialt och materiellt hade man det relativt gott ställt i Israel och Juda vid tiden för Jesajas profetkallelse (740 f. Kr.). Men strax under det tunna glänsande foliepappret flödade omoral, synd och avgudereri.

Jesaja och de samtida profeterna Hosea, Mika och Amos var de varnande rösterna i denna alltmer oroliga tid. De varnade för att ingå oheliga allianser med andra länder. På det religiösa området gick man till skarp attack mot avgudereri, religiös formalism och falsk fromhet. Och man uppmanade till hängivenhet och förtröstan på den ende sanne Guden.

Men förgäves. Folket fortsatte på avfallets väg. Krigsmaskineriet i Assyrien sattes därför i rullning mot Israel som inte hade mycket att sätta emot. Och fångenskapen blev ett tragiskt faktum.

Gud hade varnat. Men folket lyssnade inte eller så nonchalerade man profeternas budskap. Därför avfyra Gud sina vredesmissiler mot sitt folk.

GUDS VREDE ÖVER ISRAEL OCH JUDA

Gud hade gjort mycket gott (5:4) för sitt älskade folk (5:7), men deras synder och gudsförakt (5:8-24) var stort och därför brann Guds vrede ständigt över Juda:

Detta för att de förkastade lagen från härskarornas Herre och föraktade budskapet från Israels helige. Därför flammar Herrens vrede mot hans folk. Han sträcker ut sin hand mot dem och slår dem. Bergen skakar, och liken ligger som sopor på gatorna. Ändå är inte hans vrede blidkad, hans hand är ännu utsträckt. 5:24-25

Gud har gott om villiga redskap att använda när han vill straffa. Från olika håll kallade han lätt samman folk, såväl världsmakten Assyrien som andra folk, för att utföra sin vrededom över ett avfallet Israel. Kraftfullt och regelbundet förkunnade profeterna att Israels Gud är hela världens Gud och att han är mäktig att använda vilken nation och vilket folk som helst för att verkställa sin rättvisa:

Lyssna, därför ska Herren sända Eufrats väldiga vattenmassor över dem – Assyriens kung och all hans härlighet. 8:7

Herren reser upp Resins motståndare mot dem och hetsar deras fiender, arameerna från öster, filisteerna från väster. De slukar Israel med sitt gap. I allt detta blidkas inte hans vrede, hans hand är ännu höjd. 9:11-12

Trots alla krigets fador som Gud sände över sitt folk förblev de andligt blinda och lät sig förhärdas. De förstod inte att "krigets raseri" var en Guds tuktan och samtidigt en allvarlig kallelse till omvändelse:

Så han öste sin brinnande vrede över dem – krigets raseri. Det flammade omkring dem, men de begrep inte. De brändes av det, men hjärtat förblev orört. 42:25

GUDS VREDE ÖVER ANDRA FOLK

Assyrien var den vredespiska som Gud använde för att straffa Israel. Men

Assyrien var inte ett rike och ett imperium som fruktade den ende sanne Guden. Det var en högmodig, arrogant och brutal krigsmaskin som Gud använde sig av. Och själva förstod de inte att de var ett instrument i händerna på universums Gud (10:7-16). På grund av deras hänsynslöshet och högmod skulle Gud också komma att straffa dem, dvs själva det redskap Gud använt. Gud är fullkomligt suverän och rättvis i allt han gör:

Fördömelse över Assur, min vredes käpp! Staven i deras hand är mitt raseri. Jag sände honom mot ett gudsfientligt folk som jag är vred på ... Alldeles snart upphör ilskan mot dig och min vrede omdirigeras till deras fördärv.
10:5-6, 25

I kapitlen 13-19 finner vi många texter om Guds vrede. Det handlar om olika folk och länder som Gud ska straffa. Domsbudskapen i dessa kapitel borde få Israel att inse att deras enda räddning låg i förtröstan på Gud och inte på någon nation som hade Guds yxa över sig. Ingen nations synd - om det än är ett litet landområde som Moab (eller en stad som Damaskus) eller en världsmakt som Babel - undgår Honom som inte bara är Israels Gud utan hela universums Gud.

I kapitel 24 möter vi ett klimax. En förbannad jord (24:6) med laglösa invånare (24:5) drabbas av Guds vrede, en vrede som till och med "*höjdens här*" (24:21) blir drabbad av (möjligen himlarymdens onda makter/änglar). Med andra ord är det en universell vrededom som vi läser om här:

Herren ska tömma jorden och göra den öde! Han ska vrida om den och skingra dem som bor där. 24:1

Vredens storm kommer! Gud träder fram och låter sin vredestromb virvla överallt där synden frodas. Det finns tider då Guds folk inte kan göra annat än att tuga och vara stilla och bevittna hur Gud verkar i våldsam vrede genom t.ex. krigets raseri, (då genom Assyrien och Babylonien, i modern tid genom t.ex. de två världskrigen):

Gå, mitt folk! Träd in i era kamrar och stäng dörren efter er. Göm er en liten stund tills vreden har passerat. Lyssna, Herren kommer från sitt ställe för att straffa jordens folk för deras synd. 26:20-21

Gud älskar inte alla folk, så som det oavbrutet och med emfas hävdas i vår tid. Sanningen och verkligheten är den motsatta:

Herren är vred på alla folk och rasande mot hela massan. Han ser till att de förintas och utlämnar dem till slakt. 34:2

63:1-6 beskriver Guds rättfärdiga vrede mot alla som står Gud emot (Edom är i texten mera en symbol för all gudsfientlig opposition). I universum är det endast Gud som är rättfärdig och rättvis, därför är det också bara han ensam (63:5) som i helighet och vrede kan trampa ner folken:

Jag trampade vinpressen själv, ingen bland folken var med mig. Jag trampade dem i min vrede, stampade på dem i raseri. Deras blod sprutade på mina kläder, hela dräkten blev nedblodad. För hämndens dag var i mitt hjärta ... Jag trampade folken i min vrede och berusade dem i mitt raseri. Jag tömde ut deras blod på marken. 63:3-4a, 6

Alla Guds "fiender" (66:14), dvs alla de som inte följer den ende sanne Guden och hans befallningar, får till slut känna av verkligheten bakom citatet nedan. Och givetvis har kapitel 66 en stark eskatologisk prägel vars verklighet sträcker sig även in i vår tid och förbi den och in till den sista tidens händelser. Det är i slutänden det eviga gehenna som åsyftas i den sista versen i Jesaja bok:

För se, Herren kommer i eld. Hans vagnar är som en stormvind. Han verkställer sin vrede med hetta och sitt straff med eldslågor. För med eld och med sitt svärd ska Herren döma mänskligheten. Många ska dödas av Herren ... De ska gå ut och se liken av de människor som gjorde uppror mot mig. Deras mask ska aldrig dö och deras eld ska aldrig släckas. De ska vara förhatliga för hela mänskligheten. 66:15-16, 24

Så avslutar Jesaja sin bok med ett sista kraftfullt varningens ord om Guds vrede. (Judarna har en dålig vana att läsa v. 23 ytterligare en gång efter läsning av v. 24 för att så erhålla en positivare avslutning på denna bok.)

Att på detta sätt låta en högljudd varningsklocka dåna i läsarens öra när denne läst den sista versen i boken är något gott. För syftet är omvändelse och tro,

vilket utgör enda räddningen från Guds vrede och vägen tillbaka till kärlekens Gud.

JEREMIA

Omkring 60 år efter profeten Jesajas död fick prästsonen Jeremia sin kallelse. Han skulle nu bli ett Guds språkrör under flera decennier. Under Jeremias tidiga barndom levde man ganska tryggt i Judas rike under den gudfruktige kung Josia. Men efter Josias död (609 f. Kr.) började mer dramatiska saker att ske. Landet blev ganska snabbt ett lydrike under Babylonien. De kungar som tillsattes i Juda var svaga och kunde inte uträdda mycket för landet. Josias andliga reformer hade inte nämnvärt påverkat rotsystemen i folksjälen. Snabbt började avfallet gro på nytt. Judas rike hade tack vare en del gudfruktiga kungar fått en längre nådatid än det norra riket, men nu hade även här syndens ogräs utbredd sig alltför mycket. Måttet var rågat.

Under sekler hade det utvalda folkets synd och avfall mognat färdigt till oundviklig dom. På många sätt hade Gud varnat dem. Och de borde ha tagit lärdom av det som hände med det norra riket. Men vad hjälper reson och förnuft mot ett perverterat och sjukt hjärta? Nu skulle Guds dom och straff fullbordas över det avfallna folket, och denna gång använder sig Gud av det Babyloniska väldet som sin vredesmissil.

Jeremia får det deprimerande och tunga uppdraget att "*ödelägga och fördärva*" (1:10), dvs förkunna dom och vrede. Som på beställning får han nästan hela folket emot sig och får lida många kval. Och år 597 f. Kr. förs den första skaran i fångenskap bort till Babylonien, och 10 år därefter ännu en skara.

GUDS VREDE ÖVER JUDA

Ni Judas män och Jerusalems invånare, omskär er för Herren, ta bort ert hjärtas förhud! Annars ska min vrede flamma upp och brinna så att ingen kan släcka. 4:4

Så klä er i säcktyg, klaga och jämra er, för Herrens brinnande vrede har inte

blidkats. 4:8

Jag såg mig om, bördigt land var öken, alla dess städer i ruiner inför Herren och hans brinnande vrede. 4:26

I v. 4 varnar Jeremia för vreden som är hotande nära om inte en radikal inre förvandling sker. I v. 8 är Herrens vrede en närvarande realitet. I v. 26 ges en vision av den framtida vrede som ska drabba med total ödeläggelse.

4:23-31 är en enastående text i den profetiska litteraturen. Här är det inte bara Judas rike som befinner sig i Guds vredes händer, texten har kosmiska dimensioner.

Gud fann inte en enda människa som ville det rätta och sanna (5:1). Med sina läppar talade människorna fromt, men i sina hjärtan rådde lögnen (5:2). Gud sökte dem genom lidanden, men ingen förstod. Alla hade övergett Gud och överlämnat sig till tjänst åt andra gudar, och det innebar bland annat sexuell promiskuitet (5:7-8). Det utgjorde ett skäl till varför Herren skulle komma att straffa dem:

Skulle jag inte straffa dem för detta? säger Herren. Skulle jag inte hämnas på ett sådant folk? 5:9

Folket föraktar profeten Jeremias budskap (6:10). Detta gör att Jeremia får uppleva något enastående i världshistorien när det gäller Guds relation med en människa, detta att Herrens vrede fyller hans själ och blir ett med honom. Denna känsla blir i Jeremia så omänsklig att han inte kan uthärda eller kontrollera den. Gud säger därför: "*Ös ut den ...*". V. 11 skildrar alltså något unikt i Bibeln. En människa (profet) får smaka något lite av den vrede som Gud känner mot förhärdade syndare. I det tillståndet fick han insikter som ingen vanlig människa kan ta till sig och förstå:

Jag är fylld av Herrens vrede, jag står inte ut med att hålla den tillbaka. Ös ut den över barnen på gatan och över de unga där de samlas. Man och hustru ska tas med, vuxna och gamla. 6:11

Det finns tider då det inte är lönsamt att be för ett land eller folk. Vid den tid som den följande texten talar om är det ännu allvarligare, Gud förbjuder Jeremia att bedja för Juda:

Be inte för detta folk! Ropa inte i bön för dem eller vädja till mig, för jag kommer inte att lyssna på dig. 7:16

Så oåterkallelig är vredesdomen att till och med bön skulle vara verkningslös, ja, mer än så, det skulle vara att trotsa Guds helighet och rättfärdighet att be. I detta sammanhang är orsaken ett skamlöst brott (främst av kvinnorna, jfr 44:15-19) mot det första budet och ett radikalt avfall från förbundet med Gud. Allt i Juda, människor såväl som träd, skulle därför komma att svepas in i Guds vredes hetta:

Därför säger Herren Jahve: Lyssna! Jag öser min vrede och ilska över denna plats, över människor och djur, över markens träd och gröda. Den ska brinna utan att slockna. 7:20

Det väsentliga i följande text är inte om det ska tas symboliskt (Ps 58:4-6), eller bokstavligt (4 Mos 21:4-6). Budskapet är att från Gud ska komma en smärtsam vrede som det inte finns någon räddning från:

Se, jag sänder ormar bland er, giftormar som inte kan besvärjas, och de ska bita er, säger Herren. 8:17

Folkets uppror hade gått så långt att Gud till och med hatade sitt folk:

Mitt egendomsfolk blev som ett lejon i skogen mot mig. Hon vrålade mot mig, därför hatar jag henne. 12:8

Jeremia hade fått i uppdrag att profetera för folket och säga att Gud ska göra alla i Jerusalem druckna. Och det vin de ska bli berusade av är Guds vrede (13:12-13). Sedan ska de i sitt onyktra och trolösa tillstånd krossas av Gud. De ska inte möta något förbarmande (Om druckenhet som en bild av Guds vrede, se även 48:26, 49:12, 51:39, 57.):

Jag ska krossa dem mot varandra, både fäder och söner, säger Herren. Jag

ska förgöra dem utan förskoning, medlidande, barmhärtighet. 13:14

Ingen from profet i hela världen kunde längre medla mellan folket och Gud (15:1). Folket hade nu kommit i ett sådant tillstånd att Gud avskydde dem och ville inte ens se dem längre. Vreden måste nu bryta ut i full kraft. V. 1 riktigt vibrerar av Guds avsky mot sitt folk:

Jag skulle inte känna för detta folk om än Mose och Samuel stod inför mig. Driv bort dem från mig och låt dem gå! ... Jag påbjuder fyra slags straffdomar mot dem, säger Herren ... Jag sände plötslig ångest och terror över dem ... De som överlevt ska jag överlämna åt fiendens svärd, säger Herren. 15:(1-9)

Kung Sidkia sände i desperation en delegation till Jeremia. Nubukadressars armé hade en tid belägrat Jerusalem och tillståndet var ytterst kritiskt. Sidkia hoppades att genom Jeremia få höra tröstens ord och ett budskap om att Gud skulle gripa in. Men det chockerande budskap de möts av är att Herren själv ska strida mot dem med hjälp av Babels svärd, spjut och pilar. Och med pest som en följd av det:

Jag ska själv strida mot er med utsträckt hand och stark arm, i vrede, ursinne och raseri. Jag ska slå dem som bor i denna stad, både människor och djur. De ska dö av hemska plågor. 21:5-6

Kraftfullt och frimodigt talade den falska profeten Hananja och utlovade i Herrens namn gyllene tider (ett vanligt budskap från falska profeter, jfr 23:16-17). Enligt Hananja skulle Gud föra tillbaka alla de bortförda inom två år. Också Jeremia önskade att detta hade varit sant. Men efter en kort tid kom Herrens ord till Jeremia som då fick förmedla ett skarpt domsbudskap mot denne falske profet. Hananja hade talat ett budskap som gick stick i stäv med Jeremias budskap. Detta måste ha skapat förvirring och falska förhoppningar. Ord stod mot ord och båda hade talat med den auktoritet som Herrens namn ger. Men folket behövde inte vänta i två år för att få veta vem som var sann profet, Gud gav sitt svar redan efter två månader genom att döda Hananja:

Därför säger Herren: Lyssna! Jag ska avlägsna dig från jordens yta. I år ska du dö, för du har förkunnat uppror mot Herren. Och i sjunde månaden det

året dog profeten Hananja. 28:16-17

Jeremia hade låtit skriva en bokrulle med varningens budskap från Herren (kapitel 36). Detta budskap skulle hans vän Baruk sedan läsa upp för folket på en fastedag som kungen utlyst (sannolikt med anledning av det krigshot som låg över Juda vid detta tillfälle). Baruk gjorde så men blev snart kallad till kungen, som han på nytt fick läsa upp budskapet för. Men varken kungen eller någon annan i kungahuset visade det minsta tecken på ånger (36:24). Med kallt hjärta skar kungen sönder bokrullen och slängde den i elden. Och därmed nås ett klimax i boken. Alla i Juda, från bonden till kungen hade nu medvetet, trotsigt och utan fruktan förkastat Guds ord. Förhärdelsen var total. Vrededommen blev därför oundviklig, och Gud sa angående kungen och folket:

Jag ska straffa honom och hans efterkommande och hans tjänare för deras synd. Och över dem och Jerusalems invånare och Judas män ska jag sända all ofärd som jag hotat dem med, för de ville inte lyssna. 36:31

Många blev bortförda i fångenskap till Babylon, men inte alla. De kvarlämnade kom nu till Jeremia och ville att han skulle be och fråga Gud vad de skulle göra. Det fanns en rädsla hos dem att kaldeerna skulle hämnas dem för mordet på Gedalja (41:18, 43:3). Valet enligt dem stod mellan att stanna kvar i landet eller att bege sig till Egypten. Deras begäran av Jeremia är förmodligen ärligt menad och tydligen räknade de med att Jeremias svar skulle bli Egypten. När därför Jeremia till slut ger dem Herrens svar måste det ha orsakat stor besvikelse. Med hårda hjärtan bespottar de Herrens ord, vägrar ta emot Guds barmhärtighet (42:12) och väljer istället att marschera in i Guds vrede, mot Egypten. Där började de förstås tillbedja andra gudar och förmodligen i ännu större utsträckning än i Juda (44:8f):

Som min vrede och ilska östes över Jerusalems invånare, så ska min ilska ösas över er om ni beger er till Egypten. ... Ni kan vara helt säkra på att ni ska dö genom svärd och svält och pest på den ort dit ni så gärna vill dra iväg och bosätta er. 42:18, 22

I det sista kapitlet ger författaren en sammanfattning och där vill han ytterligare visa att det vredens budskap som Jeremia fick förmedla hade gått i

uppfyllelse. Allt det elände och det lidande som Juda fick genomgå hade sin grund i deras synd och som en konsekvens av det - Guds vrede:

Det var på grund av Herrens vrede som detta skedde med Jerusalem och Juda, och till sist kastade han bort dem från sitt ansikte. 52:3

GUDS VREDE ÖVER ANDRA FOLK

Detta sa Jahve, Israels Gud, till mig: Ta från min hand denna bägare med vredesvin och se till att alla folkslag dit jag sänder dig dricker av den. De ska dricka och ragla och bli galna på grund av det svärd jag ska sända bland dem. 25:15-16

Med kraftfullt bildspråk uttrycks en förödande verklighet för Israels och Judas förtryckare (30:11, 16). Guds fiender ska få känna av Guds vredestromb rakt över sina huvuden:

Se, Herrens stormvind! Vrede bryter fram, en virvlande storm. Den virvlar över de ondas huvuden. Herrens brinnande vrede ska inte blidkas, förrän han utfört och fullbordat sitt hjärtas avsikt. I kommande dagar ska ni förstå. 30:23-24. (Jfr 23:19-20.)

Som redan nämnts; de kvarlämnade i Juda trodde att flykt till Egypten skulle innebära säkerhet, och stapplade därför iväg dit med syndiga fötter (medsläpande Jeremia som hade varnat dem för att bege sig dit). De begick ett fatalt misstag. Det går inte att fly från Guds vrede. Israels Gud är hela jordens Gud, och alla andra nationers så kallade gudar är ett intet inför den Ende och Sanne Guden. Det skulle dessa judar i Egypten komma att bli varse:

Han ska komma och slå Egypten, till död dem som tillhör döden, till fångenskap dem som tillhör fångenskapen, till svärd dem som tillhör svärdet. Jag ska tända eld på Egyptens gudatempel ... 43:11-12

Följande händelse kan syfta på Egyptens blodiga nederlag vid Karkemish år 605 f. Kr. Den grundläggande orsaken till blodbadet var att Gud i vrede ville "hämnas" och att Gud just denna dag hade beslutat att straffa en nation för

dess synder:

Detta är en hämndens dag för Herren, härskarornas Herre. En dag då han hämnas sina fiender. Svärdet frossar sig mätt och berusar sig av deras blod. För detta är ett slaktoffer åt Herren, härskarornas Herre, i Nordlandet vid floden Euftrat. 46:10

Följande ord, ”Herrens verk” (48:10), avser domen över moabiterna som straff för deras synder. Här uppmanas ”Ödeläggaren” (v. 8, sannolikt Babylonien), att resolut och tveklöst utföra Guds vilja:

Förbannad är den som slarvigt utför Herrens verk. Förbannad är den som tvekar att bloda ner sitt svärd! 48:10

Två kapitel, 50-51, upptas av Guds vrededom över Babylon, som nu får smaka sin egen plågsamma medicin:

Herren har öppnat sitt vapenlager och tagit fram sin vredes vapen. För Herren, härskarornas Herre, har arbete att utföra i kaldeernas land. 50:25

Vässa pilarna, fyll era koger! Herren har väckt anden hos de mediska kungarna. Hans plan är att ödelägga Babel. Det är Herrens hämnd ... 51:11

Ingen nation i världen är så gudfruktig att den skulle kunna undkomma Guds vrede. Varken det lilla Israel eller någon annan nation eller världsmakten Babel. Också Jeremia bok visar med all önskvärd tydlighet att synden och ondskan är universell och att Gud inte har anseende till någon nation. Alla drabbas av Guds rättvisa vrede. En vacklande jord med syndiga länder kommer alltid att befinna sig i händerna på en vred Gud.

KLAGOVISORNA

En djupt bedrövad man ser ut över det förstörda Jerusalem år 586 f. Kr. Arméer från Babylonien under Nebukadnessars ledning hade kommit och

belägrat staden. Fruktansvärt grymma scener hade utspelat sig under 18 månader. Till slut intog de staden. De förstörde templet och det mesta av staden och förde bort många i fångenskap.

Det är möjligt att det är profeten Jeremia som med sorgfyllda tårar bevittnar hur hans profetior mot staden och folket på ett sådant ohyggligt sätt gått i uppfyllelse. Både Israel (nordriket) och Juda (sydriket) hade nu drabbats av Guds vrededom, som flera profeter hade varnat för. Guds utvalda folk hade hemsökts av Gud och blivit förskingrat och förnedrat. Och här ser vi nu hur profeten går omkring bland blodbestänkta och eldhärjade ruiner och bevittnar följderna av Guds vredes missilregn:

Herren har i sin vrede täckt dottern Sion med mörka moln! Han kastade Israels härlighet från himlen ner till jorden. Han tänkte inte på sin fotapall på sin vredes dag. Herren slukade skoningslöst Jakobs alla boningar. I sin vrede raserade han dottern Judas fästningar. Han jämnade dem med marken och vanärade riket och furstarna. I vredens hetta högg han av Israels hela styrka. Han drog tillbaka sin högra hand när fienden kom. Han brann i Jakob likt en flammande eld som förtärde allt runt omkring. Han spände sin båge som en fiende. Hans högra hand var redo. Som en motståndare dödade han allt som var kärt för ögat. Han öste sin vrede som eld över dottern Sions tält. Herren blev en fiende. Han slukade Israel och alla borgarna. Han förstörde fästningarna ... I sin brinnande vrede föraktade han kung och präst ... Du dödade dem på din vredes dag, slaktade skoningslöst. Som till högtidsdag bjöd du in terror från alla håll. På Herrens vredes dag var det ingen som undkom eller överlevde. 2:1-6, 17, 21-22

HESEKIEL

År 597 f. Kr. tvingades prästen Hesekiel, tillsammans med en del andra, i exil. År 592 fick han en kallelse av Gud att bli profet och verka bland de bortförda i Babylonien. Där skulle han ta över den profetiska stafettpinnen och fortsätta efter Jesaja, Jeremia och andra profeter att förkunna dom och vrede över de avfallna.

Folket skulle inte komma undan Guds röst. Den skulle proklameras även i

främmande hednaland. Vredestrumpeterna skulle kraftigt ljuda även där för att om möjligt väcka till liv ånger och omvändelse.

(Efter drygt fem år, 586 f. Kr, när katastrofen i Jerusalem var ett fullbordat faktum, förändrades Hesekiels budskap. Då förkunnades kommande frälsning och positiva framtidsvisioner.)

GUDS VREDE ÖVER JUDA

Gud ville att Jerusalem skulle vara en lysande stjärna mitt bland folken (5:5). Men det blev tvärtom, det blev mörkare där än hos något annat folk (5:6) och mer vilt och upproriskt där (5:7) än hos något annat folk. Gud visade därför inget förbarmande (5:11) mot staden utan tömde sin vrede på den:

En tredjedel av dig ska dö av pest eller gå under av hunger. En tredjedel ska falla för svärd runt omkring dig. En tredjedel ska jag sprida för vinden och förfölja med draget svärd. Min vrede ska fullbordas. Mitt raseri mot dem ska få vila och jag ska bli dika. De ska förstå att jag, Jahve, har talat i min lidelse när jag fullbordar min vrede mot dem ... Jag sänder mot er svält och vilddjur som ska ta era barn. Pest och blodsdåd ska svepa över dig, och svärd sänder jag mot dig. Jag, Jahve, har talat. 5:12-13, 17

Hela Israel är i blickpunkten. På grund av deras avguderi (kap 6) och synd ska Gud komma över hela landet och slå det. Och Gud ville att folket skulle förstå att det hemska som hände var från Honom:

Nu är slutet över dig! Jag sänder min vrede mot dig. Jag dömer dig för vad du gjort och straffar dig för alla dina vidrigheter. Jag ska inte visa dig skonsamhet eller förbarmande. ... Jag ska snart utgjuta min vrede över dig och ösa ut min ilska över dig ... Och ni ska förstå att det är jag, Jahve, som slår. 7:3-4a, 8, 9

I en syn får Hesekiel se vad som pågår i Jerusalems tempel. På den heligaste platsen i Jerusalem där det var tänkt att rättfärdighet och laglydnad skulle stråla utspelade sig istället vidriga scener. Guds hus hade förvandlats till en allsköns avgudamarknad (och detta bara några få decennier efter Josias omfattande reformation, 2 Kung 23). De religiösa ledarna som skulle leda

folket in i dyrkan av den ende sanne Guden stod nu i spetsen för avguderiet. Med detta var gränsen överträdd, nu stängdes nådens dörr. De mest ångerfulla rop till Gud skulle nu komma att falla ohörda till marken. Vrede blev oåterkalleligt beslutad:

Han sa: Ser du detta, människoson? Räcker det inte för Judas hus att begå de vidrigheter de begår här? Måste de också fylla landet med våld och göra mig ännu mer vred? Se hur de sätter kvisten för sin näsa! Därför ska jag svara med vrede. Jag ska inte visa skonsamhet eller förbarmande. Även om de skriker i mina öron ska jag ändå inte lyssna till dem. 8:17-18

Något som Gud genom vredesdomar ville göra slut på var också de falska profeternas budskap. Utan betänklighet och med vilseledda hjärtan använde sig de falska profeterna av det auktoritativa "Så säger Herren" (13:7). Men de var vargar i fårakläder. Medvetet ville de skapa tvivel på och förlöjliga bland annat den sanne profetens Hesekiels budskap (12:21-28). Själva förmedlade de ett positivt och glatt budskap: "Allt är väl" (13:10), och det fastän det avfallna folket befann sig inuti Guds knutna vredeshänder!

Inte nog med det, de falska profeterna hjälpte också praktiskt till med att försköna och förbättra människors hus genom att "vitkalka" murarna kring hemmen. Dels ville man på det sättet visa hur fel profeter som Hesekiel hade och dels ville man försöka ingjuta säkerhet och trygghet hos människor när det gäller framtiden. Men Gud sa:

Jag ska i min vrede lösgöra en stormvind. I min ilska ska ett slagregn falla. I min vrede ska hagelstenar ödelägga. 13:13

- - - - -

Gud kan straffa ett land på många sätt. Han kan förstöra sådant som bidrar till människors livsuppehälle och skapa fattigdom och hungersnöd. Han kan sända vilddjur, krig och pest, 14:15-20. När sådant inträffar är det alltså ytterst Guds knutna hand som drabbar länder. Och även om de mest gudfruktiga människor skulle bo i ett land som radikalt har avfallit från Gud så skulle de inte kunna hindra Guds vrede att bryta fram när syndamåttet väl är rågat. Genom sin fromhet skulle de rädda endast sitt eget liv:

Människoson, om ett land syndar mot mig genom att vara trolöst, då sträcker jag ut min hand mot det och skapar matbrist och sänder svält över landet och utrotar både människor och djur. Även om dessa tre män fanns i landet: Noa, Daniel och Job, så skulle de genom sin rättfärdighet bara rädda sina egna liv, säger Herren Jahve. 14:13-14

- - - - -

Folk samlar silver, koppar, järn, bly och tenn i en smältugn och blåser under elden för att smälta det. På samma sätt ska jag i vrede och raseri samla er och lägga er i ugnen och smälta er. Jag ska samla er och blåsa min vredes eld under er, och ni ska smälta i staden. Som silver smälts i ugnen så ska ni smältas i staden. Och ni ska då förstå att jag, Jahve, öser min vrede över er. 22:20-22

Eftersom Israels folk har blivit som slagg inför Gud så ska han i vrede samla dem mitt i Jerusalem (22:19). I "Jerusalemugnen" ska han sedan smälta dem i vredens hetta (genom Babels krigsmakt). På den brinnande vredens dag kommer inget svalkande "regn" (22:24) att uppliva folket (dvs ingen nåd). Texten före och efter (22:1-19, 23-30) klargör vredens alla orsaker. Och Hesekiel avslutar "Herrens ord" på detta sätt:

Därför öser jag min ilska över dem och slukar dem med min vredes eld. De ska få möta konsekvenserna för vad de gjort, säger Herren Jahve. 22:31

GUDS VREDE ÖVER ANDRA FOLK

Ammon som många gånger varit i strid med Israel (Amos 1:13, 2 Kung 24:2) och som gladdes (Hes 25:6-7, Sef 2:8) när Juda och Jerusalem föll får sitt straff. Deras egen vildhet ska bestraffas med vildhet av babyloniska svärd – Guds vredgade svärd:

Jag ska ösa min vrede över dig och blåsa min rasande eld mot dig. Jag ska överlämna dig åt vildsinta män som verkligen kan fördärva. 21:31

Kapitlen 25-32, 35 handlar om Guds vrede över folk och länder. Här går det gamla löftet till Abraham i uppfyllelse i enlighet med 1 Mos 12:3.

Grannfolken hade på olika sätt "förbannat" Israel (36:1-4) och nu får de skörda frukten av sin förbannelsesäd. Följande ord kan ses som en sammanfattning av dessa kapitel:

Ja, så säger Herren Jahve: Med brinnande lidelse har jag talat mot de andra folken och mot hela Edom! De har överlyckliga och med djupaste förakt tagit mitt land i besittning så att betesmarken har plundrats. Profetera därför om Israel och säg till bergen och höjderna, till bäckarna och dalarna: Så säger Herren Jahve: Lyssna! Jag har talat i svartsjuka och vrede eftersom ni hånats av folken. Därför säger Herren Jahve: Jag försäkrar högtidligt att era grannfolk själva ska vanäras! 36:5-7

Gog, den sista gudsfientliga och ondskefulla makten, som brinner av hat mot Guds folk, ska inte lyckas i sitt uppsåt att förgöra och utrota Guds utvalda. All ogudaktig makt nås förr eller senare av Guds vrede. Framtiden tillhör inte mörkrets härar utan Guds folk:

Den dagen då Gog angriper Israel, säger Herren Jahve, ska min vrede flamma upp. 38:18

DANIEL

År 605 f. Kr. blev en ung Daniel bortförd till Babylon tillsammans med en del andra. Men genom extraordinära händelser blev Daniel en alltmer respekterad och upphöjd man i Babel.

Daniels bok, mer än någon annan bok i GT, vittnar om Gud som historiens Gud. Gud skildras som den allsmäktige och allvetande, och som den som har alla skeenden, i nutid och framtid, i sin hand. Boken vittnar om hur Gud styr historien i den riktning som överensstämmer med hans vilja och plan. Givetvis har då också Guds vrede en given plats. Gud störtar och tillsätter kungar så som han vill. Gud låter de som regerar få känna av sin vrede när synden har mognat, och tillsätter sedan andra ledare. Gud använder länder och riket som sina vredesredskap.

I sin vrede gav Gud Juda i Nebukadnessars hand:

Herren gav Judas kung Jojakim i hans hand ... 1:2

Fångenskapen var inte en olycklig tilldragelse som Gud var ledsen över. Alla troende visste, liksom Daniel, att ofärden var Guds förbannelse och vrede över sitt laglösa folk. Daniel visste också att det gick att "*blidka Herren*", men det hade man inte gjort. Ur Daniels bön för sitt folk:

Hela Israel bröt din lag, vek av och åtlydde inte dig. Därför östes över oss den förbannelse och ed som står skriven i Guds tjänare Moses lag, eftersom vi hade syndat mot honom. Gud höll sina ord som han talat mot oss och mot våra domare som dömde oss. Han sände en stor ofärd över oss. Det som hänt i Jerusalem har inte inträffat någon annanstans under himlen. I enlighet med vad som står skrivet i Moses lag kom all denna ofärd över oss. Men ändå försökte vi inte blidka Jahve vår Gud genom att vända om från våra synder och uppmärksamma din sanning. Därför höll Jahve ofärden redo och sände den över oss ... Herre, för all din rättfärdighets skull, låt din vrede och ilska användas från din stad Jerusalem, ditt heliga berg. 9:11-14, 16

HOSEA

Boken har en del vackra texter som uttrycker Guds kärlek till sitt folk. Men likväl är vreden på väg.

Om Israel, som hade blivit otrogen Gud och börjat dyrka avguden Baal:

Jag straffar henne för hennes baalsdagar ... 2:13

Det ska gå prästen som för folket. Jag ska straffa dem för deras vägar och vedergälla dem för vad de gjort. 4:9

Efraim ska ödeläggas på straffets dag ... Judas stormän liknar sådana som flyttar gränser. Jag ska ösa min vrede över dem likt vatten. 5:9-10

Angående Israels synder, avguderi och ondska som väckte inte bara Guds vrede utan även Guds hat mot sitt avfallna folk:

Samaria, din kalv är förkastad. Min vrede brinner mot dem ... Nu minns han deras skuld och straffar dem för deras synder ... Israel har glömt sin skapare och byggt palats. Juda har mångfaldigat sina befästa städer. Men mot hans städer ska jag sända en eld som ska förtära deras borgar. 8:5, 13-14

All deras ondska finns i Gilgal. Det var där jag började hata dem. På grund av allt ont de gjort ska jag driva dem ut ur mitt hus. Jag älskar dem inte längre, alla deras ledare är rebelliska. 9:15

I texten nedan uttrycker Gud sin vilja vad avser främst framtiden. Gud vill egentligen vara god mot sitt utvalda folk. Men folkets synd och avfall manar i stället fram Guds vrede. Och så skedde också några år efter detta hoppets budskap från Hosea:

Jag tänker inte verkställa min brinnande vrede. Jag tänker inte åter ödelägga Efraim. För jag är Gud och inte en människa. Jag är helig bland er och ska ej angripa staden. 11:9

Likväl blev Gud som ett aggressivt vilddjur mot Israel:

Så jag blev som ett lejon för dem, som en leopard som lurar vid vägen. Jag angriper dem som en björnhona berövad sina ungar. Jag river upp deras bröstorg. Jag slukar dem där som en lejonhona, likt ett vilddjur som sliter dem i stycken. Det är till ditt fördärv, Israel, att du är emot mig, din hjälpare. 13:7-9

Men det finns räddning från Guds vrede, och det är omvändelse och bön om syndernas förlåtelse, 14:2-3. Om det sker kommer Gud inte längre att vara vred på sitt folk, utan istället älska dem:

Jag ska bota deras avfall och älska dem obehindrat, för min vrede mot dem har blidkats. 14:5

JOEL

Bokens tre kapitel levererar ett kraftfullt budskap från Gud genom den för oss

okände profeten Joel. Budskapet om "Herrens dag" (1:15, 2:1, 11, 31, 3:14), som i Joels bok främst handlar om dom och vrede, spränger alla tidsramar:

O, vilken dag! Ja, Herrens dag är nära, den kommer våldsamt från den Allsmäktige. 1:15

För Herrens dag är stor och helt fruktansvärd. Vem kan uthärda den? 2:11

Guds vrede över Israels fiender:

Och du Tyros och du Sidon, och ni Filisteens alla trakter, vad har ni emot mig? Vill ni hämnas på mig? Om ni vill hämnas ska jag strax vända er hämnd mot era egna huvuden. 3:4

AMOS

Kapitel 1 och 2 handlar till stor del om Guds vrede över olika folk och länder, och över Israel. Det betonas att straff och hemsökelse är från Guds aktiva hand.

I 3:2 talar Gud mot Israel:

Endast er har jag utvalt bland alla jordens släkten. Därför ska jag straffa er för alla era synder.

Israels förhärdelse väcker Guds vrede:

Jag ödelade er som Gud ödelade Sodom och Gomorra. Ni var som ett vedträ ryckt ur elden. Men ni vände inte om till mig, säger Herren. 4:11

Guds vrede ska jaga i kapp Israel:

Om de förs i fångenskap av sina fiender ska jag där befälla svärdet att döda dem. Jag fäster min blick på dem till deras ofärd och inte till deras välfärd ... Lyssna! Herren Jahves ögon är riktade mot detta syndiga rike. Jag ska utplåna det från jordens yta. Men jag ska inte helt utplåna Jakobs hus, säger

Herren. 9:4, 8

OBADJA

Denna korta bok innehåller främst domsbudskap över Edom (ett folk som ofta låg i krig med Israel), men också över alla hednafolk:

För Herrens dag är nära för alla folkslag. Vad du har gjort ska göras mot dig. Du kommer att få betala för dina gärningar. Som ni drack på mitt heliga berg ska alla folkslag oupphörligt dricka. De ska dricka botten upp och bli som om de aldrig funnits. V. 15-16.

”drack ... dricka ... dricka” är vanliga metaforiska uttryck i Bibeln för att drabbas av Guds vrede (jfr Jes 51:17-23, Jer 25:15-29, Hes 23:31-34, Upp 14:10).

JONA

Denna lilla bok är ovanlig på flera sätt. Gud sänder iväg en egensinnig man av Israel - Jona, som får i uppdrag att "missionera" inne i hednamörkret. Det gillar han inte utan flyr. Men på ett mirakulöst sätt hamnar han ändå motvilligt till slut i den stora staden Nineve och förkunnar där ett kort och kärvt vredens budskap. Och mot alla odds börjar folket i Nineve att tro.

Skillnaden är anmärkningsvärt stor i jämförelse med Israel och Juda. De hade Mose och alla Guds bud. De hade profeter och präster som ständigt varnade dem. Och Juda hade en del gudfruktiga kungar som reformerade det religiösa livet. Men vad hjälpte allt det? Deras hjärtan blev bara alltmer förhärdade. Men här ser vi en hednastad som knappt fått del av någon "gudomlig upplysning" alls, och de gör en radikal omvändelse efter att en bitter israelisk man utropat några enkla varningens ord. Och efter att de omvänt sig drar Gud tillbaka sin vredgade näve för en tid:

Vem vet ifall Gud vänder om och låter sig bevekas och avvänder sin

vredesglöd så vi inte går under? Gud såg vad de gjorde, att de vände om från sin onda väg. Då lät han sig bevekas och gjorde inte det onda som han hotat dem med. Han gjorde inte det. 3:9-10

Nu är det ändå så, att människohjärtat är sig likt i vilket bröst det än sitter. Avfallets och ondskans orm är verksam i varje människohjärta på jorden. Folket i Nineve fick visserligen del av gudomlig nåd under några år. Men snart skulle även Nineves folk vara fullmogna för dom och färdiga för vredens Gud att slå till. Och om det talar både Sefanja bok och Nahums bok (se nedan).

MIKA

Israels folk, särskilt de mäktiga, levde i ondska och mötte därför en Gud med vredgade planer:

Därför säger Herren: Lyssna! Jag planerar mot detta släkte ofärd, som ni ej ska kunna ta er ur. Ni ska inte mer gå så högfärdigt, för det ska bli en ofärdstid. 2:3

Folken ska träffas av Guds vrede:

Jag ska i vrede och raseri ta hämnd på de folkslag som inte har lyssnat på mig. 5:15

Jerusalems kommande straff:

Lyssna! Jahve ropar till staden, och det är visdom att frukta ditt namn. Hör om käppen och vem som bestämt den. 6:9

Mika identifierar sig med folket/Jerusalem som befinner sig under Guds vrede:

Eftersom jag syndat mot Herren måste jag bära hans vrede, tills han tar sig an min sak och verkställer rättvisa för mig. 7:9

NAHUM

Assyrien hade länge varit en vredens missil i Guds vapenarsenal. En fruktad missil som Gud också använt mot sitt eget folk. Men nu uppmanas Guds folk till glädje (1:15, 3:19), för Guds vrede ska med full kraft drabba även Assyrien och dess huvudstad Nineve. Boken visar därmed att Jonas predikan i Nineve inte åstadkom någon bättring med långvarig effekt.

Hela denna korta bok, så gott som alla verser, brinner av Guds plågsamma vredeshetta.

Herren är en svartsjuk och hämnande Gud. Herren tar hämnd och är full av vrede. Herren tar hämnd på sina motståndare och förvarar vrede åt sina fiender. Herren är tålmodig men kraftfull. Han lämnar ingen ostraffad ... Vem kan bestå inför hans raseri? Vem kan uthärda hans vredes hetta? Guds vrede väller fram som eld. Han spräcker klipporna. 1:2-3, 6

HABACKUK

Kaldeerna, Herrens vredespiska, ska straffa Israel:

Lyssna! Jag reser upp kaldeerna, det grymma och snabba folket ... De är rysliga och fruktade ... Alla kommer för att begå våldshandlingar ... de ska verkställa dom och straffa. 1:6-7, 9, 12

Men kaldeerna ska också själva efter uträttat verk få erfara Guds vrede, se 2:8.

Ur en bön av Habackuk, om Herrens framfart:

Pest går framför honom, farsot följer honom ... Din båge är redo och klar ... I raseri marscherar du över jorden, i vrede trampar du ner folken. 3:(5-12)

SEFANJA

Även Sefanja, liksom Nahum, profeterar om den kommande vredesdomen över Assyriens huvudstad Nineve, se 2:13-15.

Guds vrede över jordens folk:

Silver och guld kan ej rädda dem på Herrens vredesdag. Av elden från hans lidelse ska hela jorden förtäras. Fullständigt och snabbt ska han göra slut på alla jordens invånare. 1:18

Israel och hednafolk drabbas av Guds vredeshetta. Och det gör att hela jorden lider och plågas:

Samla er! Kom samman, du oönskade folk, innan beslutet verkställs och dagen flyger iväg som agnar, innan Herrens vredesglöd drabbar er ... Sök rättfärdighet och ödmjukhet! Kanske får ni då skydd på Herrens vredesdag. 2:1-3

Jag utrotade folkslag ... Deras städer skövlades och tömdes fullständigt på folk ... För jag har beslutat att kalla samman folk och riken för att ösa min ilska över dem, all min brinnande vrede! Hela jorden ska förtäras av min lidelses eld! 3:6, 8

Till slut, i en framtidsvision - i en profetia om den messianska tidsåldern - beskrivs hur Guds vredesdomar ska få ett slut för Guds folk:

Herren har upphävt domarna mot dig ... Han jublar i glädje över dig. Han tigger stilla i sin kärlek. Han fröjdas över dig med sång. 3:15, 17

HAGGAJ

Det särskilda budskap som Haggaj framförde gällde tempelbygget. Folket hade en gång påbörjat det, men det blev ett uppehåll, och nu vill Herren genom Haggaj påminna folket om hur allt då gick emot dem. Gud slog dem, 1:5-11. Haggaj gjorde klart att det var ett resultat av Guds vrede:

Allt arbete med era händer slog jag med sot, rost och hagel. Ändå vände ni er inte till mig, säger Herren. 2:18

Det som betonas i följande framtida scenario är att det är Herren som är den aktive. Allt skapat ska Herren i sin vrede skaka om och förgöra innan något nytt ska träda fram, 2:24. Hur tryggt än ondskan verkar sitta i jordiska tronsalar så ska de ändå till slut sökas och drabbas av vreden:

Jag ska skaka himlen och jorden. Jag ska störta kungatroner och slå ner främmande rikens makt. Jag ska välta vagnar och manskap. Hästar och ryttare ska falla, den ene för den andres svärd. 2:22-23

SAKARJA

Sakarja bok inleds med en enkel och tydlig påminnelse om orsaken till exilen och allt elände som Israels folk mött – Guds vrede över de släkten som levde innan exilen:

Herren var fruktansvärt vred på era fäder. 1:2

Hela fångenskapens tid var en vredens tid:

Då sa Herrens utsände: Härskarornas Herre, hur länge innan du visar nåd mot Jerusalem och Judas städer? Du har varit vred mot dem i sjuttio år. 1:12

Åter påminns vi om fädernas synder som tvingade fram Guds vrede:

De gjorde sina hjärtan diamanthårda och vägrade lyssna på den undervisning och det budskap som härskarornas Herre genom sin Ande hade sänt genom de tidigare profeterna. Därför kom fruktansvärd vrede från härskarornas Herre. 7:12

Herrens vrede över Israels ledare och folket:

Min vrede brinner mot herdarna och jag ska straffa ledarna. 10:3

För jag ska inte längre skona landets invånare, säger Herren. Lyssna! Jag överlämnar människorna åt varandra och åt deras kung. De ska ödelägga landet, och jag ska inte rädda det ur deras hand. 11:6

Guds vrede mot hednafolken:

Jag är ohyggligt vred på folken som är så obekymrade, för när jag bara var måttligt vred såg de till att öka ofärden. 1:15

Den dagen tänker jag utrota alla folk som kommer mot Jerusalem. 12:9

Jag ska samla alla folk till krig mot Jerusalem. Staden ska erövras, husen plundras och kvinnorna våldtas. Halva staden ska gå i fångenskap. Men återstoden av folket ska inte avlägsnas från staden. Sedan ska Herren föra krig mot dessa folk, så som han krigar på drabbningens dag. 14:2-3

Detta är den plåga med vilken Herren ska slå alla folk som går i krig mot Jerusalem: Deras kött ska ruttna medan de står upprätt, deras ögon ska ruttna i sina hålor och tungan ska ruttna i deras mun. Den dagen ska Herren göra dem panikslagna. Och de ska begå våldshandlingar mot varandra. 14:12-13

MALAKI

Om Israel och Edoms land:

Jag har älskat er, säger Herren ... men Esau hatade jag. Jag gjorde hans berg till ödemark, gav hans område åt öknens schakaler. Edom säger: "Vi är krossade, men ska återuppbygga ruinerna." Men så säger härskarornas Herre: De bygger upp, jag ska riva ner. De ska kallas 'ondskans land', 'folket som Herren är vred på för evigt'. 1:2-4

Kontexten är att de judar som återvänt från Babylon hade fått uppleva en hel del motgångar. Det fanns "mänskliga" skäl för dem att tvivla på Guds kärlek. Men uttryckligen säger nu Herren att han har älskat dem och att det har sin grund i utkorelsen och förbundet. Folket hade ändå svårt att förstå och ville

gärna ha konkreta exempel på Guds kärlek. Det konkreta svar som Gud ger genom Malaki ter sig förmodligen obehagligt för nutida troendes känsliga själar. Den moderna kristna uppfattningen om hur Gud ska bete sig för att vara kärleksfull är inte alltid i överensstämmelse med Bibelns undervisning. Det moderna svaret är att Guds kärleks uppenbarelse exkluderar sådant som straff och dom. Bibeln talar däremot ett annat språk. Hur har Gud älskat Israel enligt citatet ovan? Jo, genom att Gud älskade Jakob men hatade Esau.

Gud gjorde Esaus landområde (Edom) till en ödemark. Men Edomiterna ville inte låta sig besegras av Guds dom utan ville bygga upp det som Gud hade ödelagt. Må de göra så, säger då Herren, och säger att han ska sen riva ner det igen. Varför? - Därför att på det folket var *Gud vred på för evigt*. 1:4.

Vad Gud säger är: Ni utvalda som har återvänt från Babylon, kom ihåg den eviga utkorelsen, och kom ihåg min eviga vrede över Edom, i dessa två verkligheter kan ni förstå min eviga kärlek till er.

När Gud alltså vill påminna folket om sin kärlek till dem manar han dem att tänka på den eviga vrede som ständigt brann över Edoms land och folk.

Nästa text visar att prästerna genom sin ogudaktighet hade dragit vreden över sig och till och med över sina barn, vilket i förlängningen innebar upphörande av själva prästtjänsten. Guds vrede över Israels präster:

Om ni vägrar lyssna ... då ska jag sända förbannelse över er, och förbanna era välsignelser som jag redan har förbannat, eftersom ni inte tar det till hjärtat. Lyssna! Jag ska bestraffa era efterkommande! Och slaktavfall från era högtidsoffer kastar jag i ansiktet på er. Ni ska bäras bort med det. 2:2-3

Herren ska oväntat och snabbt komma över de onda bland folket:

Jag kommer till er och håller dom. Snabbt ska jag vittna mot ockultister, mot äktenskapsbrytare, mot menedare, mot dem som förtrycker daglönaren, änkan och den faderlöse, mot dem som åsidosätter invandraren. De fruktar inte mig, säger härskarornas Herre. 3:5

Den frestande tanken kan lätt poppa upp att Gud nu efter den 70 åriga

babyloniska fångenskapen blev nådig och god mot det plågade Israel, sitt eget utvalda folk. Men den postexilska litteraturen, framför allt Haggaj, Sakarja, Malaki, Esra och Nehemja ställer sådana tankar på skam. Syndagiftet begravdes inte i Babylon. Det sista "kanoniserade" budskapet vi får genom Malaki bok angående de hemkomna judarna ger oss inga falska förhoppningar. Tuktans vredesris med fångenskap hade inte omformat och skapat ett nytt gudfruktigt släkte. Även Malaki visar att det var samma andas barn som återvände, och därför ser vi att Guds vrede fortfarande var en ständigt hotande realitet över det utvalda folket.

Det är ingen tillfällighet att det sista ordet i Gamla Testamentets hebreiska text av den sista profeten är "*herem*", ett ord som ofta översätts "förbannelse" (så tex NIV, NKJV, NRSV, NASB, Svensk Bibel). Från 1 Mos 4:11 till Mal 4:6 vilar Guds "förbannelse" över världen och över Israel.

Mänsklighetens historia har förbannelsens inramning, för tiden och rummet är förorenat av människans gudsfrånvändhet, och över människosläktet ruvar därför Guds vrede.

SAMMANFATTNING AV GUDS VREDE I GAMLA TESTAMENTET

Från början till slut beskriver GT ett utvalt folk som befinner sig i mörker och elände. Synd, ondska och avfall är verkligheter som ständigt utmärker Israels folk. Goda och ljusa tider förekommer, men är ovanliga och relativt kortvariga. Hela tiden finns synden där som en förföljande mörk skugga. Guds vredes mörka moln ligger för det mesta hotande över folket, blixtrar slår ner, ibland länge och intensivt.

Det börjar med Adam och Eva som drivs ut ur lustgården av en vredgad Gud.

Snabbt tilltar ondskan över jorden, och Gud sänder i vrede floden som dränker en hel mänsklighet med undantag av åtta personer.

Efter en tid utväljer Gud Abraham och sedan Isak och Jakob som alla ljuger och bedrar. De får genomlida många och svåra prövningar på en jord som

blivit förbannad av Gud.

Gud ger ett evigt varnande exempel åt jordens folk när han sänder eld och bränner ihjäl de gudsfientliga människorna i Sodom och Gomorra och de omkringliggande städerna.

Gud utväljer den store Mose. Gud blir vred även på honom och vill döda honom. Men Sippora räddar honom. Fast Gud låter inte Mose komma in i det utlovade landet. Gud dödar en hel generation i öknen.

Josua tar vid efter Mose och får vara Guds vredes svärd till att fördriva och utrota folk i Kanaan. Det sker nu inte alltid tillräckligt effektivt varför Gud ibland drabbar dem med motgångar. Och mitt i segeryra drabbas de till och med själva av vreden (på grund av Akan).

Josua efterträds av domare (ledare). Men syndens växande ogräs i folkets hjärtan går inte att hejda. Gud slår dem, de ropar till Gud, och Gud hjälper dem, synden sprider sig igen, Gud slår dem, de ropar. Och så håller det på, som en diabolisk karusell.

Detta kan inte fortgå och man prövar lyckan genom att tillsätta en kung. En ny era inleds i Israels historia. Men efter cirka 100 år splittras riket och delas. Det norra riket får bara onda kungar som vilseleder folket och leder det djupare in i avfallets mörker. Det får Guds vrede att glöda med allt starkare sken. Vreden visar sig främst genom den Assyriska fångenskapen som Gud förordnade. Där förskingras det norra rikets befolkning, förkastade av Gud.

Något bättre blev situationen i södra riket. Där fanns en del goda kungar och en del som verkligen försökte reformera landet i riktning mot Gud. Men hjärtats reform uteblev. Synden och ondskan fortsatte att verka i människorna. Profeter varnade, men hjärtat förblev förgiftat. Syndamåttet blev till slut rågat och Guds vredes redskap blev Nebukadnessar som gjorde slut också på det södra riket.

Efter flera decennier får folket i exil möjlighet att återvända. En del gör det och bosätter sig bland annat i Jerusalem. Nådeklockorna har ringt och folk har återvänt för att bygga upp Jerusalem och templet, men inte ens nu är himlen

klarblå och solig. Det är visserligen en ny generation som återvänder, men det är inte fråga om nya och förvandlade hjärtan. Så åter igen får profeter och präster varna det utvalda folket, för mörka och hotfulla vredesmoln drar snabbt över det hemvändande folket, vredesmoln beredda för urladdning och nedslag.

Och de poetiska böckerna i GT - som med en finkänsligare pensel visar vad som rörde sig i enskilda individers sinnen - lättar inte upp stämningen särskilt mycket. Poesin visar, liksom prosan, att människorna var väl medvetna om Guds vredes verklighet i vardagen och det egna livet.

Och så läggs det tunga och svarta täckelset som ett stelnat lock över historien, och Bibeln låter allt förbli tyst under ett par århundraden.

Efter sig har GT visserligen lämnat en del ljusa och positiva toner, med hopp om en god framtid. Vidare har vi löften om en kommande Messias.

Men samtidigt, och betydligt mer betonat, en historieskrivning som kan målas med de mörkaste färger.

Vi kan med rätta betrakta GT som en historia om Guds vrede och förbannelse över en avfallen värld.

Men vi ska alltid minnas att israelernas dystra historia i GT utgör bara en spegel som reflekterar varje enskilt människohjärta på jorden. Vi är alla Adams barn.

KAPITEL 2

NYA TESTAMENTET OM GUDS VREDE

I Nya Testamentet (NT) möter vi inte en annan eller förändrad Gud jämfört med Gamla Testamentet (GT). Vi ska nu gå igenom en del texter i NT som visar att Guds vrede är en verklighet här liksom i GT. I Evangelierna och Apostlagärningarna finner vi ingen text som uttryckligen använder sig av formuleringen ”Guds vrede” (undantag Joh 3:36). Men indirekt och implicit finns rätt många texter om Guds vrede även i de böckerna. Och dessutom gott om texter om domen och helvetet, vilket ju är starka utflöden av Guds vrede. Några sådana texter omnämns nedan. När däremot den kristna teologin utläggs, i t.ex. Paulus tretton brev, finner vi rätt många texter som direkt och uttryckligen talar om Guds vrede.

MATTEUS EVANGELIUM

Johannes Döparen - den störste av kvinnor född, enligt Jesus, Matt 11:11 - är den förste i NT som talar om Guds vrede:

Giftormars yngel, vem har intalat er att ni kan undfly den kommande vreden? ... Yxan är redan satt till roten på träden ... Han har sin kastskevel i handen ... 3:7, 10, 12

Jesus hotar med Faderns vrede:

Men om ni inte förlåter människorna ska inte heller er Fader förlåta er era överträdelser. 6:15

Jesus ska en gång tala i vrede:

Men då ska jag säga dem som det är: Jag har aldrig känt er. Försvinn härifrån, ni laglösa! 7:23

Jesus ska i vrede ta avstånd från människor:

Men den som förnekar mig inför människorna ska även jag förneka inför min Fader i himlen. 10:33

Jesus säger inte att han älskar invånarna i nedan nämnda städer, fastän han verkat där. Tvärtom talar han i vrede mot de oomvända städerna:

Sedan började Jesus förebrå de städer där han hade utfört sina många kraftgärningar eftersom de inte hade omvänt sig: Fördomelse över dig, Korasin! ... Och du, Kafarnaum, ska du upphöjas till himlen? Nej, du ska störtas ner till helvetet ... För Sodoms land ska det på domens dag bli lindrigare än för dig. 11:20-21, 23-24

Jesus ska i vrede vägra förlåtelse:

Men den som talar mot den helige Ande ska inte få förlåtelse, varken i denna tidsålder eller i den kommande. 12:32

Jesus talar till folket (v. 15, 23-24) och till de extremt religiösa fariseerna. Han säger inte att han älskar dem utan tvärtom talar han i vrede till dem:

Giftormars yngel, hur skulle ni kunna tala något gott, ni som är onda? Det som hjärtat är fullt av talar munnen. 12:34

Jesus talar upprört mot folket, och talar i vrede mot en ond ande:

Du perversa släkte utan tro, hur länge ska jag vara hos er? Hur länge ska jag stå ut med er? För honom till mig. Och Jesus tillrättavisade honom skarpt ... 17:17-18 (Jfr Mark 1:25, Luk 4:41)

Jesus säger inte att han älskar illasinnade människor, utan tvärtom andas han vrede mot dem som behandlar hans folk illa:

Men den som bringar på fall en av dessa små som tror på mig, för honom vore det bättre att en kvarnsten hängdes om hans hals och han dränktes i havets djup. Fördomelse över världen för allt som leder till fall! Sådant måste

komma, men fördömelse över den människa genom vilken de kommer. 18:6-7 (Luk 17:2)

I liknelsen om den obarmhärtige slaven talar Jesus om sin Faders vrede:

Och i sin vrede överlämnade hans herre honom till att torteras, till dess han hade betalat hela skulden. Så ska också min himmelske Fader göra med er om ni inte var och en av hjärtat förlåter sin broder. 18:34-35

Jesu vrede över profanering av det heliga:

Jesus kom in på tempelplatsen och drev ut alla som sålde och köpte där. Han slog omkull borden för dem som växlade pengar och stolarna för dem som sålde duvor. 21:12

I liknelsen om kungasonens bröllop syftar Jesus på Guds vrede:

Då blev kungen vred och sände ut sina trupper och hade ihjäl mördarna och brände ner deras stad. 22:7

Kapitel 23 handlar om hur Jesus talar i vrede mot religiösa fariseer och skriftlärda. Flera gånger i texten säger Jesus, inte ”Jag älskar er!”, utan:

Fördömelse över er!

Jesus talar i en liknelse om vreden hos slavens herre, vilket syftar på Guds vrede:

Men om slaven är ond ... då ska hans herre komma en oväntad dag ... och hugga honom i stycken och låta honom få sin plats bland hycklare. Där ska man gråta och vändas. 24:48-51

I liknelsen om förvaltarskap talar Jesus om Faderns vrede:

Hans herre svarade: Du är en dålig och lat slav ... Kasta ut den värdelösa slaven i mörkret här utanför. Där ska man gråta och vändas. 25:26, 30

MARKUS EVANGELIUM

Jesus fylldes inte av kärlek till de religiösa fariseerna i synagogan. Han fylldes av vrede när han såg deras brist på medlidande:

Då såg han sig omkring med vrede, bedrövad över deras förhärdade hjärtan.
3:5

Jesu vrede över lärjungarnas bortvisande av barnen:

När Jesus såg det blev han upprörd och sa till dem: Låt de små barnen komma till mig ... 10:14

LUKAS EVANGELIUM

I 6:24-26 uttalar Jesus tillrättavisande ord mot människor som lever i välmåga men inte älskar Gud och sin nästa.

I liknelsen om en dåraktig rik man talar Jesus om Guds ilska:

Men Gud sa till honom: Dåre! I natt ska din själ utkrävas av dig... 12:20

I liknelsen om den oförnuftige slaven talar Jesus om Guds vrede:

Den slav som vet vad hans herre vill men inte förbereder eller gör något efter hans vilja, han ska piskas med många rapp. 12:47

Den vanligaste tolkningen bland teologer är att Jesus i den följande texten talar om Guds vredesdom:

Jag har kommit för att kasta en eld på jorden, och jag önskar så att den redan brann! 12:49

Jesus uttalar hot som andas vrede:

När du går med din motpart till domaren så gör under vägen vad du kan för att förlikas med honom, så att han inte drar dig inför domaren, och domaren överlämnar dig åt rättstjänaren, och rättstjänaren kastar dig i fängelse. Jag säger dig att du kommer inte ut förrän du har betalat det allra sista. 12:58-59

Jesus säger inte att Gud älskar oomvända människor, tvärtom varnar han för kommande vrededom för de som inte omvänt sig:

Menar ni att dessa galileer var värre syndare än alla andra galileer eftersom de fick lida så? Nej, säger jag, men om ni inte omvänder er ska även ni gå förlorade. Eller de arton som tornet i Siloam störtade ner över och dödade, menar ni att de var mer skyldiga än alla andra som bor i Jerusalem? Nej, säger jag, men om ni inte omvänder er ska även ni gå förlorade. 13:1-5

Jesus talar om Guds vrede i en liknelse:

Men angående dessa mina fiender som inte ville ha mig till kung, för hit dem och slakta dem inför mig. 19:27

Jesus talar om Guds vrede i liknelsen om vingårdsarbetarna:

Vad ska nu vingårdens herre göra med dem? Han ska komma och döda dessa vingårdsarbetare och lämna vingården åt andra. 20:15,16

Jesus talar om Guds vedergällning och vrede som ska drabba Israel:

För detta är straffets tid ... För en stor nöd ska drabba landet, och vrede ska hemsöka detta folk. 21:22, 23

"Bägare" är en vanlig bild i Bibeln för Guds straff och vrede, Ps 11:6, 75:9, Jes 51:17, Jer 25:15, Hes 23:31-34.

Bägaren i denna text handlar om Jesu ställföreträdande strafflidande, då han bar Guds vrede istället för oss:

Fader, om du vill, ta denna bägare ifrån mig. 22:42

JOHANNES EVANGELIUM

Utanför trons lydnad lever människan, inte älskad av Gud, utan oavbrutet under Guds vrede:

Den som inte lyder Sonen ska inte se livet, utan Guds vrede blir kvar över honom. 3:36

Jesus varnar för Guds vrede om synden inte överges:

Du har nu blivit frisk. Synd inte mer så att inte något värre drabbar dig. 5:14

Jesus sa till judar med en ytlig tro, inte att Gud älskade dem, utan:

Ni har djävulen till fader. 8:44

Jesus blir upprörd (över världens synd som orsakar så mycket lidande och död):

När Jesus såg hur Maria och judarna som följde med henne grät, blev han upprörd i anden ... 11:33.

I vrede förblindar och förhärdar Gud syndare:

Han har förblindat deras ögon och förhärdat deras hjärtan, så att de inte kan se med sina ögon och förstå med sina hjärtan och vända om och bli botade av mig. 12:40

APOSTLAGÄRNINGARNA

Apg 5:1-11 handlar om Ananias och Sappheiras bedrägeri och lögn, och deras död inför Petrus. Gud slår dem till döds på grund av deras synd.

Stefanos talar om Guds vrede både mot Israel och andra folk:

Då vände sig Gud ifrån dem och överlämnade dem till att dyrka himlens här ... 7:42

... när de tog landet i besittning efter de folk som Gud fördrev inför våra fäder. 7:45

I vrede ger Gud Herodes en skräckfylld och smärtsam död:

Omedelbart slog honom en Herrens ängel eftersom han inte gav Gud äran. Och han blev uppäten av maskar och dog. 12:23

En vredgad Gud använder Paulus för att slå Elymas, trollkarlen:

Lyssna, nu drabbar dig Herrens hand och du ska för en tid bli blind och inte kunna se solen. Och just då föll ett kompakt mörker över honom, och han famlade omkring och sökte en hjälpande hand. 13:11

Paulus talar i synagogan om Gud som en vred krigare som förintar folk:

Han (Gud) utrotade sedan sju folk i Kanaan och gav deras land i arv åt sitt folk. 13:19

Paulus hotar översteprästen med Guds vrede (10 år senare blir han också mördad):

Gud ska slå dig, du vitkalkade vägg. 23:3

ROMARBREVET

Efter brevets tema i 1:17 inleds något av en teologisk avhandling vars första del sträcker sig till 3:20. Undervisningen inleds med orden "*Guds vrede*". Temat för den första delen är att hela den ogudaktiga världen är föremål för Guds vrede. Frälsningen kan inte rätt förstås om inte orsaken till försoningens nödvändighet först tydligt deklarerats – en syndig värld under Guds vrede:

Guds vrede uppenbaras från himlen över allt ogudaktigt och orättfärdigt hos människor som stryper sanningen genom orättfärdighet ... Därför överlämnade Gud dem åt deras inre lustar ... Av den anledningen överlämnade Gud dem åt förnedrande lidelser ... överlämnade Gud dem åt ett förkastligt sinnelag, så att de gjorde vad som är oanständigt ... De känner till Guds rättfärdiga dom, att de som lever så förtjänar döden. 1:18-28

Ordet "uppenbaras" är presens (liksom även samma ord i v. 17 är presens) och beskriver en nuvarande aktivitet. Det är alltså framför allt Guds aktiva vrede som förklarar uttrycket "överlämnade". I det specifika exempel som Paulus ger ska överlämnandet av människor till homosex ses som ett uttryck för Guds aktiva vrede.

Gudlösa människor är hatade av Gud:

De är hatade av Gud. 1:30

Oomvända syndare drar som en magnet ständigt till sig Guds vrede:

Genom ditt hårda och oomvända hjärta samlar du på dig vrede till vredens dag då Guds rättfärdiga dom ska uppenbaras ... vrede och straff åt dem som är själviska och inte lyder sanningen utan orättfärdigheten. Nöd och ångest över varje människosjäl som lever i ondska ... 2:5, 8-9

Paulus förkunnade - inte om en gud som alltid älskade orättfärdiga syndare - utan om en rättfärdig Gud som straffar i vrede:

Men om vår orättfärdighet låter Guds rättfärdighet framträda, vad ska vi då säga? Mänskligt talat, skulle Gud vara orättfärdig som utgjuter sin vrede? Verkligen inte. Hur skulle Gud då kunna döma världen? 3:5-6

Att Kristus var ett försoningsoffer innebar att Guds vrede drabbade Jesus i hans ställföreträdande offerdöd. Därmed är Gud inte längre vred på den människa som tror:

Honom har Gud ställt fram som ett försoningsoffer, att tas emot genom tron, i Jesu blod. 3:25.

Alla bryter mot Guds lag och därför väller Guds vrede fram över människorna:

Lagen kallar fram Guds vrede. 4:15

"Fred" i texten nedan handlar om en objektiv verklighet - ett fredstillstånd. Vi var "*Guds fiender*" (v. 10) och föremål för vreden men blev försonade i Kristus. Och därmed blev fiendskapen bruten och vi får fred med Gud:

Då vi nu har förklarats rättfärdiga av tro har vi fred med Gud genom vår Herre Jesus Kristus. 5:1

Kristi blod skyddar oss från Guds vrede, nu och för evigt:

När vi nu står som rättfärdiga genom hans blod ska vi genom honom så mycket säkrare bli frälsta från Guds vrede. 5:9

De som villigt och utan ånger lever i synd är inte älskade av Gud utan föremål för Guds vrede:

De som är i sin fallna natur kan inte behaga Gud. 8:8

9:22 är inte helt lätt att förstå. Men det handlar om att Gud i sin vrede visar en tids tålmod med "*vredens kärll*" (förhårdade syndare) som till slut kommer att drabbas av den slutliga vredesdomen. Farao i Andra Moseboken utgör ett bra exempel.

Och om Gud, som vill visa sin vrede och göra sin makt känd, med stort tålmod har haft fördrag med vredens kärll som står färdiga att förstöras? 9:22

Gud älskar inte de avfallna, utan hans vrede är över de avfallna och över dem som kommer att avfalla:

För om Gud inte skonade de naturliga grenarna ska han kanske inte heller skona dig. Betrakta Guds godhet och stränghet: hans stränghet mot dem som föll, hans godhet mot dig om du förblir i hans godhet. Annars blir du också

borthuggen. 11:21-22

Eftersom judarna förkastat frälsningen i Jesus Kristus har Guds vrede flammat upp mot dem och han har blivit deras fiende:

I förhållande till evangeliet är de Guds fiender för er skull ... 11:28

Vi uppmanas att inte själva hämnas utan istället lämna utrymme åt, inte Guds kärlek, utan Guds vrede:

Älskade, hämnas inte utan lämna plats för Guds vrede. För det står skrivet: Hämnden är min, jag ska vedergälla, säger Herren. 12:19

13:4-5 undervisar att en av rättsstatens uppgifter är att straffa och hämnas eftersom det är Guds vilja. Staten är kallad att vara ett vredens redskap över onda människor. Gud hatar onda våldsmän och vill deras död (1 Mos 9:6, 2 Mos 21:12, Ps 5:6). Detta ska staten verkställa genom dödsstraff:

Överheten ... är Guds tjänare ... de bär inte svärdet utan anledning. De är Guds tjänare, hämnare som verkställer Guds vrede över brottslingen. Därför måste man underordna sig, inte bara för Guds vredes skull utan också för samvetets skull. 13:4-5

FÖRSTA KORINTHIERBREVET

Gud kan i vrede fördärva människor som angriper församlingen. I versen är ”tempel” enligt kontexten församlingen:

Om någon fördärvar Guds tempel ska Gud fördärva honom. 3:17

Paulus utgår från GT:s historiebeteckning. Paulus undervisar här, inte om en Gud som älskade sitt folk, utan om Gud som dödade sitt folk. Den som ville och befallde straff och död för Israels folk var Gud:

Men de flesta av dem hade Gud inte behag till, för de nedgjordes i öknen ... Vi ska inte heller begå otukt som några av dem gjorde, och tjugotretusen dog

under en dag. Vi ska inte heller fresta Kristus som några av dem gjorde, de dödades av ormar. Vi ska inte heller gnälla och klaga som några av dem gjorde, de dödades av Fördärvaren. Allt det som hände dem utgör exempel och skrevs ner för att varna oss som har tidsåldrarnas slut inpå oss. 10:5, 8-11

Paulus säger aldrig att vi är älskade av Gud hur vi än lever och betar oss. Tvärtom. Genom att leva ogudaktigt och följa demoner riskerar man Guds vrede:

Eller ska vi väcka Guds vrede? 10:22

Svaghet, sjukdom och död kan vara Guds tuktan och straff.

Därför finns det många svaga och sjuka bland er, och inte så få har insomnat. Om vi rannsakade oss själva skulle vi inte bli dömda. Men när vi nu döms, så tuktas vi av Herren ... 11:30-32

Vid läsning av sådana här texter bör man hålla i minnet att det är viss skillnad mellan Guds disciplinerande vrede och hans straffande vrede.

Att inte älska Kristus är att förkasta Guds frälsning. Sådana är inte under Guds kärlek. Tvärtom. Guds förbannelse och vrede vilar tungt över den som inte älskar Herren:

Om någon inte har kärlek till Herren ska han vara under förbannelse. 16:22

GALATERBREVET

Ingen blir rättfärdig genom att hålla Guds lag. En oomvänd syndare som ändå försöker det blir föremål för, inte Guds kärlek, utan Guds förbannelse:

Men alla som håller sig till laggärningar är under förbannelse, för det står skrivet: Under förbannelse är var och en som inte håller sig till allt som står

skrivet i lagens bok och fullgör det. 3:10

På korset drabbades Kristus av Guds förbannelse och vrede i vårt ställe:

Kristus friköpte oss från lagens förbannelse när han blev en förbannelse i vårt ställe. 3:13

Ett indirekt hot om Guds vrede:

Bedra inte er själva, Gud trotsar man inte. Det som en människa sår ska hon också skörda. 6:7

EFESIARBREVET

Hela den oomvända mänskligheten faller under kategorin "*Guds vredes barn*". Ingen människa är i sitt oomvända tillstånd älskad av Gud. Tvärtom befinner hon sig, "*av naturen*", under Guds vredes svarta himmel:

Sådana var vi alla en gång, då vi följde vår fallna naturs begär och gjorde vad den och sinnet hade lust till. Och vi var av naturen Guds vredes barn, vi liksom de andra. 2:3

Den som lever i synd (se v. 5) drar ner Guds vredes åskmoln över sig själv:

Låt ingen bedra er med tomt prat, för på grund av det som nämnts kommer Guds vrede över olydnadens människor. 5:6

KOLOSSARBREVET

Att sorglöst leva i synd väcker Guds vrede:

Döda därför det jordiska i er ... På grund av sådant kommer Guds vrede (över olydnadens människor). I dessa synder vandrade även ni en gång när ni levde i dem. 3:5-7

FÖRSTA THESSALONIKERBREVET

Frälsning från Guds kommande vrede finns endast hos Jesus Kristus:

... och vänta på hans Son från himlen, honom som Gud uppväckte från de döda - Jesus, som räddar oss från den kommande vreden. 1:10.

I texten nedan (2:14-16) följer Paulus Jesus (Matt 23:29-36) och Stefanus (Apg 7:52) och anklagar judarna (särskilt ledarna) för deras motstånd mot evangeliet. Israels folks historia kännetecknas av olydnad och avfall från Gud och hans lagar och hans profeter, och motstånd mot evangeliet (Rom 11:28). Därför vilar Guds misshag över judarna och därför ska vredesdomen komma över dem. "*Vredesdomen*" (v. 16) syftar bl.a. på judafolkets allmänna förhärdelse, och på "Jerusalems förstörelse" år 70 e.Kr, och indirekt på hemsökelse under andra tider som drabbat judafolket, och på den kommande eskatologiska vreden:

... judarna som dödade både Herren Jesus och profeterna och som nu har fördrivit oss. De behagar inte Gud och är fiender till mänskligheten, eftersom de hindrar oss att tala till hednafolken så att de kan bli frälsta. Så fyller de ständigt sina synders mått. Vredesdomen kom över dem till slut. 2:14-16

Människor som sorglöst med vett och vilja lever i otukt och orenhet straffar Gud i sin vrede:

Herren är en hämnare över allt sådant, vilket vi även tidigare sagt er och varnat för. Gud har nämligen inte kallat oss till orenhet, utan till att leva i helgelse. 4:6-7

De oomvända ska inte på "Herrens dag" mötas av Guds kärlek utan av Guds fördärv (5:2-3), endast Guds utvalda folk är bestämda att undkomma Guds vrede på domens dag:

För Gud har inte bestämt att vi ska drabbas av hans vrede... 5:9

ANDRA THESSALONIKERBREVET

Förtappade människor som avvisar sanningen är inte älskade av Gud, tvärtom, Gud slår dem i sin vrede med villfarelser, galenskap och lögn. Alla falska religioner och sekter i världen kan betraktas som redskap för Guds vrede:

Av den anledningen sänder Gud en kraftig villfarelse över dem så att de tror på lögnen och för att de ska bli fördömda, alla de som inte trodde på sanningen utan tyckte om orättfärdigheten. 2:11-12

ANDRA TIMOTEUSBREVET

Den som begår illdåd, särskilt om det är riktat mot Guds folk, kommer Gud förr eller senare att straffa och vedergälla i sin vrede:

Kopparsmeden Alexandros har gjort mig mycket ont. Herren ska vedergälla honom efter hans gärningar. 4:14

TITUS BREV

Det är främst i Guds ögon som de nämnda människorna är "avskyvärda":

De försäkrar att de känner Gud, men med sina handlingar förnekar de honom. De är avskyvärda och olydiga ... 1:16

HEBREERBREVET

Ingen som föraktar frälsningen kan fly undan Guds vrede:

För om det budskap som talades genom änglar var orubbligt och varje överträdelse och olydnad fick sitt rättvisa straff, hur ska vi då undkomma om vi föraktar en så stor frälsning? 2:2-3

Jesu försoning innebar att Guds vrede avväändes:

Därför måste han i allt bli lik sina bröder, så att han kunde bli en barmhärtig och trogen överstepräst inför Gud genom att försona folkets synder. 2:17

Den helige Ande talar upprepade gånger om Guds vrede i 3:7-19.

I 40 år avskydde Gud sitt folk och var vred på dem till dess att ökengenerationen utplånades:

Förhärda inte era hjärtan som under upproret, på frestelsens dag i öknen. Där frestade och prövade era fäder mig och såg mina gärningar under fyrtio år. Därför avskydde jag detta släkte ... Så försäkrade jag med ed i min vrede: De ska inte komma in i min vila. ... Och vilka avskydde Gud under fyrtio år, om inte de som syndade och föll döda i öknen. 3:8-11, 17

Den som avfallit från tron är inte älskad av Gud utan under Guds förbannelse:

Men bär den törnen och tistlar är den värdelös och förbannelsen är nära. Slutet blir uppbränning. 6:8

Om det fruktansvärda att falla i Guds vredgade händer:

För om vi villigt lever i synd efter att vi fått kunskap om sanningen finns det inte längre något offer för synder, bara en fruktansvärd väntan på domen och en våldsamt eld som ska uppsluka Guds fiender ... Det är fasansfullt att falla i den levande Gudens händer. 10:(26-31)

Varför ska man inte avvisa Gud? Författaren ger svaret:

För vår Gud är en förtärande eld. 12:29

JAKOBS BREV

Människor som är sekulära och världsliga är inte älskade av Gud. Tvärtom.

Vänskap med världen (jfr 1 Joh 2:16) innebär att man blir Guds fiende. Man blir föremål för hans vrede:

Ni otrogna, vet ni inte att vänskap med världen innebär fiendskap med Gud? Den som därför vill vara världens vän blir Guds fiende. 4:4

PETRUSBREVEN

Gud ser, inte med kärlek, utan med vredgad blick på de onda:

Men Herren ser strängt på dem som lever i ondska. 1 Petr 3:12

Att Gud är någons motståndare innebär att Gud i vrede motarbetar denne:

Gud är de högmodigas motståndare. 1 Petr 5:5 (Jak 4:6)

Över falska lärare och deras anhängare är Guds vrede alltid "*aktiverad*". Och deras slutliga vredesdom är lika viss som att Gud redan tidigare har dömt och straffat både änglar och människor i sin vrede. De orättfärdiga straffas av Gud kontinuerligt, dels här i livet, dels i helvetet i väntan på den slutliga domen:

Liksom det även bland er kommer att finnas falska lärare ... Många ska följa dem i deras liderligheter ... Domen över dem är sedan länge aktiverad och deras förtappelse sover inte. För Gud skonade inte de änglar som hade syndat utan kastade dem långt ner i helvetet ... Och Gud skonade inte den gamla världen ... Städerna Sodom och Gomorra dömde han till förödelse ... De orättfärdiga förvarar han under straff fram till domens dag ... de är förbannelsens barn. 2 Petr 2:(1-15)

FÖRSTA JOHANNESBREVET

Kristus är vår försvarare, och försoningsoffret, dvs den som avvände Guds vrede:

Men om någon syndar har vi en försvarare hos Fadern, Jesus Kristus som är rättfärdig. Han är försoningsoffret för våra synder, och inte bara för våra utan även för hela världens. 2:1-2

Sekulära människor, de som lever efter den fallna naturens begär och ögonens begär och som skryter över livsstil och tillgångar (2:16), har inte del av Guds kärlek.

Om någon älskar världen finns inte Faderns kärlek i honom. 2:15

Guds kärlek demonstreras för oss genom Kristus, försoningsoffret, som avvände Guds vrede när han dog på korset:

Detta är kärleken: inte att vi älskade Gud utan att han älskade oss och sände sin Son som försoningsoffer för våra synder. 4:10

JUDASBREVET

I sin vrede dödade Jesus ett upproriskt släkte i öknen:

Även om ni känner till allt vill jag påminna er om att Jesus först frälste ett folk ur Egypten och sedan dödade dem som inte trodde. v. 5

Fallna änglar och Sodom och Gomorras invånare lider straff i evig eld under Guds vredes hetta. Detta straff pågår fortfarande och tar aldrig slut:

Och de änglar som inte behöll sin höga ställning utan övergav sin egen boning, dem håller han i förvar i mörker med eviga bojor till den stora dagens dom. Likaså med Sodom och Gomorra och de omgivande städerna, som på samma sätt bedrev otukt och sökte perverst könsumgänge. Att de nu lider straff i evig eld utgör ett varnande exempel. v. 6-7

UPPENBARELSEBOKEN

I vrede hotar Jesus med straff och död mot de som håller sig till irrläror och lever syndigt:

Vänd därför om. Annars kommer jag snart till dig och strider mot dem med svärdet från min mun. 2:16

Jag ska ha ihjäl hennes barn med en dödlig sjukdom. Och alla församlingarna ska förstå att jag är den som utforskar hjärtans innersta och som ska ge var och en av er efter hans gärningar. 2:23

Jesus säger inte att han älskar de ljumma i tron, tvärtom vill han kräkas upp dem:

Men då du är ljum och varken varm eller kall ska jag spy ut dig ur min mun. 3:16

Hela kapitel 6 handlar om, inte Jesu kärlek till alla syndare, utan om Jesu vrede och Guds vrede över syndarna på jorden:

Och jordens kungar och stormän och härförare och rika och makthavare och alla slavar och fria, gömde sig i grottor och bland bergens klippor. De sa till bergen och klipporna: Fall över oss och göm oss för hans ansikte som sitter på tronen och för Lammets vrede. För deras stora vredesdag har kommit, och vem kan uthärda den? 6:15-17

I 8:7-9:12 samt 11:13-19 fortsätter Johannes att leverera starka och mustiga texter om Guds vrede över hela jorden.

I 14:8 och 18:3 talas om "*Guds vredes vin på grund av hennes otukt*". Att leva utan ånger i otukt och avguderi är ett säkert sätt att komma in under Guds vrede.

Lammet (Jesus) ska bevittna när vilddjurets anhängare lider under Guds vredes eld. Här möter vi den starkaste texten i Bibeln om Jesu vrede och Guds vrede. Inte ens Gamla Testamentet kan mäta sig i styrka med denna text:

Och ännu en, en tredje ängel, följde dem och sa med stark röst: Om någon tillber odjuret och dess bild och tar emot dess märke på sin panna eller sin hand, så ska även han få dricka av Guds vredes vin som oblandat hålls i Guds vredes bägare. Han ska torteras i eld och svavel inför de heliga änglarna och inför Lammet. Röken från deras tortyr stiger i evigheters evighet, och de får ingen vila varken dag eller natt ... 14:9-11

En ängel kastar gudlösa människor ner i Guds vredespress:

Och ängeln svängde sin skära över jorden och skördade druvorna på jordens vinstock och kastade dem i Guds vredes stora vinpress. 14:19

Guds vrede över en syndig mänsklighet går mot sitt klimax:

Och jag såg ett annat tecken i himlen. Det var stort och förunderligt: sju änglar med sju plågor som är de sista, för med dem fullbordas Guds vrede. 15:1

Ett av de fyra väsendena gav de sju änglarna sju guldsålar fyllda med Guds vrede ... 15:7

Hela kapitel 16 handlar om Guds plågor över jorden och mänskligheten, som inte är föremål för Guds kärlek utan för Guds vrede. Kapitlet inleds med den heliga och rättfärdiga befallningen till änglarna:

Gå och töm de sju skålarna med Guds vrede över jorden ... 16:1

De sekulära på jorden är inte älskade av Gud, tvärtom, de befinner sig bland demoner och är alla redlösa av Guds vrede:

Helt förstört är det väldiga Babylon! Hon har blivit en plats för demoner ... För alla folk har berusats av Guds vredes vin på grund av hennes otukt ... 18:2-3

I sin allmakt ska Jesus inte regera med kärlek mot syndarna utan tvärtom verkställa Guds vrede:

Från hans mun kommer ett skarpt svärd som han ska slå folken med, och han ska styra dem med en järnstav. Han trampar också vinpressen - Guds den Allsmäktiges rasande vrede. 19:15

Också slutorden i Bibeln innehåller ett starkt hot om Guds vredes plågor:

Jag varnar alla som hör profetians ord i denna bok: om någon tillfogar något ska Gud på honom tillfoga de plågor som det står om i denna bok. Och om någon tar bort ord från denna profetiska bok ska Gud ta bort hans del från livets träd och den heliga staden, som det står om i denna bok. 22:18-19

* * * * *

Vi har nu tagit del av texter från Gamla och Nya Testamentet om Guds vrede och Jesu vrede. Vad gäller GT kunde exempel på texter om Guds vrede lätt mångfaldigas. Bara ett urval presenteras i denna bok. Och dessutom finns det många texter där som *indirekt* talar om Guds vrede men som inte medtagits i denna bok. Dessutom, flertalet av de texter som handlar om den kommande Domen eller om helvetet har inte tagits med. Skulle sådana texter inkluderas, som ju också mycket starkt vittnar om Guds vrede, då skulle citaten bli fler och vittnesbördet om Guds vrede framstå ännu kraftigare.

Kapitel 3

REFLEKTIONER OM GUDS VREDE

Innehåll:

Guds vrede och Bibelns trovärdighet, 108

Reformerad gudsbild, 109

Gud är evigt densamme, 113

Guds helighet och rättfärdighet, 114

Synden, 116

Guds vrede och försoningen, 120

Jesu vrede, 125

Vad Jesus sa om Guds kärlek, 126

"Gud hatar synden men älskar syndaren", 129

Gud-älskar-alla läran är en dödlig fiende till all moral, 141

Teodicéproblemet och Guds vrede, 143

Guds vredes yttringar, 146

Herren - en krigare, 150

Gudsfruktan, 153

Domen och helvetet, 156

Följder av Vredens återkomst, 160

Guds vrede och Guds kärlek, 162

Frälsning och syndernas förlåtelse, 164

Hur ska evangeliet förkunnas, 166

Slutord, 172

GUDS VREDE OCH BIBELNS TROVÄRDIGHET

Det är nära 1500 år mellan Bibelns förste och siste författare. Ändå kan vi se att nästan alla författare till Bibeln skriver om Guds vrede, mer eller mindre.

Men budskapet om Guds vrede är inget som Bibelns författare - oberoende av varandra och med många sekler mellan sig - själva har hittat på. Det har blivit uppenbart för dem.

Människan i sitt fallna tillstånd vill ha en gud som alltid älskar henne oavsett vad hon tror och oavsett hur hon lever. Hon vill fortsätta att äta av alla förbjudna frukter och bryta mot Skaparens bud och ändå vara älskad av Honom. Hon vill ha full frihet att göra vad hon vill utan att någon pekar finger, hotar eller dömer henne. Men Bibelns budskap om Guds vrede utgör en våldsam kärnexplosion mot en sådan föreställning.

Det finns inga intellektuellt rimliga skäl till varför syndiga varelser under flera sekler skulle ha intresse av att förmedla en sådan enorm textmassa om Guds vrede som finns i Bibeln. Tvärtom borde det för alla vara lätt att inse att den som förkunnar om Guds vrede kommer att mötas av oförstående och ilsket motstånd.

Skulle människan själv, utan inblandning av Guds Ande, författa något som liknar Bibeln, då skulle det med största sannolikhet nästan uteslutande handla om en barmhärtig och kärlekens gud. För då vet man att människor i

allmänhet åtminstone lyssnar.

Men vi ser alltså att de författare i Bibeln som Gud inspirerade med sin Ande ofta förkunnade om Guds vrede.

Falsk förkunnelse däremot har sedan urminnes tider haft karaktären: ”*allt är väl*” (Jer 6:14, Hes 13:10, Mika 3:5). I vår tid kan förkunnelsen rent allmänt i våra kyrkor sammanfattas så: ”Allt är väl, du behöver inte vara rädd, för du är älskad av Gud!”.

Ett sådant budskap gör förkunnaren omtyckt och populär. Ingen profet eller förkunnare skulle däremot ha något att vinna på att förmedla budskapet att en vred Gud drabbar och hemsöker människor på grund av hennes fallna tillstånd. Men gång på gång pekar Bibeln på Guds vredes fruktansvärda verklighet som ständigt är verksam i vår mitt, i historiens nu. Och att Bibeln gör så utgör ett vittnesbörd om dess trovärdighet och att den ska betraktas som en uppenbarelse från Gud. Bibelns omfattande budskap om Guds vrede kan nämligen bara ha en källa - Gud själv.

REFORMERAD GUDSBILD

Vad gäller gudsbilden så är det i dag nödvändigt med en ny slags 'reformation' i Martin Luthers anda. Bibliska 'teser' behöver på nytt spikas upp på kyrkans dörr. Gud-älskar-alla avlaten, detta människopåhitt som fritt och för intet delas ut av kyrkor, behöver få komma till vägs ände.

Situationen är faktiskt värre i dag än det var på Luthers tid. För på den tiden behövde man göra något, t.ex. skänka pengar eller företa en pilgrimsvandring för att få avlat och komma på god fot med Gud. I dag behöver syndaren inte utföra någon handling alls, hon är ändå älskad av Gud. Ja, värre ändå, syndaren kan tumla runt och böka som det värsta svin i syndens och otrons gyttja, hon är likväl älskad av Gud, menar man.

Men att påstå något sådant är inte kärleksfullt.

Om Guds vrede är en realitet, då är sann kärlek att varna för vredens

verklighet och att med hjälpsam hand leda syndaren bort från åskmolnen och in i Guds kärleks sol. Men när man i dag säger att oomvända syndare är älskade av Gud fastän verkligheten är motsatsen, då invaggar man människor i en falsk trygghet. Och det är inte kärlek.

Gud-älskar-alla doktrinen är en sanning om Gud och en sanning om verkligheten som bara hör hemma i himlen, och där omfattar den Guds folk och änglarna. Det är bara i himlen som Guds allomfattande kärlek är en verklighet. Det är bara i himlen som Gud aldrig vare sig hotar eller verkar med straffande vrede. Men här på jorden är Guds vrede en ständigt aktiv verklighet. Vi kan därför inte leva med en tro här på jorden som bara hör hemma i himlen.

Ur en aspekt är Gud-älskar-alla läran ganska lik den s.k. ”framgångsteologin”. Det var en falsk teologi som introducerades i Sverige på 1980-talet och som med buller och bång och skratt lärde att alla troende har gudomlig rätt att redan här och nu få leva i ständig hälsa och rikedom. Den lärans bas var också just det att Gud alltid är god och vill oss alltid väl. Alltid bara väl. Men svaret på den irrläran är densamma som för Gud-älskar-alla läran: det är bara i himlen vi får del av full hälsa och välgång, det är bara i himlen som Gud alltid handlar med oss i kärlek. Jordelivet däremot kommer alltid att innebära all slags nöd och Guds disciplin på en av Gud förbannad jord.

Gudsbilden måste för en kristen vara grundad på Bibeln. Om gudsbilden grundas på något annat, t.ex. känslor, förnuft, erfarenheter eller karismatiska men falska förkunnare, då kan det inte bli annat än en avgud som formas i våra sinnen. Vårt "kött" (vår fallna natur) avskyr nämligen Gud. Bibelns Gud "känner" ingen människa för. Bibelns Gud kan inget mänskligt förnuft tänka sig till. Bibelns Gud kan ingen människa få tillräckligt med erfarenhet av för att förstå. Oberoende av känslor, förnuft och erfarenhet måste vi underordna oss Bibelns budskap, dvs Guds eget ord, om vi önskar lära känna den Sanne och Ende Guden.

Att skapa sig en gudsbild behöver ske ödmjukt och med Bibeln som enda trovärdiga källa. Givetvis kommer vi ändå aldrig att få en fullständig gudsbild som gör rättvisa åt Gud. För Gud är mer än vad ord kan beskriva. Vi små människor kan bara som bäst ana något av vem denne Gud är som Bibeln uppenbarar för oss. Men det som Bibeln trots allt förmedlar till oss måste vi

tro på om vi önskar få en rättvis och balanserad gudsbild så långt det nu är möjligt under vårt korta och dimhöljda jordeliv.

Människor som inte underkastar sig Bibeln försöker på olika sätt komma förbi Bibelns texter om Guds vrede. Någon kan hävda att talet om Guds vrede i Bibeln bara uttrycker författares subjektiva mörka tro utan att det ligger någon egentlig objektiv sanning i det. Men när Bibeln däremot talar om Guds kärlek, då har de bibliska författarna varit ledda av Guds Ande och de texterna är därför för all evighet sant. Men som redan tidigare nämnts så är det svårt att finna intellektuellt rimliga skäl till varför i synd fallna människor överhuvudtaget skulle vilja förkunna om Guds vrede.

Det skulle tvärtom vara rimligare anta att när författarna skrev om Guds vrede så var det Anden som ledde dem, men när de skrev om Guds kärlek så var det sina egna inbillade önskedrömmar man lade till i den uppenbarade texten. Givetvis är det inte så heller.

Sanningen är att Gud till sitt väsen är både kärlek och helighet. Ingen verklighet får vare sig förstöras eller förminsкас.

Men det är viktigt att se och erkänna att Bibeln innehåller texter om Guds vrede i nästan alla sextiosex böcker. Den lära som ständigt trummas ut i Bibeln är att på synd följer Guds vrede. Den nation, stad eller individ som framhärdar i synd utsätts allt mer för Guds vredes tryck och manifestationer, inte som en opersonlig mekanisk lag, utan därför att det är i överensstämmelse med Guds heliga väsen. Gud vill det. Det följer som en självklarhet utifrån det faktum att Gud är rättvisans, rättfärdighetens och helighetens Gud.

Men denna sanning, uppenbarelse, har alltså under tidens gång blivit alltmer outhärdlig för kyrkan. Istället började kyrkan mera allmänt från omkring början av 1900-talet att placera den oomvända syndaren i Guds kärleks famn och samtidigt driva bort den straffande Guden från kyrkan och teologin.

Gud-älskar-alla läran är således ett historiskt ganska nytt fenomen. Men den dominerar i dag i kyrkan. Fastän den är ny så kan den paradoxalt nog sägas ha sitt ursprung från ärkeheretikern Marcion (död 160 e. Kr.). Han var

annorlunda för sin tid. Han var en man som bland annat starkt avskydde och förkastade den vredgade judiske Gud som Gamla testamentet talade om. Han tog också avstånd från mycket i Nya Testamentet eftersom han även där fann den straffande Guden på många ställen.

Man kan säga att Marcion var bannlyst fram till och med bibelkritikens och liberalteologins inträde bland kyrkorna på 1900-talet då hans tankar på nytt bolmade upp och trängde in i kyrkorna. I dag är det Marcions ande som fyller de flesta kyrkor. Och även om man i dag inte som Marcion river ut alla texter ur Bibeln som säger något om Guds vrede, så vägrar man istället helt framt att ta i dem ens med tång. Och tvingas man till det så låter man hjärnan gå på högvarv för att åtminstone nedtona och förvränga texterna.

Rent allmänt är det alltså så att den gud som det i dag predikas om i de flesta svenska kyrkor inte existerar. Det är en gud som delvis är framskapad utifrån ett sekulärt och humanistiskt synsätt som utgår från tolerans, jämlikhet och alla människors lika värde. Detta politiskt korrekta synsätt har många kyrkor sedan valt att applicera på den evige Guden. Och med ett sådant inomvärldsligt tankegods finns det naturligtvis inget rum för Guds vrede. Kvar har blivit en hemtrevlig gud. En slags nallebjörns gud som älskar oss alla lika mycket, i toleransens och jämlikhetens namn. Men det är en gud som är ljusår från den Gud som Bibeln uppenbarar.

Och den gudsbild som dominerar det kristna marknadstorget i dag accepteras brett av det sekulära samhället, som rent generellt har en ljum men tolerant attityd till kristenheten. Med ett lätt ansträngt leende kan de sekulära lyssna till dagens kyrka. Och varför skulle man inte det? Vem vill inte höra att man är omtyckt och älskad av en god gud, och det oavsett om man alls tror på någon gud?

Men om det i framtiden skulle inträffa att kyrkan på nytt börjar förkunna utifrån Bibelns gudsbild, då kommer budskapet snabbt att framstå som anstötligt för världen och den bräckliga vänskapen tar slut. För vem vill höra att man står under gudomlig vrede? Vem vill höra att åskan hotande mullrar över huvudet och att blixten när som helst kan slå ner? Ja, om vänskapen med världen upphör kommer det att bli besvärligare för Guds folk. Men när det gäller förkunnelse går det inte att vara vän både med världen och med Gud, man måste göra ett val, det handlar ytterst om att vara trogen eller otrogen den

Gud man tjänar:

Ni otrogna, vet ni inte att vänskap med världen innebär fiendskap med Gud? Den som därför vill vara världens vän blir Guds fiende. Jak 4:4.

GUD ÄR EVIGT DENSAMME

Det finns bara en Gud. Och det är den Gud som Bibelns författare uppenbarar för oss. Det är med andra ord samme Gud vi läser om i Gamla Testamentet (GT) och Nya Testamentet (NT).

Den som läser Bibeln från pärm till pärm med avsikten att ta reda på vad som sägs om Guds vrede kommer att slås av det faktum att kontinuiteten och den röda tråden finns där, från första till sista boken i Bibeln. Det existerar inte någon abrupt avgrund mellan GT och NT så att Gud plötsligt i och med NT skulle transformeras och få en annan karaktär.

Gud är från evighet till evighet densamme, se Ps 102:28, Hebr 1:12.

Det har aldrig skett och kommer aldrig att ske den minsta förändring i Guds väsen. Han Är den Han Är och kommer så alltid att vara:

... himlaljusens Fader. I honom sker ingen förändring eller växling av ljus och mörker. Jak 1:17

Men om vi tror på en gud vars väsen kan förändras under olika tidsepoker, då skapas en nyckfull och opålitlig gud. Och vi kan då aldrig veta säkert när hans humör och karaktär kommer att ändras och om det blir till vår förmån eller nackdel. Hela vår existens, under jordelivet och i evigheten, blir då osäker och ångestladdad. För om Gud har förändrats från att ha varit vred en gång i tiden till att vara kärlek i dag, vad är det då som säger att han inte kan förändras igen och bli vred i morgon? Och om Gud är föränderlig till sitt väsen, vad är det då som garanterar att Gud i himlen, låt säga om tiotusen år, inte förändras och blir i grunden ond och väljer att med lust och glädje tortera oss i miljoner år?

Det är viktigt att hålla fast vid Bibelns teologi om en evigt oföränderlig Gud. Bara det kan skänka vårt hjärta orubblig tröst och trygghet.

Men om vi ändå trotsigt vill tro att Gud har förändrats och i vår tid bara är kärlek, då blir vi också skyldiga att förklara vad vi grundar en sådan tro på. Är det på utombibliska skrifter? På någon värtalig predikant? På vårt eget hjärta? På våra egna upplevelser? På vårt eget förnuft? Men finns det någon källa som är lika pålitlig och sann som de heliga Skrifterna?

Det är dock viktigt att förstå skillnaden mellan Guds oförändrade väsen, och Guds plan och handling. Gud verkar i världen i enlighet med en evig plan, en plan som kan betyda att Gud handlar med folk och länder på olika sätt under olika tider.

För att nämna ett konkret exempel. I GT läser vi att Gud under en viss tid befalldes sitt folk att fördriva eller utrota de främmande folk som befann sig i Kanaans land, det land som Gud lovat sitt eget utvalda folk. Israel skulle vara Guds vredes svärd under en begränsad tid. Det var med andra ord en unik och tillfällig vrede som verkade då på ett extremt litet område på jordskorpan. I NT finns inte den typen av befallningar av Gud.

Vi ser alltså att Guds väsen är oföränderligt genom historien, men att Gud handlar på olika sätt genom tidsepokerna. Det i sin tur innebär att Hans vrede gestaltas och förverkligas på olika sätt genom olika tider.

Men det går aldrig att tänka att Gud i någon tid under mänsklighetens historia på jorden inte uppenbarar sin vrede. Alltid, även efter det att Jesus Kristus vandrade på jorden, gäller att *"Gud är en rättfärdig domare, en Gud som dagligen är vred."* Ps 7:12

GUDS HELIGHET OCH RÄTTFÄRDIGHET

Att Gud verkar i helighet och rättfärdighet är ett vanligt tema i Bibelns böcker:

Gud, din väg är helig ... Ps 77:14

Ödeläggelse är fastställd, med överflöd av rättfärdighet. Jes 10:22

Herren är rättfärdig på alla sina vägar ... Ps 145:17

För när dina domar drabbar jorden lär sig alla som bor i världen rättfärdighet. Visa den onde nåd och han lär sig inte rättfärdighet. Jes 26:9-10

Helig, helig, helig är Herren Gud, den Allsmäktige ... Upp 4:8

Det var en helig och rättfärdig Gud som drev ut Adam och Eva ur paradiset.

Det var en helig och rättfärdig Gud som kallade fram syndafloden över jorden.

Det var en helig och rättfärdig Gud som kastade dödlig eld på Sodom och Gomorras alla invånare.

Det var en helig och rättfärdig Gud som utplånade en hel generation av Israels folk under ökenvandringen.

Det var en helig och rättfärdig Gud som stred för Israel och drev bort och utrotade hednafolk från det utlovade landet.

Det var en helig och rättfärdig Gud som gav Israel och Juda i den assyriska respektive babyloniska maktens våld.

Det var en helig och rättfärdig Guds Son som fördömde fariseernas hyckleri och ofta talade om helvetet.

Det var en helig och rättfärdig Gud vi såg på Golgota då Guds vrede och förbannelse utgöts över Jesus Kristus när han led i vårt ställe.

Det är en helig och rättfärdig Gud som drabbar världen med olika slags straffdomar idag.

Det är en helig och rättfärdig Gud som uppenbaras genom de ohyggliga

straffdomar som övergår jorden den sista tiden.

Det är en helig och rättfärdig Gud som bestämt en kommande dom.

Och till slut uppenbaras en helig och rättfärdig Gud när det gäller det eviga helvetet som Gud har tillrett.

Det skulle med andra ord vara mycket lätt att grunda en ny rörelse eller kyrka baserad på Guds helighet och rättfärdighet. Men naturligtvis är det alltid fel att välja ut någon eller några av Guds alla karaktärsdrag som grund för en tro. Gör man så skapas en avgud.

Gud kan inte styckas. Gud Är.

En sund kristen tro har som krav att alla sidor av Guds väsen omfattas i tro och förkunnelse. Det är Bibelns totala beskrivning av Gud som ska forma vår tanke om Gud. Fundamentet i vår tro måste vara att Gud Är den han Är.

Om vi viker av och bara förkunnar de sidor hos Gud som smakar och doftar gott, då får det till slut negativa konsekvenser. Tänk dig föräldrar som varje dag - till frukost, lunch och middag - bara serverar godis, desserter och läsk till sina barn och sig själva. Allt är färgglatt och sött. Och alla är jättegglada och hoppar lyckliga omkring. Men det skulle inte dröja länge förrän alla blir illamående, svaga, sjuka och ganska snart döende.

Det är bara en balanserad kost som kan hålla oss sunda och friska. Vad matas människorna med i dag från predikstolarna?

SYNDEN

"Ty om allt är inneslutet under synd, följer därav att alla folk är förbannade och saknar berömmelse inför Gud, att de står under Guds vrede och under Satans välde. Och ingen kan befrias från dem genom något annat än genom tro på Kristus Jesus." Martin Luther, Stora Galaterbrevskomentaren.

Det som får Guds vrede att flamma är synden i alla dess skepnader. Hela universum är påverkat av synden, inte ens stjärnorna är rena inför Gud (Job 25:5). Skapelsen suckar och lider skriver Paulus (Rom 8:22).

Efter syndafallet blev hela människan, kropp och själ, kontaminerad av synden. Det innebär att hennes tankar, vilja, känslor, tal och handlingar starkt påverkas av de mörka krafter som bor i hennes hjärta och som gör henne till den svaga och sargade varelse hon är (Mark 7:20-23, Rom 3).

Synd är lagbrott, dvs överträdelse av Guds lagar, 1 Joh 3:4. Den människa som syndar, syndar alltså mot Gud. Om t.ex. en man ser på en annans hustru med begär begår han synd, eftersom han bryter mot Guds bud (Matt 5:28, 2 Mos 20:17).

Allt detta innebär att Guds vrede ständigt vilar över världen. Så måste ske, för annars existerar varken gudomlig helighet, rättfärdighet eller rättvisa i universum.

Men människan har blivit så främmande för Gud att hon aldrig ens tänker på att vi små stoftkorn så lätt och så ofta trotsar Honom som skapat universum och människosläktet.

Synden är en irrationell och ond gåta som orsakat alienation mellan Skaparen och allt skapat och även mellan de skapade varelserna.

Att betrakta en syndare i denna värld är smärtsamt och deprimerande. Syndarens inkrökta själ knyter alltid en näve mot Gud och vill bara att allt ska centreras kring henne.

Sina medmänniskor har syndaren ofta svårt att tåla. Avund, misstänksamhet, förtal, skvaller, agg, hat och allsköns demoni ångar från hennes ögon, öron, tunga och hjärta samtidigt som hon med sina många masker gärna förställer sig.

Eftersom redan begäret är att betrakta som äktenskapsbrott har vi alla, många gånger, begått otrohet och äktenskapsbrott. Eftersom redan hatet är att betrakta som mord, är vi alla seriemördare. Eftersom bara ett ont ord mot vår

nästa är nog för att föra oss till helvetet, så är vi alla, flera gånger om, helvetets barn.

Många skulle desperat kasta sig utför stupet om deras tankar plötsligt skulle ljuda över gator och torg. Ofta klarar inte sinnet av att behärska sig, utan destruktiva ord flödar över och avslöjar vad som döljer sig i syndarens hjärta.

Ofta skrattar människan när hon borde gråta, och gråter när hon borde vara glad, och talar i vredesmod när hon borde tala i ömhet, och talar milt när hon borde tala förmanande, och tänker ont om sin nästa när hon har anledning att tänka gott, och tänker gott om sin nästa när det finns uppenbara skäl till avståndstagande.

Så fort irrlära och orenhet uppenbarar sig någonstans dras hennes hjärta genast nyfiket dit. När sanning och renhet någon gång uppenbaras får hon motvilja och drar sig gärna därifrån. Lögnens sång ter sig ljuvlig för hennes själ, sanningens sång får henne att rynka på näsan.

När hon får möjlighet att göra något gott mot sin nästa känns det ofta svårt och tungt att komma till skott. När hon får möjlighet att diskret skapa problem åt sin nästa piggnar hon ofta till och dras till det.

Det goda förvandlas så lätt till något ont för syndaren, och det onda förvandlas genom vältalighet och list så ofta till något gott. Det ondskefullt sura smakar gott för syndaren, medan det gudomligt söta smakar hemskt. Det sköna häcklas och spottas på, medan spyorna upphöjs, applåderas och får beröm och uppskattning i denna värld.

Så ser hjärtats häxgryta ut. Och allt detta gör att syndaren befinner sig inuti Guds hårt knutna och vredgade händer. Heliga och rättfärdiga händer som när som helst kan stoppa syndarens hjärta och välförtjänt slunga själen till den brinnande eldsjön.

Det här var nu bara ett ytligt försök att beskriva lite av den syndiga människans tillstånd inför en helig Gud. Ingen syndare kan beskriva syndens oändliga djupheter. Men kanske vi ändå kan ana lite nu hur Gud ser på synden. Gud är inte en människa. Gud har inte en droppe syndagift i sig. Inget

mörker finns i Gud. Gud är bara renhet, helighet, kärlek och ljus. Och för Gud är allting uppenbart:

Dödsriket och avgrunden ligger öppna för Herren, hur mycket mer då människohjärtat! Ords 15:11

Och när Guds helighets ljus möter syndaren och denna syndiga värld inträffar en sådan kosmisk kärnreaktion att inga ord finns att uttrycka det. Då skakar universum av fasa, och Gud utbrister:

Jag ska straffa världen för dess ondska, onda människor för deras synd. Jes 13:11.

Det är i det här sammanhanget som Guds vrede, domen och helvetet får sina självklara platser. Dessa tre verkligheter kan förstås endast med synden som bakgrund.

Även om man bara kunde ana ett uns av syndens vidrighet så borde det vara nog för att kunna acceptera och förstå Guds vrede.

För otroende människor däremot så är det naturligt att de inte kan förstå budskapet om synden och dess konsekvenser utan finner det chockerande, vansinnigt och upprörande.

Men tragiskt nog så har detta budskap under tidens gång också blivit ett alltmer frånstötande budskap för många kristna. Och för den pastor och präst som är uppvuxen med Gud-älskar-alla religionen så är detta ett mycket obehagligt budskap.

Likväl utgör det något av Kristendomens ABC.

"We must always return to the axioms that the wrath of God lies upon all men so long as they continue sinners." Jean Calvin (Kap 11, The Institutes of The Christian Religion.)

GUDS VREDE OCH FÖRSONINGEN

”Herren Jesus sa: Den som tror på Sonen har evigt liv. Den som inte lyder Sonen ska inte se livet, utan Guds vrede blir kvar över honom. Han säger inte, ”Guds vrede ska komma”, utan, ”Guds vrede blir kvar”. Och så är det, varje människa är född in i detta tillstånd. Därför säger aposteln, Av naturen var vi vredens barn, vi liksom de andra. Eftersom människan befinner sig i detta vredens tillstånd genom arvsynen – ett tillstånd som bara förvärras och blir alltmer fördärvligt ju fler och värre synder de blandar in i det – så krävdes en Medlare, dvs en Försonare som genom ett unikt offer (av vilka alla offer vi läser om i Lagen och Profeterna var skuggor) skulle blidka denna vrede.”
Augustinus (Handbook on Faith, Hope, and Love. Kap. 10, Jesus Kristus, Medlaren.) Min översättning.

Försoning innebär att två parter som lever i fiendskap börjar leva i vänskap.

Guds förhållningssätt till människan förändrades drastiskt efter syndafallet. Även om ”dödshotet” (1 Mos 2:17) gavs före fallet, så levde Adam och Eva före fallet i Guds godhet. Allt var väl. Vänskap rådde. Men efter syndafallet blev också Guds vrede en bister verklighet i relationen Gud-människa. Gud drev ut Adam och Eva från paradiset efter att ha uttalat vredesord (1 Mos 3). Deras första barn blev förbannat av Gud (1 Mos 4:11). Och efter en tid sände Gud i vrede syndafloden över människosläktet (1 Mos 6).

Sedan visar den bibliska historien att Guds vredesåskor fortsatte att dundra både över sitt eget folk och andra folk.

Gud har från syndafallets dag blivit en fruktansvärd fiende till den oomvända människan och sänder hela tiden vrededomar över länder, folk och enskilda. Miljarder människor har plågats och dött av Guds vredes brinnande eld. Mose skriver suckande: *Alla våra dagar far förbi under din vrede, vi slutar våra år som en suck.* Ps 90:9

Och människan å sin sida kom att hata Gud. Det visar hon i handling genom att ständigt bryta mot Guds vilja och lagar.

Människan kom i ett desperat behov av försoning med sin Skapare. Allting såg hopplöst ut. Hur ska vreden och förbannelsen få ett slut?

Och det ofattbara sker, Gud tog initiativet. För på korset skedde detta enligt aposteln Paulus:

Gud var i Kristus och försonade världen med sig själv. 2 Kor 5:19.

Gud sträckte ut sin försonande hand. Till varje individ på jorden. Nu behöver människan möta den utsträckta handen, för försoningen aktiveras inte för den enskilde om hon inte i tro tar emot Guds utsträckta försonande hand. Av den anledningen fortsatte Paulus:

Vi vädjar som Kristi ombud: försona er med Gud. 2 Kor 5:20.

Det är bara i Kristus som syndaren möter en försonad Gud, 2 Kor 5:21.

På korset visar Gud sin kärlek (Rom 5:8). Men även Guds vrede är närvarande vid korset. Korset uppenbarar obegripligt nog både Guds kärlek och Guds vrede i starkaste belysning:

Kristus friköpte oss från lagens förbannelse när han blev en förbannelse i vårt ställe. Det står skrivet: Under förbannelse är var och en som är upphängd på trä. Gal 3:13

Straffet lades på honom. Jes 53:5

Det var Herrens vilja att slå honom hårt. Jes 53:10

På korset ser vi Guds vrede drabba Kristus i mänsklighetens ställe. Jesus bar alla människors synder och gick i vårt ställe frivilligt in under Vredens urladdning. Och mysteriet blir bara tätare, för Gud var i Kristus när detta skedde. Fadern var därmed delaktig i Kristi strafflidande.

Det utgör den största gåtan i universum, ja, det är en ofattbar paradox, att en vred Gud i kärlek sände sin Son, för att i honom, i hans död på korset, försona sig med världen. Det kan inte begripas. Men det är ett budskap som kan tas emot i tron.

Och något minst lika viktigt: Nya Testamentet lär att trots Kristi

försoningsdöd så är varje människa kvar under Guds vrede såvida hon inte omvänder sig och tror på Sonen, Joh 3:36.

Försoningen blir en reell verklighet endast för den som tar emot Guds utsträckta försonande hand, dvs tror på Jesus Kristus. Utanför Kristus, försoningsoffret, så befinner sig syndaren fortfarande under Vreden.

Varje gång någon därför säger till en oomvänd syndare: ”Gud älskar dig!”, så innebär det en slags bekännelse till en försoningslära som inte finner stöd i Bibeln. Detta eftersom det bara är genom tron på Jesus Kristus som en människa får del av Guds frälsande kärlek.

Någon kanske invänder och påstår att eftersom försoningen omfattade hela världen så innebär det per automatik att alla människor är älskade av Gud. I strikt objektiv mening är det en sanning. Men det är en halv sanning om försoningen. Den andra halvan av sanningen lär att det endast är omvändelse och tro som låter försoningen bli en reell verklighet för den enskilde individen. Båda dessa sanningar måste vara förenade, som två ringar som delvis går in i varandra, för att det ska bli en hel och komplett Sanning.

Det är omvändelse och tro som så att säga aktiverar den objektiva försoningen i den enskildes liv. Försoningen med alla dess frukter får alltså syndaren personligt del av när hon vänder om och tror. Så om inte försoningen tas emot av syndaren genom omvändelse och tro, så är hon i reell mening kvar i ett oförsonat tillstånd. Och det tillståndet innebär att hon förblir under Guds vrede. Säger man därför till en människa som befinner sig under Guds vrede att ”Gud älskar dig!”, då blir det en helvetisk perversion av verkligheten.

Försoningens förmedlare är Kristus och det är därför endast hos honom, genom tron på honom, som en människa får del av försoningens frukter. Om syndaren inte omvänder sig och tror har hon i subjektiv mening inte del av försoningen och har därmed inte heller Guds nåd och kärlek i sitt hjärta, utan hon befinner sig fortfarande kvar under Vreden.

Alltså: trots att Guds kärlek till alla människor är en objektiv realitet i Kristus, så är inte Guds kärlek en subjektiv realitet för oomvända syndare som inte tror. Utan de fortsätter att leva kvar i den realitet där de befinner sig, dvs

under Guds vrede. Och det är samtidigt, det också, en objektiv realitet.

Människans fallna natur har svårt att tåla denna bibliska lära. Hon vill istället höra om en alltid älskande gud. Det är bland annat därför som en del människor snickrat ihop en lära som brukar benämnas "den subjektiva försoningsläran". Den går ut på att det bara är människan som behöver försonas med Gud. Gud själv behöver inte försonas med människan, eftersom man påstår att Gud alltid har älskat och alltid kommer att älska människan. Man påstår att Guds kärleksfulla inställning till människan i skapelsens begynnelse inte på något sätt förändrades på grund av syndafallet.

Detta är förstås ett trevligt budskap att förmedla och det går lätt som en ljuvlig vals att förkunna den subjektiva försoningsläran.

Man lyckas alltså med konststycket att bortse från Bibelns oräkneliga texter om Guds vrede och presenterar istället en trevlig och glad, men destruktiv lära. Och den får som konsekvens inte bara att Bibelns försoningslära förvrängs utan också att många andra läror i Bibeln förvanskas. När t.ex. Bibeln talar om offer måste man ge detta en ny och främmande tolkning om det ska passa in i den subjektiva försoningsläran. Det kan inte längre vara tal om ställföreträdande strafflidande. Och även synden måste omtolkas. Synd kan inte längre bli ett lagbrott mot Gud, utan bara något som skadar syndaren själv. Gud blir med andra ord inte längre vred utan bara ledsen när människan lever i synd. Helighet och gudsfruktan blir begrepp som vantolkas. Och alla Guds vrededomar och vredeshandlingar som Bibeln överflödar av måste antingen förtigas, radikalt omtolkas eller förnekas. På ett obehagligt listigt och lättsamt sätt har den subjektiva försoningsläran erövat en stor del av kristenheten.

Men Bibelns budskap är alltså tydlig. Den visar från 1 Mos 3 till det sista kapitlet i Bibelns avslutande bok att Guds vrede är en verklighet över syndarens liv. Endast i Kristi död och uppståndelse finns Guds kärlek som omfamnar syndaren. Ett steg utanför Jesu Kristi kors och genast vandrar människan på Vredgad mark.

För att belysa allt detta med bildspråk: Låt oss tänka oss en kulle på vars topp Kristi kors är upprest. Korset är omslutet av Guds kärleks ljus och härlighet.

Från korset pulserar Guds kärlek ut till mänskligheten. Men vid kullens fot och runt omkring och ända bort till horisonten så är det bara mörka moln, åska och blixnar, och där vandrar människorna. Men de människor som går uppför kullen och rör vid korset får del av Guds kärlek. Men endast då. Det är alltså bara när en människa kommer till Kristus som hon undkommer Guds vrede, det är först då som Guds kärlek i Kristus flödar in i hennes hjärta.

Guds kärlek finns alltså hela tiden nära varje människa på jorden, beredd att överskölja och omfamna henne. Men Guds kärlek behöver tas emot av människan för att hon ska bli delaktig av den. För att det ska ske måste hon komma till korset där försoningen finns, för annars blir inte Guds kärlek någon verklighet i hennes liv utan hon blir kvar i den verklighet i vilken hon står under, dvs Guds vrede.

Den som läst igenom de två första kapitlen i denna bok med texterna om Guds vrede i GT och NT kan bli bedrövad och helt uppgiven. Man kan med rätta undra vad lösningen är på denna onda cirkel bestående av människans synd och Guds vrede. I den onda cirkeln befinner sig både hednafolken och Guds folk Israel. Allt verkar helt hopplöst.

Men det en gång för alla givna svaret från Gud är alltså Jesus Kristus. Hans lidande och död innebar att Guds förbannelse och vrede lades på honom, så att världen går fri. Alla mörka texter i GT om Guds vrede får därmed sin slutliga lösning i Jesus på korset.

Det bedrövliga är att många kristna förnekar att Jesus bar Guds vrede på korset. Och om de har rätt, då innebär det att alla dessa tusentals texter i Bibeln om Guds förbannelse och vrede över människorna fortfarande väntar på en lösning.

"In Christ mankind is divided into those who are freed from wrath inasmuch as they are ready to be saved by His mercy, and those who remain under wrath because they despise His mercy ... If there is deliverance from eternal wrath in Christ alone, then everything depends on whether a man rejects Christ or appropriates, or more correctly, lets himself be appropriated to, what Christ is and brings. To reject Him is to abide under wrath. To receive Him is to be free." TDNT, V, s. 425, 446.

JESU VREDE

Vi får aldrig upphöra att tala och förkunna om Jesu medlidande (Matt 9:36, 14:14, 15:32, 20:34) och kärlek till sitt folk, som vi läser om i Evangelierna. Men vi måste också ibland tillåta ridån gå upp för en annan sida av Jesus. En sida som kanske inte är lika lätt att tala och förkunna om, men som ändå är lika sann och verklig. Den som skildrar en sträng och upprörd Jesus. Vi ska se exempel på det.

Först kan vi notera att Faderns vrede var en realitet för Jesus. Han höll inte tillbaka den sidan av sin Fader, se t.ex. Matt 10:28, 18:34-35, 22:13, 24:50-51, Luk 12:5, 20.

Jesus själv blev upprörd över djävulens demoner: Matt 4:10, 16:23, Mark 1:25, 9:25, Luk 4:41. Över människans diaboliska väsen: Joh 8:44. Över de hycklande fariseerna: Matt 12:34, 15:7, 23:33f. Över människors andliga likgiltighet: Luk 14:21. Över människors oförmåga att förlåta: Matt 18:34. Över människors brist på empati och hjärtats hårdhet: Mark 3:5. Över människors otro när döden inträffat: Joh 11:33, 38. Över de städer som inte ville omvända sig: Matt 11:20f. Över avfallets människor: Joh 13:21. Jesus upprörs när man undanhåller honom barnen: Mark 10:14. Jesus svingar piskan i vrede när människor vanhelgar templet: Matt 21:12f. Jesus vredgas över de som går förtappade: Matt 13:40-42, 25:12, 25:30, Luk 12:46, 13:27-28.

Och Uppenbarelseboken visar att under den sista tiden ska Jesu vrede än tydligare uppenbaras för världen. Utan att lyckas ska skräckslagna människor försöka fly från Lammets (Jesu) vrede:

De sa till bergen och klipporna: Fall över oss och göm oss för hans ansikte som sitter på tronen och för Lammets vrede. För deras stora vredesdag har kommit, och vem kan uthärda den? Upp 6:16-17.

Och Jesus ska i vrede slå folken och trampa Guds vredes vinpress, Upp 19:11-15.

Och slutligen, efter domen ska Jesus i vrede bevittna när de förtappade torteras i helvetet, Upp 14:10.

Allt detta vittnar om att Jesus, Guds Son, liksom sin Fader, inte bara är god och kärleksfull utan också helig och rättfärdig, och att Faderns vrede också är Sonens vrede. Och det bör inte förvåna någon eftersom Fadern och Sonen är av samma gudomliga väsen. De är ett.

VAD JESUS SA OM GUDS KÄRLEK

I undervisning om Guds vrede är det paradoxalt nog av värde att även se vad Jesus säger i Evangelierna om vilka han och Gud älskar. Det hjälper till att klargöra den Treenige Gudens relation till omvända respektive oomvända.

Jesus säger en gång mera direkt i Evangelierna att Fadern älskar vissa människor, och då är denna Faderns kärlek riktad till lärjungarna: *Fadern själv älskar er eftersom ni har älskat mig och trott att jag kom från Gud.* Joh 16:27 (jfr 17:23)

Orsakerna till varför Fadern älskar lärjungarna är alltså två: 1) Eftersom lärjungarna har älskat Jesus. 2) Eftersom lärjungarna har trott att Jesus har kommit från Fadern. Joh 16:27 avser alltså dem som redan är troende, så som det tydligt framgår.

Jesus säger aldrig att Fadern älskar oomvända syndare eller något liknande. Också i Joh 14:21, 23 ger Jesus villkor för att få del av Guds kärlek: *Den som älskar mig ska bli älskad av min Fader ... Om någon älskar mig håller han mitt ord, och min Fader ska älska honom ...*

Ibland säger faktiskt Jesus tvärtom när det gäller Guds kärlek. Han vänder sig till judarna, särskilt de religiösa ledarna, och säger: *Men jag känner er, ni har inte Guds kärlek i er.* Joh 5:42.

Och han kan gå ännu längre och säga: *Om Gud var er Fader skulle ni älska mig ... Ni har djävulen till fader.* Joh 8:42, 44. Och detta säger han till

hängivna religiösa judar som ofta bad, fastade, utförde goda gärningar, och som ständigt studerade de heliga Skrifterna. De hade ingen del av Guds kärlek utan tvärtom, de hade del av djävulen eftersom de tog anstöt av Jesus.

En vers i Bibeln med klart positiv ton när det gäller Gud och oomvända syndare är Jesu ord i Lukas 6:35 (jfr Matt 5:43-48): *han är mild mot de otacksamma och onda ... er Fader är barmhärtig*. Se även Apg 14:17 och Ords 29:13.

Men här behöver man vara uppmärksam så att man inte läser in mer än vad texten faktiskt säger. Det handlar här om en allmängiltig mildhet. En Guds mildhet, godhet och barmhärtighet som bland annat yttrar sig i att solen skiner över både troende och icke-troende och att regnet faller över både de godas och ondas åkrar. En Guds godhet som gör att både ond och god har mat och dryck och kläder och har förmåga att andas, se, höra, lukta, tala, skratta, sjunga. Guds allmänna mildhet och godhet gör att vi alla helt enkelt kan leva som normalt fungerande människor.

I denna betydelse får vi alla del av Guds mildhet och godhet. Det får även kriminella, torterare, seriemördare och människor som Hitler och Stalin. Syndaren förtjänar visserligen inte allt detta, men på grund av Guds outgrundliga nåd så får även den mest ondskefulle syndare del av Guds mildhet och godhet i varje ögonblick av livet.

Alltså: Gud visar mildhet och godhet mot alla människor varje dag och på otaliga sätt. Men Gud älskar endast de utvalda, de troende. Endast de har del av Guds frälsande kärlek. Endast de har Guds kärlek utgjuten i hjärtat. Endast de är ständigt omslutna av Guds kärleksfulla omfamnande.

Någon kanske säger:

- Ok, Jesus sa förvisso inte att han eller Gud älskade oomvända och otroende människor, men hans *handlingar* bevisade hans och Guds kärlek till otroende, för han helade och befriade ju människor.

- Men då ska man först veta att det var nästan uteslutande bland Guds utvalda folk som Jesus offentligt bedrev sin verksamhet. Alltså bland människor som

hade en levande tro på Israels Gud och som väntade på Messias. Det var dem som Jesus hade ”*medlidande*” med (Matt 9:36), och som han helade och befriade. För det andra, när aposteln Johannes ger orsaken till alla de goda handlingar som Jesus gjorde, då är inte skälet att Jesus-älskar-alla, utan att människorna genom hans tecken och under skulle komma till tro på Jesus som Kristus och Guds Son, Joh 20:30-31.

Människor som Jesus älskade

Jesus älskade alltid sina utvalda lärjungar, Joh 13:1. Och han älskade andra som trodde på honom, Joh 11:5. Men det bör understrykas att han aldrig sa till någon utanför den troende kretsen: ”Jag älskar dig!” Inte ens: ”Gud älskar dig!”

Det finns däremot ett helt unikt ställe i NT där det i texten faktiskt står att Jesus fick kärlek till en man som möjligen inte var en efterföljare, och det är Mark 10:21. Den versen står där ensam i hela NT och kan ge ett ytligt men falskt sken av att Jesus kanske trots allt älskade en oomvänd syndare.

Men då ska man vara medveten om följande: här handlar det om en from och gudfruktig man som sedan ungdomen hade hållit alla Guds lagar. Det var när Jesus fick reda på att mannen under hela sitt liv hade hållit alla Guds bud som Jesus fick kärlek till mannen, som det står.

Observera att det inte står att Jesus uttryckligen sa till mannen att han älskade honom. Utan sannolikt var det Jesus som berättade för någon lärjunge om sin inställning (känsla) vid detta tillfälle, och det fick sedan författaren till Markusevangeliet reda på.

Man bör också observera att mannen ”*föll på knä*” framför Jesus. Det betyder att mannen, om han inte trodde på Jesus, så i alla fall bedyrade han Jesus högsta respekt genom denna ödmjuka handling.

Med tanke på dessa omständigheter låter det sig inte göras att utifrån denna unika text bygga en lära som säger att Jesus älskar alla människor. Möjligen kan man säga att Jesus älskar människor som från sin barndom har hållit alla Guds bud och lagar och som visar Jesus största respekt. Finns det någon

människa på jorden som lever upp till det?

Dessutom, mannen i texten valde till slut att inte följa Jesu uppmaning utan valde mammon framför Jesus. Och texten berättar inte om Jesu inställning till denna man efter att han vände ryggen åt Jesus och lämnade honom. Men det är ingen långdragen slutsats att Jesu inställning till mannen förändrades efter det att mannen valde rikedomerna framför Jesus.

Med tanke på den Gud-älskar-alla religion som i dag genomsyrar allt tror man gärna att det måste stå på nästan varje sida i Bibeln, i synnerhet i Evangelierna, att Gud älskar alla oomvända syndare. För i dag går det knappast att höra en enda predikan utan att det nämns att Gud älskar alla. Men det är ytterst få bibeltexter som kommer i närheten av en sådan lära. Och vid närmare granskning säger inte heller de texterna något som tydligt kan styrka den läran.

Men själva saken finns där, kanske någon säger, och pekar på t.ex. Jesu liknelse om den förlorade sonen. Men där ser vi att det är först när sonen dels har bekänt sig som syndare och dels själv börjat vandringen hem som sonen får del av faderns kärlek. Luk 15:20 visar att det är först när sonen är på väg hem som fadern förbarmar sig över honom. Inte ens denna liknelse ger således stöd för Gud-älskar-alla-alltid-läran. Tvärtom. Liknelsen lär att var och en som vänder om från synd och vänder hem till Gud möter och får del av Guds kärlek. Dvs helt i överensstämmelse med övriga NT.

”GUD HATAR SYNDEN MEN ÄLSKAR SYNDAREN”

Det här är en kliché som ofta används i vår tid när det talas om relationen mellan Gud och syndaren. Formuleringen går ut på att alla människor alltid är älskade av den kärleksfulle Fadern, och att det som Gud hatar inte är något som berör människan i sig.

Historiskt är detta ett ganska nytt budskap som vi bara sällan stöter på under de första 1900 åren efter Kristus. Men i dag är det en tydlig majoritet som utgår från denna kliché, som dessutom förvandlats till en central doktrin för den moderna kyrkan. Man anses inte vara religiöst korrekt om man inte kan

stämman in i formuleringen.

Men lär då verkligen Bibeln att Gud hatar synden men älskar syndaren? Vi kan dela upp satsen i två delar och skärskåda delarna lite mer ingående.

Först: Hatar Gud synden?

Om Gud ska kunna hata synden behöver synden på något sätt först personifieras och få en gestalt. Och i Rom 8:3 sägs något ovanligt: *Han sände sin egen Son som syndoffer, till det yttre lik en syndig människa, och fördömde synden i kroppen.*

Synden fick en gestalt i Jesu kropp genom att Jesus bar världens synd på korset och därmed drabbades av Guds fördömelse, vrede. Men det var alltså i en ställföreträdande kropp, Jesu kropp, som Guds fördömelse och vrede slog ner och inte i något abstrakt syndaväsen.

Bibeln kan visserligen några gånger uttrycka sig om synden på ett sätt som kan tyckas innebära en slags "personifiering". Första tillfället är redan i 1 Mos 4:7 där det står att *synden lurar vid dörren*. Vi ser dock att det inte är synden i sig som förbannas och straffas av Gud i det kapitlet, utan syndaren Kain.

Rom 1:18 talar om *Guds vrede ... över allt ogudaktigt och orättfärdigt*. Men synden separeras inte från människan enligt sammanhanget i texten. Det står: *över allt ogudaktigt och orättfärdigt hos människor ...*

Fortsättningen i Rom 1 visar sedan att Gud inte dömer eller straffar något abstrakt syndaväsen, utan det är människan han straffar.

I Rom 6:12-14 uppmanas de kristna att inte låta synden härska i kroppen så att de lyder syndens begär, att inte ställa sina lemmar i syndens tjänst, att inte låta synden vara herre. Men det är inte synden i sig som straffas om man följer syndens begär, utan det blir då en fysisk kropp, människan, som straffas med döden (Rom 6:16, 21, 23).

I Rom 7 talar Paulus bland annat om synden som bodde i honom (v. 17, 20). Men det är likväl aldrig synden i sig utan alltid människan – syndaren - som

drabbas av straffet, Rom 7:13. Och Paulus ropar: ”*Vem ska rädda mig?*” (v. 24), vilket betyder att han förstår att det inte är synden som bodde i honom som hotas av Guds vrede, utan syndaren.

Rom 3:25, Ps 89:33, Ps 99:8, Upp 2:6. Dessa texter talar om synder som är ostraffade, om att Gud straffar förbrytelse, om Gud som hämnas illgärningar, om Jesus som hatar falska lärares gärningar. Men också i bibelverser som dessa handlar det om människor som begår synder och som ställs ansvariga och som hotas och som straffas. Det handlar inte om att Gud är vred på något självständigt syndaväsen som är åtskilt från människan.

När det gäller synder som t.ex. mord, stöld, girighet, lögn, otukt, homosex, så finner vi inte i Bibeln att dessa synder i sig själva får en kropp eller görs till "personer" som på något egendomligt sätt görs ansvariga och straffas utanför människan själv. Det är aldrig så i Bibeln att synden så att säga dras ut ur människan och straffas. Och det går inte att hata eller straffa något som inte utgör en ”person” eller har en medveten gestalt av något slag.

Människor kan vara hatade av Gud. Ja, det kommer förmodligen som en chock för många kristna, men det finns rätt många ställen i Bibeln som gör vissa människor till ett direkt föremål för Guds hat och avsky, se t.ex. 3 Mos 20:23, 5 Mos 18:12, 23:18, 25:16, Ps 5:6-7, 11:5, 34:17, 106:40, Jer 12:8, Ords 3:32-34, 11:20, 16:5, Hos 9:15, Mal 1:3. Dessa texters blotta existens borde vara nog för att få varje kristen att ifrågasätta klichén ”Gud hatar synden men älskar syndaren”.

Att synden i sig är hatad av Gud sägs inte någon gång i Bibeln. Och det beror alltså på att synden i sig inte har någon medveten självständig gestalt som kan dömas och straffas.

Ingen domare på jorden säger till en mördare: "Jag hatar mordet och gör mordet ansvarig och straffar det med döden! Du däremot är en fri man, för dig älskar jag." Vi ska inte förvandla Gud till en sådan galen domare.

Om det vore så att Gud i verklig mening hatade synden i sig men inte syndaren, då skulle Gud inte ha drivit ut Adam och Eva från Edens lustgård, utan bara ormen och syndens väsende. Då skulle Gud inte heller ha förbannat

och drivit bort Kain, utan syndens väsende i honom. Då skulle Gud inte ha dömt och straffat människorna på Noas tid med "syndafloden", utan nöjt sig med att på något intrikat sätt straffa och dränka själva våldet och ondskan som då härskade. Då skulle Gud inte ha utrotat ett helt släkte i öknen, utan bara utrotat själva upprorsanden hos folket. Då skulle inte Ananias och Sapfeira (Apg 5) ha dömts och straffats till döden, utan bara deras "lögnsynd". Då ska inte den sista tidens vrededomar som Uppenbarelseboken beskriver komma över människor, utan bara över syndens väsende.

Men Bibelns samlade budskap gör klart att Guds hat och vrede är riktat mot den oomvända syndaren. Och det beror på att syndaren och synden är oskiljaktigt ett. Det är alltid människan som blir dömd och straffad av Gud för sina synder. Men detta skulle aldrig vara möjligt om det vore så att den moderna läran är riktig som säger att "Gud hatar synden men älskar syndaren". Gud skulle nämligen aldrig kunna döma och straffa människan ständigt och åter, från 1 Mosebok till Uppenbarelseboken, om han älskade syndaren men hatade synden.

En fundamental lära i Bibeln är att människan är ansvarig för sitt liv. Lever hon i synd kommer hon att dömas och straffas för det.

Men idag har *synden* gjorts till människans ställföreträdare. När människan lever i synd och ondska får hon itutat att det är synden som Gud är vred på, inte syndaren själv. Guds vredes blixtnedslag drabbar medlaren synden, och syndaren går därmed fri och behöver inte längre frukta Gud. Hur absurt och otroligt det än kan låta så har synden i vår tid blivit en slags "medlare" och "frälsare" som räddar människan själv från Guds vrede.

Men så lär alltså inte Bibeln någonstans.

Nu ska vi se på den andra delen i satsen "Gud hatar synden, men älskar syndaren".

Älskar Gud den oomvända syndaren?

GT har ytterst få ställen som på ytan kan tolkas i den riktningen. Vi ska kort titta på ett ställe:

5 Mos 10:18 säger att Gud *älskar främlingen*. Konkret genom att Gud ger främlingen "mat och kläder" säger versen. (Jämför min kommentar till Luk 6:35.) Här handlar det alltså om en slags allmängiltig kärlek mot människor som valt att leva bland Guds folk. Det handlar inte här om något som kan jämföras med den frälsande kärlek som Gud har till sitt eget utvalda folk, 5 Mos 10:15. Den kärlek som främlingar som söker sig till det utvalda folket kan möta från Gud består i vardagliga och livsuppehållande saker som mat och kläder. Man bör uppmärksamma att det här inte handlar om fiendefolk till Israel eller Israels Gud, utan det handlar om människor som medvetet söker sig till Guds folk och vill bo ibland dem. Det är till sådana som dessa ord gäller.

De texter i GT som tycks berätta att Gud älskar oomvända syndare är alltså nästan obefintliga till antal. Vi ska nu se vad NT säger.

För så här älskade Gud världen: Han gav sin ende Son ... Joh 3:16

Här är det av helt avgörande vikt att observera kontexten. Den visar att andra hälften av v. 16 säger att den som inte tror går förlorad. Och v. 18 säger att utan tron är människan under domen. Och v. 36 säger slutligen att utanför trons lydnad befinner sig människan under Guds vrede.

För författaren Johannes finns ingen konflikt i detta. Han kan ha två diametralt olika tankar i huvudet samtidigt. Han kan börja att skriva om Guds kärlek till världen som uppenbarats genom att Gud gav Sonen, och några meningar senare skriva om Guds vrede över de som inte tror. Det betyder att det endast är i Jesus Kristus som människan får del av Guds kärlek. Utanför Kristus finns inget annat än mörker och dom och vrede.

Och man behöver uppmärksamma tempusformen, det som alla missar, att det står "älskade" (dåtid) och inte "älskar" (presens). Verbet "älskade" syftar alltså på något som har inträffat i historien, i detta fall på händelsen "gav Sonen". I Jesu liv och död har Gud en gång för alla uppenbarat sin kärlek för världen. Och det är en kärlek vi får del av i Jesus Kristus.

Det går inte heller att säga att Gud först älskade världen och sedan sände Kristus. För Guds kärlek till världen kan aldrig åtskiljas från Kristus. Gud

älskade i Kristus före världens begynnelse (Ef 1:4) och endast i Kristus får ett människohjärta del av den kärleken – genom tron.

Guds kärlek i Joh 3:16 knyts alltså ordentligt fast vid Jesus och tron på honom. Man kan med andra ord inte säga till en oomvänd: ”Gud älskar dig ...” - utan att samtidigt tillägga ungefär så här - ”... ”när du tror på Jesus Kristus, honom som Gud gav till världen!” För innan tron finns där för handen i en människas liv, så befinner hon sig i en helt annan verklighet - under fördömelse (3:18) och under Guds vrede (3:36)

Vi kan sammanfatta Johannes 3:16-36 så här:

1. Gud älskade världen genom att sända Jesus Kristus. Det är för människan en objektiv realitet. 2. Om människan inte tror på Jesus Kristus blir hon kvar under Guds vrede, det är för människan också en objektiv realitet, men därtill även en subjektiv realitet.

- - - - -

Men Gud visar sin kärlek till oss så här: Kristus dog i vårt ställe medan vi ännu var syndare. Rom 5:8

Dessa ord av aposteln Paulus, liksom hela brevet, är riktat till de kristna i Rom. Inte till icke-troende i Rom. Paulus står alltså inte på Colosseum i Rom och säger detta till hedningar, utan han skriver detta till den kristna församlingen i Rom. Och versen ska förstås utifrån utkorelsen. Orden ”*till oss*” gäller de utvalda i Rom. Och i andra hand och indirekt, alla utvalda kristna. Inför alla utvalda ”*visar*” (ordet står i presens) Gud hela tiden sin kärlek genom Kristi död. Brevet är alltså skrivet till kristna som redan har Guds kärlek utgjuten i sina hjärtan, v. 5.

”... *Kristus dog i vårt ställe.*” I just denna historiska händelse visar Gud sin kärlek. Jesu historiska ställföreträdande död uppenbarar alltså Guds kärlek för alla utvalda, oavsett om de tror eller ännu inte har kommit till tro.

Orden ”*medan vi ännu var syndare*” visar att Guds kärlek var en objektiv realitet även då vi som var utvalda från evighet befann oss i ett tillstånd att

vara syndare. I Kristi död, försoningen, finns nämligen hela tiden Guds kärlek uppenbarad i objektiv mening till alla människor.

På flera ställen finns vreden med i kapitel 5 i Romarbrevet. I v. 1 talar Paulus om fred med Gud. Med det menas ett objektivt tillstånd, ett fredsförhållande mellan Gud och människa. V. 1 säger att i Kristus är Gud inte längre fientligt vred på oss. V. 9 säger att det endast är i Kristus vi blir frälsta från vredesdomen. Bara en mening skiljer alltså Guds kärlek från Guds vrede. V. 10 säger sedan att vi en gång var Guds fiender. Med andra ord var Guds vrede över oss, och människan å sin sida avskydde Gud. Men i och genom Jesu död skedde försoning med Gud.

Det som leder människan bort från vreden och till Guds kärlek är orden ”förklarats rättfärdiga av tro” (v 1), ”Kristus dog i vårt ställe” (v 8), ”står som rättfärdiga genom hans blod” (v 9), ”genom honom ... bli frälsta” (v 9) och ”tagit emot försoningen” (v 11).

Alltså: att tro på Jesus Kristus och ta emot Guds försoning leder en människa in i Guds kärlek. Innan det sker är den subjektiva verkligheten att syndaren fortfarande befinner sig i vers 10 och är Guds fiende, dvs exponerad för Guds vrede.

(Observera att även om någon menar att versen inkluderar alla människor, inte bara de utvalda, så blir slutsatsen likadan, dvs Guds kärlek visas till alla genom Kristi ställföreträdande död och att det är genom att ta emot försoningen (v. 11) vi får del av denna kärlek.)

- - - - -

Vi älskar därför att han först älskade oss. 1 Joh 4:19

Vi behöver först påminnas att Första Johannesbrevet är skrivet till kristna, inte till oomvända syndare. Och orden ”älskade oss” syftar tillbaka på något. I v. 10 får vi reda på vad, där står: ”han älskade oss och sände sin Son som försoningsoffer för våra synder.” Där knyts Guds kärlek till försoningen och Kristus. Där framgår att ”älskade oss” innebar att Jesus, som försoningsoffer, använde vreden och tog våra synder. Denna vers har med andra ord starka

likheter med Joh 3:16.

Ordet *älskade* (aorist) här i v. 19 syftar alltså tillbaka på Jesu Kristi försoningsverk. Genom försoningen har Gud i objektiv mening uppenbarat och gjort klart att han ”*älskade oss*”, sitt folk, de utvalda. Jesus Kristus är Guds kärleks uppenbarelse. I indirekt mening kan också sägas att Gud älskade hela mänskligheten, på ett objektivt plan, genom Jesu försoning.

- - - - -

Men Gud är rik på barmhärtighet. Genom sin stora kärlek har han älskat oss och gjort oss levande med Kristus, vi som var döda i våra överträdelser. Ef 2:4-5

Först, brevet är skrivet till kristna, till de utvalda, 1:4-5. Sedan, det står *älskat oss* (aorist), inte "älskar" (presens). Det syftar på något som Gud har gjort i Kristus, detta att han har gjort oss levande med Kristus, 2:5. Guds kärlek är här knuten till livsgemenskap med Kristus. Den som inte är gjord levande med Kristus är fortfarande död i överträdelser och därmed ett "*Guds vredes barn*", enligt versen innan, 2:3.

- - - - -

Älska era fiender och be för dem som förföljer er. Då är ni er himmelske Faders söner. Han låter sin sol gå upp över onda och goda och låter det regna över rättfärdiga och orättfärdiga. Matt 5:44-45

Vi ska älska alla människor utan undantag. Och Guds folk uppmanas till och med att älska sina fiender enligt Matt 5:43-48. Och Jesus jämför i den texten vårt förhållande till omvärlden med Fadern. Alltså måste väl Gud också älska hans fiender, eller?

Först måste man observera att texten faktiskt inte säger direkt att Gud älskar hans fiender. Och det är noterbart eftersom det finns gott om texter i Bibeln som säger motsatsen, dvs att Gud är vred på onda och orättfärdiga. I texten står alltså inget adjektiv vad avser Guds sinne mot hans fiender, men i parallelltexten i Luk 6:35 används ordet ”mild”.

Ett parallellställe till Matteusevangeliets text är Apg 14:17. Och där ges faktiskt ett substantiv som förklaring till varför Gud förser människosläktet med regn, mat och glädje. Den texten hänvisar sådana välsignelser från Gud inte till Guds kärlek, utan till Guds godhet. Och den nyansskillnaden är viktig, eftersom Bibeln vanligtvis reserverar ordet kärlek till relationen mellan Guds folk och Gud.

Om någon framhårdar och säger att sammanhanget i Matteus måste väl ändå betyda att även Gud älskar sina fiender, så är det kanske inte helt fel. Men då får vi istället tala om en *yttre* kärlek, t.ex. sådant som solsken och regn, en särskild slags kärlek från Gud som möter alla människor på jorden. Och sedan har vi en *inre* kärlek, som handlar om den intima och frälsande kärlek som Gud har till sitt omvända folk. Ungefär som hos oss människor; i vår egen familj älskar vi varandra med en nära och intim kärlek. Vi har en varm relation. En inre kärlek. Samtidigt är vi villiga att hjälpa för oss okända människor som har ramlat att resa sig igen, trots att vi inte har någon relation till dem och oavsett om det är en god eller ond människa som ramlat. En yttre kärlek.

Professor D. A. carson skriver: ”*Theologians since Calvin have related God’s love in v. 44-45 to his ‘common grace’ (i.e. the gracious favor God bestows ‘commonly’, without distinction, on all men). He could with justice condemn all; instead he shows repeated and prolonged favor on all. That is the point here established for our emulation, not that God’s love is amoral or without any distinction whatsoever.*” (The Expositors Bible Commentary - Matthew, 158-159.)

- - - - -

Men då uppenbarades Guds vår Frälsares godhet och kärlek till mänskligheten: han frälste oss ... Tit 3:4

Ordet ”uppenbarades” (dåtid) avser Jesus Kristus och hans verk. Meningen avslutas i v. 6 med orden ”*Jesus Kristus vår Frälsare*”. Det är hos Kristus människan får se och möta Guds kärleks uppenbarelse. Gud älskar hela mänskligheten i Kristus, det är en objektiv realitet. Och den sanningen mötte vi redan implicit i 2:11, där det står: ”*För Guds nåd har uppenbarats med frälsning till alla människor.*” Men det är inte en subjektiv realitet för alla

enskilda människor, eftersom alla som är oomvända och otroende fortfarande befinner sig under Guds vrede. Orden "*han frälste oss*" (3:5) avser i denna vers de kristna. Det är i dem som Guds kärlek förverkligas. Den som tror på Kristus har i subjektiv mening fått del av den objektiva "*kärlek till mänskligheten*" som denna text talar om.

Alltså: I objektiv mening är Guds kärlek och nåd i Jesus Kristus en verklighet för alla människor utan undantag. I subjektiv (personlig) mening är Guds kärlek aktiverad över och i människan den stund hon i tro vänder om till Jesus Kristus. Intill dess är den oomvända människans faktiska verklighet att hon är kvar under Guds vrede.

För att uttrycka allt detta med en enkel analogi: Låt säga att alla människor på jorden är fattiga. Men det hände sig en dag att alla människor erbjöds att hämta ut en säck fylld med motsvarande en miljard kronor på närmaste bankkontor. Det blir då **en objektiv verklighet**. Men inte en enda krona blir i verkligheten min förrän jag tror att detta har skett och går och hämtar pengarna. Först då blir erbjudandet **en subjektiv verklighet**. Innan jag i tro går och hämtar pengarna förblir jag i praktiken lika fattig som jag alltid har varit.

- - - - -

Det är viktigt att betona att samtliga verser som behandlats från NT har den kristna församlingen som adressat, inte oomvända syndare (det gäller även 2 Thess 2:13, 16 och Upp 1:5).

Vi har sett att det är i och genom Jesus Kristus som Gud älskade världen. De citerade verserna från NT knyter Guds frälsande kärlek till försoningen och Kristus. Hos honom och endast hos honom kan en människa möta Guds kärlek.

Verserna handlar om det mest centrala i Bibeln – försoningens mysterium. Människosläktet var inte värd att älskas, utan dömas och straffas för evigt. Men då händer det oförklarliga, gåtan framför andra, att Guds nåd och kärlek uppenbarades för syndare genom Jesu död och uppståndelse. För att människan ska få del av försoningen och dess frukter, varav Guds kärlek är

den förnämsta frukten, så är tron nödvändig. Utan tron är människan fortfarande kvar under Guds vrede.

Vi kan nu slå fast kärnpunkten i evangelikal teologi: **Endast genom omvändelse och tro på Jesus Kristus undkommer vi Guds vrede och får personligen del av Hans nåd och kärlek.**

Guds kärlek till människan handlar om relation och intimitet, och Skriften säger att det bara är Jesus som kan föra människan in i en relation med Gud Fadern (Joh 14:6, Matt 11:27, Ef 2:18, 1 Tim 2:5). Det är en relation där Guds kärlek flödar. En sådan relation, kärlek, har ingen oomvänd syndare del av, och kan inte ha, eftersom det bara är tron på Jesus Kristus som kan upprätta en sådan kärleksrelation.

Till den kristna församlingen i Rom skriver Paulus att ingenting *"ska kunna skilja oss från Guds kärlek i Kristus Jesus, vår Herre."* Rom 8:38-39. Hela brevets uppbyggnad och särskilt kapitel 8 gör det klart att dessa ord endast avser de som inte är fördömda (v 1), de som lever efter Anden (v 4, 9), de som har Kristus boende i sig (v 10), de som drivs av Guds Ande (v 14), de som är Kristi medarvingar (v 17), de som älskar Gud (v 28), de som formas efter hans Sons bild (v 29), de som är kallade och förklarade rättfärdiga och förhärligade (v 30), de som är Guds utvalda (v 33). Med andra ord, alla troende har alltid del av Guds kärlek.

Sammanfattning

* Det är en objektiv realitet att Gud har uppenbarat sin kärlek, att han har älskat världen och att han älskar mänskligheten, i Jesus Kristus - Frälsaren, Joh 3:16, Rom 5:8, Tit 3:4.

* Det är både en objektiv och en subjektiv realitet att den oomvände syndaren är under Guds dom och vrede, Joh 3:18, 36, Rom 1:18-32.

* Guds kärlek finns hos Jesus Kristus. Guds vrede finns utanför Jesus Kristus.

* Det är endast genom omvändelse och tro på Jesus Kristus som en människa i subjektiv (personlig) mening får del av Guds kärlek.

* Alla människor, även de mest onda, får del av Guds allmänna godhet och mildhet varje dag och stund, och på olika sätt (Matt 5:45).

* Människan är oskiljaktigt ett med synden, därför är det i Bibeln alltid människan som döms och straffas, aldrig synden i sig själv eftersom synden inte är någon "person" eller har någon gestalt.

Vi kan nu konstatera att satsen "Gud hatar synden" inte har något tydligt textstöd i Bibeln. Däremot finns många ställen som direkt och tydligt säger att Gud hatar vissa människor. Och satsen "Gud älskar syndaren" är en halv sanning och då i objektiv mening. Men Bibeln själv uttrycker sig aldrig så, för när Bibeln säger något liknande så sker det alltid i samband med Jesus Kristus. Guds kärlek till mänskligheten är aldrig fränkopplad Jesus Kristus. Så om inte omvändelse och tro på Jesus Kristus finns med någonstans finns inte heller Guds kärlek till syndaren för handen - i subjektiv mening. Och det är ju ändå den reella verkligheten (den subjektiva) som är det avgörande och intressanta för en människa. För vad hjälper Guds kärlek i objektiv mening en syndare, om Guds kärlek inte är en verklighet i syndarens liv - i subjektiv mening?

Och förenar man sedan de två satserna - Gud hatar synden men älskar syndaren - uppstår en kliché som det är svårt att finna stöd för i Bibeln och som motsäger fundamentala bibliska grundsanningar. Det är också en kliché som får destruktiva återverkningar på andra bibliska doktriner.

Jag ska avsluta det här kapitlet med ännu en liknelse för att ytterligare klargöra hur Gud ser på den oomvände respektive den omvände. En liknelse kan alltid missbrukas och angripas på alla möjliga sätt. Men den som är vis förstår poängen. Vi kan kalla den *Liknelsen om Fängelsedirektören*.

Fängelsedirektören representerar Gud. Fängelset med alla fångar representerar världen med alla dödsdömda otroende syndare som väntar på avrättning. Fängelsedirektörens egna familj representerar alla troende.

I fängelset ser Fängelsedirektören till att dagligen förse de dödsdömda med mat, kläder, sysselsättning, sjukvård. Och om några fångar bryter mot regler så kan Fängelsedirektören visserligen straffa, men vanligtvis är han mild och

god och ser till att de intagna får vad de behöver fram till avrättningsdagen. Fängelsedirektören har ingen kärleksfull relation med någon dödsdömd.

Efter arbetsdagens slut går Fängelsedirektören hem till sin egen familj. Nu får Fängelsedirektören andra känslor. Han fylls av glädje och innerlig kärlek och kramar om de sina. Allt andas trygghet och kärlek.

Alltså: Fängelsedirektören visar de dödsdömda godhet och mildhet. Men det är bara hans familj som han älskar. På liknande sätt är det med Gud i verkligheten. Han visar mildhet mot alla oomvända syndare genom att se till dem och förse dem med sådant som gör att de kan leva ett normalt och drägligt liv. Men det är bara de troende, Guds egna barn, hans familj, som han älskar.

GUD-ÄLSKAR-ALLA LÄRAN ÄR EN DÖDLIG FIENDE TILL ALL MORAL

Att säga till den oomvända syndaren: ”Gud älskar dig!” eller ”Jesus älskar dig!” innebär också i förlängningen likgiltighet, eller till och med död och begravning, åt allt vad etik och moral heter. Och det för alla människor, vare sig man tror på Kristus eller inte.

Låt säga att oomvända våldsverkare, rånare, våldtäktsmän, mördare, får höra: ”Gud älskar dig!”. Och ingenting om omvändelse och tro, eller om Guds dom över dem som lever så, och ingenting om Guds vrede. Vilken signal sänder det ut?

Signalen blir tydlig; det spelar ingen roll hur du lever, Gud älskar dig ändå!

Och om detta gäller för den som är oomvänd, så gäller det förstås långt mycket mer den som är omvänd.

Det i sin tur betyder att man inte behöver bry sig om etik eller moral, man kan leva precis som man vill, eftersom Gud alltid älskar oss. Ovillkorligt.

Det värsta är att den kristna församlingen, utan rodnad och skam, förkunnar

just det. Man försöker inte ens dölja sin uppfattning, utan helt öppet lär man att det inte spelar någon roll hur en människa lever, Gud älskar varje människa ändå!

Så varför behöver man då leva efter Guds bud och lagar? Varför behöver man då leva gudfruktigt? Varför behöver prästen/pastorn då överhuvudtaget tala om för oss hur vi ska leva våra liv? Varför alls tala om etisk och moralisk livsföring? Varför, om vi nu kan leva våra liv på det mest svinaktiga och kriminella sätt och ändå vara älskade av Gud?

Och Gud-älskar-alla folket möts av fler berättigade frågor:

Om Gud älskar oomvända syndare, varför dränkte han då nästan hela världen genom syndafloeden?

Varför brände han då ihjäl invånarna i Sodom och Gomorra?

Varför utgjuter han då alla dessa vredesskålar över mänskligheten enligt Uppenbarelseboken?

Och hur förklarar man sin Gud-älskar-alla lära när man möter heliga texter som dessa:

Följ inte de seder och bruk hos folken som jag driver bort från er. Eftersom folken gör allt detta avskyr jag dem. 3 Mos 20:23

För du är inte en Gud som tycker om ondska, ingen ond har del av dig. Den högmodige kan inte bestå inför din blick. Du hatar alla som lever i ondska. Du utrotar lögnare. Herren avskyr våldsverkare och bedragare. Ps 5:5-7

Han hatar den onde och den som tycker om våld. Han låter det regna snaror över de onda. Brinnande kol, svavel och en glödhet storm får de i sin bägare. Ps 11:5-6

Nej, när Guds etik och moral och människans eviga väl står på spel så får budskapet till syndaren, dvs till den som lever sorglöst i synd aldrig vara: ”Gud älskar dig!”. Istället behöver motsatsen förkunnas i enlighet med

klassisk kristen tro: ”Guds vrede är över dig och du är på väg till helvetet!
Vänd därför om och tro evangeliet!”

TEODICÉPROBLEMET OCH GUDS VREDE

Om Gud har all makt och är kärleken, hur kan det då komma sig att det finns lidande och ondska i världen?

Så kan det så kallade teodicéproblemet i all enkelhet beskrivas.

Men det är ett uppdyktat problem som inte har hemorts rätt i en teologiskt sund miljö. Det är i verkligheten ett icke-problem.

Det grundläggande felet är att man försöker gifta ihop Guds kärlek med ondska och lidande. Det är ett fatalt misstag. Världens mörker och lidande har sin komplexa realitet utifrån människans synd, onskans makter och Guds rättfärdiga vrede.

När vi får del av välsignelse och välgång är vi inte så intellektuellt vilsna att vi försöker förhålla oss till det utifrån Guds vrede. Därför ska vi inte heller i oförstånd förhålla oss till mörkret och lidandet i tillvaron genom att komma dragandes med Guds kärlek.

Teodicéproblemet har uppkommit främst som en konsekvens av en gudsbild som domineras av Guds kärlek och där doktrinen om Guds vrede har kastats på historiens skräphög. Och en Kristendom utan Guds vrede innebär med nödvändighet att olika slag av teodicéproblem snabbt växer upp som ogräs ur marken. Den ”kristendom” som är grundad på Gud-älskar-alla läran tror ju bara på en god och kärleksfull gud, och då blir det helt naturligt att teodicéproblem uppstår. Och det blir då också ett olösligt problem.

Om Gud inte tillåts verka i världen med rättvisa, rättfärdighet, helighet och vrede blir mycket av världens mörker och lidande en oförklarlig och hemsk gåta. Den nutida prästen/pastorn står då där med utsträckta armar, lägger huvudet lite på sne, och begriper ingenting, och kan bara med lätt förvirrad uppsyn säga att Gud trots allt är kärlek och gråter med oss och vill oss alla väl.

Detta är ett sorgligt spektakel.

En del kristna går en mellanväg och säger att Gud bara "tillåter" mörkret och lidandet. Med det menar de underförstått att Gud själv trots allt inte är den som håller i piskan.

Men det är ohållbart. Det är alltid den som i yttersta maktposition "tillåter" ett skeende, och är aktiv i detta skeende från början till slut, som är centralgestalten i dramat. Med andra ord är det faktiskt Gud som bestämt och skapat piskan, och som slutligen sett till att den används så som han vill.

Det finns alltså två sätt att förstå och betrakta detta att "Gud tillåter" en olycka eller något ont. Kortfattat och förenklat:

1. Något ont inträffar som orsakar mänskligt lidande. Gud har inte initierat det men tillåter ändå det onda och är närvarande och lider med drabbade och ser även till att mesta möjliga goda kan komma ut av det. Gud är med andra ord varken allvetande eller allsmäktig.

2. Något ont inträffar som orsakar mänskligt lidande. Gud har initierat det, dvs "tillåtit det", och verkar fram sin goda och rättfärdiga vilja genom det. Gud förblir med andra ord allvetande och allsmäktig.

Det är därmed inte fel att säga att Gud är den tillåtande. Om man förstår det rätt. Det är inte så som nutida kristna tänker. Alltså att ett destruktivt skeende skulle uppstå utom Guds kontroll. Och sedan betraktar Gud det oförutsedda och tänker: 'ja, ok då, låt det ske'. Nej, när Gud "tillåter" ett destruktivt skeende så innebär det att det är Guds bestämda vilja som förverkligas, från början till slut.

I Gamla Testamentet ser vi hur t.ex. stormakterna Assyrien och Babylonien "tillåts" tjäna som Guds vredespiskor mot Israel. Och ändå är det Gud som framställs som den ytterst aktive när dessa främmande arméer angriper Israel och Juda. Det är Gud som beskrivs som den bakomliggande aktiva orsaken till Israels fångensperioder, inte de grymma och hänsynslösa stormakterna. Gud tillät, befallde och utverkade i sin vrede dessa stormakter att slå Israel.

I Jobs bok var det Gud som suveränt "tillät" Satan att skada, plåga och döda.

I Uppenbarelseboken är det Gud som i sin allmakt "tillåter" och befäller Guds änglar att hålla vredesskålar över jorden och människorna med våldsamt och förödande kraft.

Ofta får änglar tjäna som vredens förlängda arm genom att straffa och pina människor. Och även Satan och hans demoner är i yttersta förlängning Guds vredes instrument. Gud kan använda sig av ondskan så att den tvingas tjäna ett rättfärdigt syfte. Och bakom allt detta är det Gud som är den aktive – det är Guds heliga vilja som sker, på jorden så som i himlen.

Kristna i vår tid vittnar gärna om att Gud är god när de har blivit räddade från olyckor och lidande. Gott och väl så. Men när det onda drabbar är de ofta tysta och vet inte riktigt vad de ska tänka och tycka. Och några blir så förvirrade och besvikna så att de lämnar tron så fort de eller deras kära drabbas av någon olycka.

Så uppträdde inte bibelns människor. När olycka eller lidande drabbade dem var det självklart för dem att det var Gud som stod bakom också det.

Några få exempel: *Dag och natt låg din hand tung på mig, dina pilar har trängt in i mig ... Hela min kropp är i obalans på grund av din vrede ... Din vrede ligger tung på mig ... Jag bär dina fasor och är förtvivlad. Din väldiga vrede sveper över mig, Finns en smärta som min, det som drabbat mig och som Herren plågat mig med på sin brinnande vredes dag? ... Därför ska de som lider efter Guds vilja anförtro sina själar åt en trofast Skapare.* Ps 32:4, 38:3-4, 88:8, 16-17, Klag 1:12, 1 Petr 4:19.

Detta handlar också om vem eller vad i den jordiska tillvaron som ytterst sätt "bestämmer" över våra liv så att säga. Är det slump och tillfälligheter? Är det Satan och hans demoner? Eller är det Gud?

Bibeln är tydlig. Den framställer Gud som världshistoriens Gud, som Allmaktens Gud. Och då blir Gud inte bara en maktlös gud eller bara en tillåtande gud som inte förmår så mycket mer än att gråta och lida med oss när mörkret och olyckan drabbar oss.

Nej, Gud blir den han Är. Han blir en Gud som råder över himmel och jord och som styr historiens väldiga och komplexa hjul i all sin Suveränitet, Allvishet, Rättfärdighet och Godhet.

Han blir en Gud som sänder olika slags straffdomar över världens länder och folk. Han gör det för att varna. Han gör det för att visa sin makt och styrka och bli förhårligad. Han gör det för att straffa och förhärda. Han gör det för att vi ska få möjlighet att visa omsorg och godhet för de drabbade. Han gör det för att pröva sina utvalda. Han gör det för att dra sina utvalda närmare sig. Han gör det för att rena och helga sitt folk. Han gör det för att undervisa. Han gör det för att ge ledning. Han gör det av kärlek till en del av sina utvalda som får komma till himlen. Och han gör det av otaliga andra orsaker. Det betyder att när en hemsökelse av något slag drabbar t.ex. ett land eller en stad eller ett folk, då kan det ha lika många orsaker och syften som det antal människor det drabbar. Det mesta i ett sådant skeende är dolt för våra ögon.

När mörkret hemsöker behöver det förkunnas också om Guds vrede. Talas det då bara om Guds kärlek kommer förvirring att breda ut sig bland Guds folk. Och för icke-troende kommer en sådan slags förkunnelse att te sig löjeväckande. Och samtidigt förses de med kraftfull ammunition genom alla dessa förvirrade teodicéproblem, som i verkligheten inte existerar.

GUDS VREDES YTTRINGAR

Profeten Amos ställer en retorisk fråga som avslöjar ett upplyst sinne:
Inträffar ofärd i en stad utan att det är från Herren? Amos 3:6.

Och Gud bekräftar Amos ord genom sin profet Jesaja: *Jag formar ljus och skapar mörker, jag ger välfärd och skapar ofärd. Jag, Jahve, gör allt detta.* Jes 45:7

Härskarornas Herre ska besöka er med åska och jordbävning och väldigt dån, med storm och tornados och förtärande eld. Jes 29:6

* I vrede sänder Gud oavbrutet en mängd olika hemsökelse och straff över världens länder och folk. Det är jordbävningar, bränder, torka, svält, översvämningar, vulkanutbrott, tromber, orkaner, epidemier/pandemier, krig, med mera.

En del av detta brukar de sekulära kalla "naturkatastrofer". Men det är ett sekulärt ord som uttrycker ett inomvärldsligt synsätt som utesluter Guds handlande i skeendet. Ordet innebär i grunden en förnekelse av en Allsmäktig och helig Gud. Kristna bör därför använda formuleringar som är i enlighet med sanning och tro. En sådan kan vara gudsdomar. Eller vredesdomar.

* I vrede sänder Gud otaliga villfarelser att övertäcka världen. Ingen plats på jorden är befriat område från irrläror. Det handlar om falska religioner. Om kulter och sekter. Och om förvrängningar och persioner av Den Kristna Tron. Gud straffar ofta förhårdade syndare med villfarelser och avgudadyrkan, 2 Thess 2:9-12, Apg 7:42.

Och biskopar, präster och pastorer som accepterar och försvarar irrläror finns ibland oss ytterst på grund av Guds vrede. För Gud straffar ibland med blindhet och vanvett genom vargar som uppträder i fåradräkter.

Irrläror, kufiska sekter och falska religioner måste finnas till. De är effektiva redskap som Gud använder i sin vrede. Så varje gång en falsk religion växer i ett land så är det samtidigt ett uttryck för att Guds vredes åskmoln blir allt svartare och mer aktivt över landet.

* I sin vrede kan Gud ibland kväva länder och folk med överflöd av välstånd och rikedom. Gud kan öppna slussen så att rikedomen forsar som ett vattenfall över länder och folk för att de därigenom ska förblindas, förhårdas och bli än mer likgiltiga för allt andligt och evigt. Det finns få avgudar i världen som lika effektivt kan få människor att fjärma sig från Gud som kärleken till materialismens guldkalv.

* I sin vrede kan Gud låta förhårdade syndare dras in i sammanhang där det virvlat upp en ohejdbar eskalering av förvirring, förtal, kaos, skrik, avundsjuka, otrohet, bråk, hat.

* I sin vrede kan Gud överlämna syndare till onaturliga sexuella aktiviteter. Desto mer öppet och accepterande ett samhälle är gentemot promiskuitet och sexuella perversiteter desto starkare är det samtidigt ett uttryck för att Guds vrede är aktivt verkande.

* Ofta drar Gud helt enkelt bort sin skyddande hand från ett förhärdat folk, och synden och djävulen börjar omedelbart driva dem längre ifrån Guds bud och djupare in i vanföreställningar, moralisk kollaps, gudlöshet, synd och ondska.

* Vi ser Guds vredes ansikte i liemannens gestalt. Dödens bittra port finns där på grund av synden som i sin tur har kallat fram Guds vrede. Så när en dag Döden står framför oss ser vi också i detta Guds vrede. För varje gång en människa dör - och det dör omkring 160000 människor varje dag på jorden - så vill det påminna oss om Guds vrede över ett syndigt människosläkte. Varje begravning proklamerar Guds vrede över människosläktet.

I Ps 90 skriver Mose att vi går under genom Guds vrede, v 7. Han påminner om att alla våra mödosamma dagar på jorden far förbi under Guds vrede, v. 9. Och ingen människa finns som begriper sig på Guds vredes betungande krafter över sina livsdagar. Därför finns det inte heller någon som helhjärtat fruktar Gud, v. 11.

En kristen går visserligen från döden direkt till paradiset, men dödens mörka och kalla port står ändå där och måste först närmas och passeras. Och dödsprocessen kan vara lång och med inslag av depression och plåga även för Guds folk.

Men givetvis bör en kristen vara medveten om att hon alltid är innesluten i Guds kärlek, även inför mötet med döden, Rom 8:38-39. För en kristen är aldrig i direkt mening föremål för någon Guds vrededom. Istället är det så att varje gång en kristen dör så inträffar en välsignad befrielse från världens ondska, Jes 57:1.

Men likväl kan hela mänskligheten sägas vandra i Guds vredes dimma. Vi lever i en värld lagd under förbannelsen. Och det får vi alla känna av, mer eller mindre. Dagligen.

Hela världen befinner sig alltså under ett konstant tryck av Guds vrede. Alla lider och plågas vi, mer eller mindre, av det.

På ytan kan denna paradoxala verklighet låta motsägelsefull för en kristen, men vi kan jämföra med annat för att lättare förstå:

- En kristen har fått förlåtelse för alla synder. Likväl är synden en daglig realitet i våra liv. Vi känner alla av dess starka makt varje dag. Vi har fått syndernas förlåtelse, men inte syndernas förintelse.

- En kristen har befriats från Satan. Likväl frestar oss Satan varje dag och smyger omkring oss som ett vilddjur ständigt beredd att sluka oss. Trots att Kristus befriat oss kan vi ofta känna av mörkrets pressande andedräkt.

- En kristen har friköpts från döden. Likväl ska vi alla dö och ju äldre vi blir desto oftare kan vi känna dödens krafter verka i våra lemmar.

- En kristen är i Kristus och utgör därför inte ett mål för Guds vrede. Likväl får vi känna av Vredens krafter. Vi kommer inte ifrån vredens alla verkningar eftersom vi lever i en upprorisk och ond värld som ständigt existerar under Vreden.

Jorden är orenad av dem som bor där. För de har överträtt Guds lagar, förändrat föreskrifter och brutit det eviga förbundet. Därför fräter en förbannelse jorden. De som bor där straffas ... Jes 24:5-6.

Guds vrede finns överallt. Den kan sägas vara en del av vårt liv. Vi drabbas alla av de konsekvenser som följer av att vi lever i en demonisk och syndig värld som är under Guds dom. Utifrån det perspektivet påverkas även den troende av vreden.

En kristen lever ständigt i ett spänningsfält. Först i himlen får vi del av försoningen i dess fullkomlighet, först då fullbordas ordet, "*Det ska inte finnas någon förbannelse mer.*" Upp 22:3.

Men på jorden får vi varje dag känna av syndens, djävulens, dödens och Guds vredes verkningar.

Och inte nog med att Guds vrede nu är en realitet. Enligt Bibelns beskrivning kommer Guds vredes alla yttringar att bli allt starkare och kännbarare för jordens invånare ju närmare världens undergång vi kommer.

Jesus talade om "*början på födslovåndorna*" och om "*slutet*", en tid med stora hemsökelse (Matt 24). Aposteln Paulus talade om "*de sista dagarna*" och de "*hemska tider*" som då kommer (2 Tim 3). Och aposteln Johannes får enligt Uppenbarelseboken del av skakande visioner om en fruktansvärd eskalering av Guds vrede under den sista tiden, se t.ex. kapitel 16.

Jeremias profetia genljuder in i alla tider:

Men Jahve är den sanne Guden. Han är den levande Guden, den evige Kungen. Jorden bävar för hans vrede, folken uthärdar inte hans raseri. Jer 10:10

HERREN - EN KRIGARE

I Bibeln läser vi att *Herren är en krigare* (2 Mos 15:3). Vi läser om *Herrens krig* (1 Sam 25:28), om att *Jahve, er Gud, stred själv för er*. (Jos 23:3), om Guds *svärd som dryper av blod* (Jes 34:6), om *Herren, mäktig i strid* (Ps 24:8). Och om Herren som håller igång krigsindustrin: *Lyssna! Jag skapar smeden som blåser på kolelden och formar ett vapen för sitt ändamål. Och jag skapar fördärvaren till att förstöra*. Jes 54:16.

Ständigt läser vi om att det är Herren själv som bakom det synliga är delaktig i stridens hetta. Andra exempel: 2 Mos 14:14, 5 Mos 1:30, Jos 10:14, 42, 11:6, 23:10, Dom 20:35, 1 Sam 14:23. Se även Daniels bok.

Och indirekt förstärks denna sanning även genom alla de texter som talar om hur Gud gav fienden i Israels hand, se t.ex. Jos 2:24, 6:2, 16, 8:1, 18, 10:8, 19, Dom 3:28, 4:7, 14, 7:9, 15, 18:10, 20:28, 1 Sam 14:12, 17:46, 23:4, 24:5, 26:8, 1 Kung 20:28.

Herren som krigare leder tankarna till ett ganska vanligt gudsnamn (speciellt i profetlitteraturen), nämligen "härskarornas Herre". Härskaror kan syfta på

himmelska arméer som Gud omger sig med och regerar över. Med dessa himmelska härar är han närvarande i skeenden på jorden och verkar aktivt för att hans vilja ska ske i himlen som på jorden.

Att Herren är en krigare som aktivt är närvarande när folk och länder drabbar samman är också det ett bekräftande av sanningen att Gud är historiens Gud. Inget krig kan vare sig startas eller avslutas utan Guds vilja. Ingen kula som avfyras i ett krig är utom Guds makt och kontroll.

Världen är inte utlämnad åt slump eller ledares tillfälliga nycker eller åt människors makthunger eller demoners list. Det är Gud - mäktig i strid – som på ett outgrundligt sätt deltar som allmaktens väldige krigare i dramatiska historiska skeenden.

När Bibeln använder uttryck som t.ex. ”*Herren, mäktig i strid*”, så är det förstås ett antropomorfiskt uttryckssätt. Betydelsen är - för att uttrycka det enkelt - att Gud låter sin rättfärdiga och fullkomliga vilja fullbordas mitt bland rådslag och drabbningar i krigens hetta och kaos. Hur sådana komplexa skeenden konkret initieras och framskrider och fullbordas går naturligtvis inte att förstå.

Ibland talas det om "heliga krig". Själva uttrycket "heligt krig" förekommer inte i Bibeln. Men det är ändå inte teologiskt fel att använda uttrycket. Gud befälde - oftast Israel - att inleda krig. Israel blev då helgat, avskilt, att strida, och det är just vad ordet heligt betyder.

Israels krigsmakt kunde under GT:s tid bli använt av Gud på ett unikt sätt. Det var Israel som Gud ingick förbund med. Israel fick befallning att driva bort folken från det utlovade landet Kanaan. Därefter skulle de själva ta landet i besittning. Samtidigt fick Israel också tjäna som ett redskap åt Guds vrede då de med vapen i hand straffade de djupt korrupta folk som då bodde i Kanaan.

Gud stred på Israels planhalva före exilen. Men sedan tog allt en annan vändning, för i samband med fångenshavsperioderna stred Gud mot Israel genom andra folk:

Vem gav Jakob till plundrare, Israel till rånare? Var det inte Herren, som vi

syndat mot? De vägrade gå på hans vägar och lydde inte hans undervisning. Så han öste sin brinnande vrede över dem - krigets raseri. Jes 42:24-25

Även om blotta tanken är chockerande och anstötlig för nutida kristna, så går det inte att bortse från det faktum att Gud är den ytterst verkande i något av det mest fruktansvärda som finns på jorden, och att det även uppenbarar något om Gud själv. Det vill säga att Gud - den helige och rättfärdige - använder krigets alla fador för att hans vilja ska ske med jordens länder och folk. Krig är en skrämmande och djupt tragisk men oundviklig ingrediens i en värld som ligger under Guds förbannelse.

Gud använder sig av krigets brutalitet när han i vrede vill straffa människor för deras avgudereri, synd, ondska och avfall. Så när vi bevittnar krigets fador blickar vi samtidigt in i Guds vredes ögon. Krig berättar något, med stark och mörk röst, om den avsky som Gud har mot en i synd fallen och upprorisk värld.

Någon kanske vill erinra om att det är många civila och oskyldiga som drabbas i krig. Till exempel barn. Det är förstås sant att krig ofta drabbar även andra än stridförande. Och det fyller oss med frustration, sorg och upprördhet. Och vi har ett ansvar inför Gud att bistå och hjälpa vår nästa som drabbas. Samtidigt vet vi utifrån Bibelns undervisning att det inte finns ”oskyldiga” människor i världen. Vi är alla syndare. Utan undantag. Vi vet däremot att de små barnen tillhör Guds rike, enligt Jesu egna ord (Mark 10:14). Varje barn som omkommer, vare sig det sker genom t.ex. sjukdom, olycka eller krig, kommer genom Guds nåd till en bättre plats.

Vi går vidare. Utifrån krigets alla fruktansvärda ingredienser får vi också en bekräftelse av att det finns ett helvete som väntar de fördömda. För kan Gud straffa på jorden genom krigets hemskheter och brutalitet, så kan han straffa även efter jordelivet. Det är också en anledning till varför de flesta präster/pastorer förnekar någon inblandning av Guds vrede i krig på det sätt som Bibeln beskriver det. För de inser att om de erkänner den verkligheten, då leder det samtidigt till en lättare förståelse av också helvetets verklighet. Och det vill de flesta undvika till varje pris.

Det är alltså Herren som ytterst håller i och svingar krigets svärd. Samtidigt är

det den syndiga människan som är roten till varje krig. Likt lavan som väller ut ur kratern så är krig något som väller ut ur människors onda hjärtan. Krigets alla fador är en spegel av vad som bor i människohjärtat. När hatet, det onda begäret och blodtörsten får fritt spelrum i hjärtat, då blir det till slut krig mellan individer, folk och länder. Och mitt i denna bubblande häxkittel av hat, kulor och bomber så verkar Guds vrede.

Slutligen är det värt att uppmärksamma att i Nya Testamentet framställs också Jesus Kristus som en mäktig och framgångsrik krigare, Upp 19:11-21.

GUDSFRUKTAN

Gudsfruktan är en hörnsten i livet med Gud. Men det är en hörnsten som sedan länge har placerats i ett mörkt hörn i något avlägset och tillbommat museum. Grunden för att ha kvar den är i dag effektivt eliminerad. Det har främst skett genom att man mentalt dragit ner ridån för Guds vrede och osynliggjort den verkligheten.

Och om det någon gång skulle råka nämnas om gudsfruktan i dagens kyrka så har betydelsen omtolkats och förmildrats och udden avlägsnats. Och med en lätt vispning av trollspöt så har även gudsfruktan kommit att handla om någon slags kärleksrelation mellan den troende och Gud.

Där inte Guds vrede finns, finns inte heller någon rimlig anledning att behålla begreppet gudsfruktan och allt vad det inbegriper i dess ursprungliga betydelse. Förutsättningen för att man ska begripa vad gudsfruktan är finns helt enkelt inte längre. För varför i hela världen ska man frukta en gud som alltid älskar oss alla?

Men Bibeln är tydlig. I den troendes liv så ingår även detta att frukta Gud för hans vrede. Inte ens en troende människa går säker här på denna av Gud förbannade jorden. Gudsmannen Mose var nära att dödas av Guds vrede (2 Mos 4:24). Kung David straffades för sina synder genom att Gud dödade hans förstfödde (2 Sam 12:15f). Apg 5 visar att troende som lever i lögn och bedrägeri riskerar att drabbas av Vreden. 1 Kor 11:29-30 visar att troende som brister i fruktan inför det heliga kan drabbas av Vreden. Upp 2:22-23 visar att

Gud kan slå med t.ex. sjukdom mot troende som begår "otukt" med irrlärare. Detta var några exempel.

Gud är också en respektingivande Gud, 5 Mos 7:21, Ps 47:3, 76:8, 12-13, Jes 2:10, 19, Sef 2:11. Den som bekänner tron men samtidigt trotsigt lever i synd utan att ångra sig och söka förlåtelse riskerar att hamna utanför Guds kärleks sfär. I den troende ska det därför finnas ett element av fruktan för Gud. I bokstavlig mening.

Vi behöver alltid vara medvetna om att ett sorglöst gudlöst liv kan leda till att vi möter en Gud vars händer är knutna. Hebreerbrevets författare varnar dem som avfallit från tron: *Det är fasansfullt att falla i den levande Gudens händer.* Hebr 10:31

Själva begreppen "fruktan för Gud", "gudsfruktan", blir meningsfulla endast om Gud också är en helig och rättfärdig Gud som kan döma, straffa och disciplinera.

Men om en sådan gudsfruktan talar inte den moderna kyrkan. Där är allt kärlek. Där sägs att hur vi än lever så älskar Gud oss precis som de vi är. Men det är en lömsk och farlig teologi.

Några bibeltexter om gudsfruktan:

5 Mos 4:10 (Inför lagens givande): *Samla folket till mig. De ska få höra mina ord så att de lär sig att frukta mig under sina livsdagar på jorden, och så att de undervisar sina söner.*

Ords 3:7, 8:13, 16:6 lär att fruktan för Gud innebär att man tar avstånd från allt ont.

2 Sam 6:6-9, Apg 5:11 lär att fruktan för Gud kan gripa hjärtat inför en dödlig domshandling från Gud.

Rom 3:18 lär att ingen människa i sitt naturliga och syndiga tillstånd har gudsfruktan inför sina ögon.

2 Kor 7:1 lär att gudsfruktan handlar om att rena sig från all synd och orenhet och leva i helgelse.

1 Tim 2:10 lär utifrån sammanhanget att kvinnor som lever i gudsfruktan uppträder anständigt och har en underordnande attityd.

1 Tim 4:7-8 lär att gudsfruktan betyder att ta avstånd från irrläror och att "öva sig" i gudsfruktan.

1 Tim 6:5-6, 10-11 lär att gudsfruktan inte söker pengar och framgång utan "förnöjsamhet".

2 Tim 3:5 lär att gudsfruktan är motsatsen till de synder som innan räknats upp (v 2-5).

1 Petr 1:17 lär att gudsfruktan handlar om ett respektfullt förhållningssätt till kommande dom.

2 Petr 1:6-7 lär att dygd, insikt, självbehärskning, uthållighet leder till gudsfruktan.

I praktiken innebär alltså gudsfruktan att man lever ett helgat liv inför Guds ansikte. Det är så man i handling visar att man fruktar Gud.

Att rätt frukta Gud kan bara den göra som förstår hans vrede: *Vem förstår din vredes kraft och ditt raseri så att han fruktar dig?* Ps 90:11

Samtidigt, och först och främst, behöver vi ständigt påminnas om vad som är A och O i den kristnes liv: Den troendes relation med Gud är först och främst en kärleksrelation. Det är basen. Gud älskar oss mer än vi kan ana. Vi lever i Guds kärlek. Det är bara om vi med vett och vilja lämnar korset och tron, eller om vi börjar leva i synd och försvarar synden utan att vända om och söka förlåtelse, som Guds kärlek riskerar att vika ifrån oss.

Jesus riktade sig till sina lärjungar och talade om en bokstavlig fruktan som är sund och hälsosam:

Var inte rädda för dem som dödar kroppen men inte kan döda själen. Frukta i stället Honom som kan förgöra både själ och kropp i helvetet. Matt 10:28

Jesus hade förstås rätt. Helvetet är det yttersta och avgörande skälet till fruktan för Gud. Och det ska vi se lite närmare på nu.

DOMEN OCH HELVETET

I dag är kyrkans förkunnelse ofta inomvärldslig och starkt påverkad av humanistisk filosofi. Kristendomen har, inte minst i Sverige, till inte så liten del blivit en sekulariserad religion. Det handlar helt enkelt om att vara snäll, trevlig och tolerant mot alla, för så är Gud mot oss, menar man. Och de moraliska värderingarna och det etiska förhållningssättet är i mycket en efterapning av det som det sekulära samhället för tillfället tror på.

Gudsbilden domineras helt av kärlek och man tar avstånd från en rättfärdig Gud som kan döma människor till helvetet. Det här är nu en ganska naturlig utveckling eftersom helvetet varken kan accepteras eller begripas då man valt att förpassa Guds vrede till gamla tiders primitiva mörka tro. Man har medvetet genom sitt radikala nej till Guds vrede slängt bort den nyckel som kunde öppna dörren till förståelse för helvetet.

Synd leder till Guds vrede vilket slutligen leder till helvetet. Det är som tre länkar i en kedja. Och en allmän hermeneutisk regel är; bryter man itu en lära i Bibeln får det alltid konsekvenser på andra doktriner. Allt utgör nämligen ett gudomligt system där lärorna integreras i varandra.

Att Gud dagligen utgjuter sin vrede över syndare på jorden utgör ett oavbrutet vittnesbörd om att det finns ett helvete efter jordelivet. Guds vredes tjocka moln över jorden utgör alltså ett starkt vittnesbörd på helvetets existens. Det är också därför som de flesta förkunnare ogillar allt tal om Guds vrede. Istället tvingas man förkunna att Gud inte i vrede straffar människor på jorden. För om Gud straffar på jorden kan Han ju också göra det i det tillkommande livet. Och det skulle gå emot Gud-älskar-alla läran. Den läran tvingar därför anhängarna att nedtysta, förneka eller radikalt omtolka Guds vrede och helvetet.

Gud-älskar-alla läran är en andlig morfininjektion som ständigt sprutas in i människors ådror. Det känns väldigt skönt. Med den drogen i sig invaggas människor i tron att Guds välbehag vilar över dem oavsett vad de tror och oavsett hur de lever. De liksom svävar på ett behagligt molntäcke. Och givetvis kan inte människor som har denna drog i sig tro att en sådan älskande gud en dag skulle kunna bli vred och ännu mindre tro att en sådan älskande gud skulle kunna sända människor till någon slags pina i helvetet.

Så nutida förkunnelse blir ofta en upprepning av ormens väsende ord i den vackra lustgården när den så trösterikt och lugnande sa: *Nej, ni ska inte dö!* 1 Mos 3:4

Fast i dag låter det: ”Ni ska inte komma till helvetet!” Och vanligtvis är man i dag mer öppen och tydlig än ormen, dvs man försöker inte slugt förmildra något längre utan säger med tydlighet och kraft i rösten: ”Det finns inget helvete!” Och den som försiktigt vågar viska något annat stämplas genast som inhuman, intolerant och kärlekslös. Den enda vrede som i dag möjligtvis kan tolereras är den vrede som riktas mot de få som ännu tror på Guds vrede och helvetet.

Något annat som Gud-älskar-alla religionen har i bagaget är irrläran som förkunnar att alla människor till slut kommer till Guds himmel - universalism. Läran om Guds ständiga kärlek till alla människor banar en bred och jämn väg fram till universalismens himmelska port för varje människa. Denna lära blir i förlängningen en nödvändig och logisk följd av Gud-älskar-alla religionen. Helvetet blir en främmande och irriterande pusselbit i det eskatologiska schema som den religionen skapat. Istället blir himlen en självklar slutstation för hela mänskligheten.

Varje gång någon säger ”Gud älskar dig!” till oomvända syndare, så innebär det i förlängningen att universalismens dörr öppnas på glänt.

För hur skulle Gud vid domen hux flux kunna döma oomvända syndare som han älskar till den eviga helveteselden? Det blir inte bara obegripligt, det blir anstötligt till det outhärdligas yttersta gräns.

Kristna som ändå inte riktigt känner sig bekväma att vandra på

universalismens villoväg brukar välja en annan villostig. Man ansluter sig istället till den irrlära som förkunnar att den oomvända syndaren kommer att upphöra att existera efter domen. Det handlar om tillintetgörande, den så kallade annihilationsläran. Det är alltså inte fråga om lidande eller kännbart straff efter döden, utan helt enkelt om ett utslöcknat liv. Syndarens död blir detsamma som djuren. Ungefär som sekten Jehovas Vittnen lär. Och man räcker handen till alla ateister och säger om deras efter-livet-tro: ”Ni har trots allt rätt, det tar slut efter döden. Det finns inget mer sedan för er.”

Visst kan man försvara sig med att domen kvarstår. Men vad har domen för värde, betydelse och tyngd när konsekvensen för alla icke-troende likväl blir exakt detsamma till sist, dvs utslöckande?

Även annihilationsläran är kompatibel med den moderna Gud-älskar-alla läran. Många av dess anhängare kan inte tro på en straffande Gud. Därför slår man först mot bibelns lära om själens odödlighet, dvs man förnekar att själen skulle ha en evig existens. När man väl fastslagit att Gud skapat människan med en dödlig själ så blir helvetet bara ett bildspråk för människan som straffar sig själv med utplåning. Gud blir då inte heller aktivt inbegripen i syndarens öde. Och som ett bländande trolleri har man lyckats avlägsna allt tal om en Gud som straffar syndare.

Om man förkunnar till oomvända syndare att Gud älskar alla följer naturligt att man kommer att drivas av starka mentala krafter till antingen universalismen eller annihilationsläran. Detta i sin tur leder som vi lätt kan förstå till en respektlös behandling utav mängder av bibeltexter. Man tvingas rycka ut många bibelverser skrikande ur sitt sammanhang och förvränga bibelsammanhang och tvinga texterna att lära ut just det som man önskar höra och det som man tror att andra människor önskar höra.

Dessutom försöker man gärna med manipulerande känsloutspel visa på helvetets orimlighet. Man kan säga med darrande läppar:

"Hur skulle Gud som älskar syndaren under hela hennes liv plötsligt på Domens dag kunna bli vred på henne och sända henne till ett plågans helvete?!"

"Hur ska vi med glädje kunna leva i himlen med vetskap om att kanske miljoner andra samtidigt lider outhärdliga kval i helvetets pinokammare?!"

"Med den gamla synen på helvetet blir ju Gud en ondskefull sadist som i evighet kommer att pina människor i den tortyrkammare han har tillrett. Hitler skulle vara en ängel i jämförelse!"

En sådan manipulativ retorik innebär förnekelse av syndens bottenlösa ondska och Guds helighet. Det innebär dessutom en anklagelse att Gud skulle vara grym och ond. Människor som uttalar sådant har valt att vägra ta till sig bibelns holistiska undervisning om Guds helighet, rättfärdighet, vrede, syndens djup och allvar, Jesu ställföreträdande försoningsdöd, rättfärdiggörelsen genom tron. De har låtit sig vilseledas.

Verkligheten är att helvetet är den mest rättfärdiga och rättvisa förordning som har tillretts. Helvetet är den yttersta konsekvensen av Guds vrede. Helvetet är Guds vredes slutliga och eviga ansikte. Det är en plats där Guds vredes eld ständigt brinner. Gud vill denna plågans plats eftersom han är ren, ljus, helig, rättfärdig och rättvis. Och om vi någon gång i himlen kommer att tänka på helvetet så kommer det att stämma oss till djup tacksamhet. Dels för att vi själva har räddats från denna plats, dels för att all ondska till sist kommer till sin rätta plats, och dels för att Guds heliga rättvisa till slut har fullbordats.

I himlen, där varje tanke och känsla är i harmoni med Guds väsen, kommer vi inte att gråta över helvetets existens. Det är Gud som har tillrett helvetet. Det är i överensstämmelse med hans väsen. Ingen kommer i himlen att vara det minsta upprörd över det som Gud har skapat i sin fullkomliga helighet och rättvisa. Tvärtom är helvetet en orsak till lovsång, tröst och glädje för Guds folk (jfr Upp 15:3-4, 18:20, 19:1-4, Ps 96:11-13, 137:8-9).

Men som de fallna människor vi alla är måste vi vara återhållsamma och ödmjuka när vi tänker på och talar om detta. För så länge vi lever på jorden står vi alla i riskzonen att drabbas av Guds vrede och sedan Domen och slutligen helvetet. En troende kan t.ex. avfalla från tron. Det är först när vi kommer till himlen som vi med ren strupe och äkta glädje kan tacka Gud för hans rättfärdiga vrededomar och för det evigt brinnande helvetet.

Texter i NT om Domen och helvetet: Matt 5:22, 29-30, 10:28, 11:23, 16:18, 18:9, 23:33, 25:46, Mark 9:43-48, Luk 10:14-15, 16:19-31, 12:5, Rom 2:5-9, 2 Tess 1:5-10, Hebr 10:26-31, Jak 3:6, 2 Petr 2:9, 3:7, Jud v 7, Upp 1:18, 14:9-11, 20:11-15, 21:8.

Men härskarornas Herre är upphöjd i domen. Den helige Guden visar sig helig i rättfärdighet. Jes 5:16

FÖLJDER AV VREDENS ÅTERKOMST

Den som kapitulerar inför Bibelns överväldigande textmassa om Guds vrede kommer delvis att få ett förändrat sätt att tänka på flera områden, och det kan även få praktiska konsekvenser i livet. Jag ska nämna några sådana områden:

- Med tron på Guds vrede blir **omvändelse** till Jesus Kristus och **tron** på honom en mer ivrig angelägenhet i förkunnelsen.

Det finns nämligen ingen större anledning att tala om nödvändigheten av omvändelse och tro om Gud-älskar-alla läran är sann. Detta märks också tydligt i dagens kyrkor. Man predikar gärna och ofta att Gud och Jesus älskar alla, men vikten av omvändelse och tro blir underordnat med ett sådant budskap. Och det är förstaeligt, för varför måste människor omvända sig och tro om de redan är älskade av Gud?

- Med tron på Guds vrede får evangelisation och mission ett nytt värde, en ny innebörd och ett nytt innehåll. Nu handlar det inte bara om sociala insatser, utan nu gäller det främst att rädda själar för tid och evighet.

- Med tron på Guds vrede blir synden exponerad. Guds vrede går inte att förstå utan synden. Där synd är, där är Guds vrede. I förkunnelsen kommer därför synden att bli belyst betydligt mer. Och eftersom synden blir mer förkunnad, så hamnar också per automatik syndernas förlåtelse i blyxtbelysning. Syndernas förlåtelse blir då äntligen rätt värderad. Människans synder i Guds helighets ljus öppnar ingången till både Vreden och förlåtelsen.

- Med tron på Guds vrede väcks förkunnelsen om Jesu Kristi återkomst till

liv. En kristendom där Gud-älskar-alla-läran dominerar innebär tvärtom att det blir ganska tyst i församlingen om Jesu återkomst. Varför? Jo, därför att sanningen om Jesu andra ankomst innebär ju bara mörker för dem som inte är omvända och troende. Jesu ankomst blir för dem en länk i en kedja som också inrymmer den sista tidens straffdomar, jordens slut, domen och helvetet. Allt det hänger ihop. Och det är obehagliga sanningar som kolliderar med Gud-älskar-alla-läran. Det blir alldeles för mörkt och tungt. Men med en balanserad gudsbild som grund i församlingen så går det betydligt lättare att tala och förkunna om Jesu andra ankomst.

- Med tron på Guds vrede kommer domen att få en mer framträdande plats. Likaså helvetet. Dessa realiteter blir både obegripliga och anstötliga med Gud-älskar-alla läran. Endast den som böjt sig för Skriftens budskap om Guds vrede kan förkunna om dom och helvete på det sätt som Bibeln beskriver dessa verkligheter.

- Med tron på Guds vrede ges förutsättningar för ett lite mer helgat liv. En hög etik och en god moral blir en naturlig följd. Förkunnelse om Guds vrede kan skapa en återhållande effekt så att vi inte lika lättsinnigt ger efter för syndens alla lockelser och frestelser. Och när vi syndar blir vi mer ångerfulla och angelägna att vända om och söka förlåtelse.

- Med tron på en Gud som kan vredgas och som samtidigt är historiens Gud får alla skeenden i världen en ny innebörd och mening. I världen omkring oss kan vi nu lätt se inte bara Guds godhet verka utan även Guds rättfärdiga vrede.

- Med tron på Guds vrede kommer vår världsbild att reformeras. När olika slag av hemsökelse drabbar länder, städer och folk börjar vi inte längre som ateisten söka förklaringar i naturliga, fysikaliska och inomvärldsliga orsaker och sedan inget mer. Nej, vi går djupare. Inte heller börjar vi som vilsna kristna tänka att Gud bara gråtande "tillåter" sådant att ske utan att ha kunnat förhindra det. Nej, det blir då självklart för oss att det är allmaktens Gud som aktivt, medvetet och med vilja verkar. I full suveränitet.

Och om vi ställer frågor så blir det förnuftiga och gudfruktiga frågor: "Vad vill Gud säga med detta? Varför slår han i vrede där och nu?" Någon gång

kanske svaret är uppenbart och ibland kanske vi bara kan ana ett svar. Ofta uteblir svaren och vi kan bara tuga. Men med upplyst medvetande. För vi förstår att det är Guds värld vi lever i, och att allmaktens Gud är suverän i sina beslut och har fullkomlig kontroll över varje skeende i tillvaron. Allt detta fyller oss med fruktan, trygghet, förtröstan och lovsång. Och vi får inför allt som sker i Guds värld utbrista likt Paulus:

Hur outgrundliga är inte hans domar och hur ofattbara hans vägar. Rom 11:33.

- Med tron på Guds vrede kommer Gud-älskar-alla religionen att börja vittra sönder och upplösas. Men det kommer inte att ske snabbt. För det är en oerhört stark doktrin som flera generationer nu har druckit med modersmjölken och som djupt har kommit att påverka kyrkorna och indirekt också samhället i viss mån.

Det avgörande för att en förändring ska ske och att vi hittar tillbaka till den väg som Guds folk en gång vandrade är att det genom Guds Ande sker en andlig reformation bland Guds folk som går på djupet. När detta skrivs syns dock ännu inga tecken på något sådant.

GUDS VREDE OCH GUDS KÄRLEK

Uppfattningen att Gamla Testamentet visar oss på vredens Gud, och Nya Testamentet på kärlekens Gud är en cementerad mytforeställning.

Gud har alltid varit och kommer alltid att vara kärleksfull och mild, och samtidigt helig och rättfärdig. Både i GT och NT finns många texter om Guds kärlek och nåd och barmhärtighet. Och likaså finns i både GT och NT många texter om hans straffande vrede.

Vad gäller texter om Guds kärlek i GT så kan t.ex. hänvisas till Psalmernas bok som innehåller mängder av texter om Guds kärlek och nåd. Och för att nämna några ytterligare exempel: 2 Mos 33:19, 34:6, 5 Mos 10:15, Jes 43:4, Jer 31:3, Hos 11. Och eftersom det hebreiska ordet *chäsäd* också kan översättas kärlek, så som det ofta översätts i många översättningar, t.ex. i

Svenskbibel, så ser vi att GT har en stor mängd texter som handlar om Guds kärlek.

Vad gäller texter om Guds vrede i NT kan hänvisas till exemplen i kapitel 2 i denna bok (samt avsnittet om ”Jesu vrede” i kapitel 3). Ja, det är faktiskt så att den starkaste texten i hela Bibeln om Guds vrede finner vi inte i GT utan i NT, Upp 14:9-11.

Vi ser alltså att Bibeln inte består av två separata delar, en mörk och dyster (GT), och en ljus och glad (NT). Nej, Guds väsen och egenskaper är integrerad i de två och kan inte separeras.

Men som vi vet så ogillas talet om Guds vrede av de flesta kyrkor i vår tid. Och om Guds vrede i förbigående skulle nämnas (vilket är oerhört sällsynt), så är det inte ovanligt att man påstår att Guds vrede bara är ett uttryck för Guds kärlek. Andra sidan på kärlekens mynt så att säga.

Men naturligtvis är det inte så. De människor som i skräckfylld dödsångest kämpade i syndafloedens vatten upplevde knappast detta som någon kärlek från Gud. De som skrikande brändes till döds av Guds eld över Sodom och Gomorra varken såg eller upplevde Guds kärlek. De som dog av olika vrededomar under ökenvandringen, då en hel generation dog, upplevde inte detta som en Guds kärlekshandling. När människorna sista tiden drabbas av alla Guds vredesstraff kommer de inte att kunna se någon slags Guds kärlek bakom dessa svåra plågor. Att Gud är vred betyder faktiskt ingenting annat än just det att Gud är vred.

I ödmjuk underkastelse bör vi erkänna: Gud kan bli fruktansvärt vred. Och eftersom vi alla också är delaktiga, mer eller mindre, i tillvarons ondska, så är Guds vredes verkningar något som med rätta borde göra oss alla bedrövade och sorgsna.

Men i grunden är förstås Guds vrededomar något positivt. För varje gång Gud handlar i vrede är det en rättfärdig handling. Varje Guds vredeshandling återskapar till viss del en harmonisk rättvisebalans i den synliga och osynliga världen. Himlen och änglarna jublar varje gång Guds vredesskålar utgjuts över jorden. När Gud straffar i vrede är det fullkomlig helighet vi får bevittna.

Gud är inte en nyckfull gud som handlar i orättfärdig eller irrationell vrede. Varje vredesstraff som drabbar länder, folk och individer är rättfärdig, och i harmoni med Guds innersta väsen.

Men trots alla vredesstraff som Gud dagligen öser över världen: en fullkomlig harmonisk rättvisebalans hör inte den här jorden till. Det kommer däremot den Yttersta Domen att fullborda.

Ibland påstås att allt Gud gör i världen utgår från hans kärlek. Det är fel. Om vi låter Bibeln och världshistorien avgöra skulle det vara avsevärt mycket lättare att hävda att allting som Gud gör utgår från Hans helighet och rättfärdighet som ofta resulterar i vrede. Men det vore också fel.

Guds handlande bestäms varken av hans kärlek eller vrede. Guds handlande bestäms av att han Är den Han Är. Och i detta att Gud Är inryms naturligtvis både kärlek och rättfärdighet. Men också mycket mer. Ingen människa kan förstå Gud. Ett syndigt, förgängligt och förvirrat människostoft är lika okunnigt om Guds väsen som det nyförlösta barnet är okunnig om all världens samlade kunskaper.

En sak kan vi lita på: Allt Gud gör är alltid i överensstämmelse med hans mångfaldiga och för oss människor outgrundliga väsen. I den insikten finns frid och trygghet.

FRÄLSNING OCH SYNDERNAS FÖRLÅTELSE

"Sinner, you need not go home from this meeting under the wrath of Almighty God. You may be justified here, on the spot, now, if you will only believe in Christ." Charles G. Finney.

Begreppet frälsning handlar först och främst om att bli frälst *från* något, dvs från synden, djävulen, Guds vrede och helvetet, och till viss del även om att bli frälst *till* något, dvs till nåden, syndernas förlåtelse, evigt liv och Guds kärlek. En oomvänd människa måste först bli frälst, för att komma *från* något och *till* något.

Att vara frälst är med andra ord att vara älskad av Gud. Men det betyder också att om man säger till en oomvänd syndare: ”Gud älskar dig!”, då säger man i praktiken: Du är frälst!

Det är därför som ingen i Bibeln någonsin säger till oomvända syndare att de är älskade av Gud eller Jesus. För de oomvända är inte frälsta. Människan befinner sig inte per automatik i ett frälst tillstånd.

Endast omvändelse och tro på Jesus Kristus frälser en människa och för henne in i Guds kärlek.

Det är därför inte bibliskt/teologiskt rättfärdigt att hävda att den som lever kvar i sina synder och inte genom tron tagit emot syndernas förlåtelse och därmed inte är frälst, ändå skulle vara älskad av Gud.

Anhängare till Gud-älskar-alla läran bör också konfronteras med frågan: Varför måste den oomvända syndaren alls ta emot syndernas förlåtelse i Jesus Kristus, om hon redan innan hon mottagit det är älskad av Gud?

Det finns inget intellektuellt hållbart svar, eftersom syndernas förlåtelse genom tron utgör grunden för att vara älskad av Gud. Det är förlåtelsen som leder oss in i Guds kärlek.

Klassisk och traditionell kristen tro har alltid varit att det är syndernas förlåtelse genom tron på Jesus Kristus som ger oss gemenskap med kärlekens Gud. Men denna klassiska tro förkastas i praktiken av Gud-älskar-alla läran. För den läran får som konsekvens att ingen egentligen behöver syndernas förlåtelse, för den oförlätne syndaren är ändå älskad av Gud.

Därmed avviker man från ett av Kristendomens grundfundament.

"Det är alltså så att alla ni som aldrig fått era hjärtan förvandlade genom Guds Andes mäktiga kraft över era själar, ni som aldrig blivit födda på nytt och blivit nya skapelser och blivit uppväckta efter att ha varit döda i synd och fått del av ett nytt och aldrig tidigare erfaret ljus och liv – ni är i händerna på en vredgad Gud." Jonathan Edwards

HUR SKA EVANGELIET FÖRKUNNAS?

Predikanten John Bunyan skrev på 1600-talet boken *Kristens Resa* (The Pilgrims progress). Det är en av de mest lästa och omtalade kristna böcker som någonsin författats. Den har översatts till över tvåhundra språk, och kommer ständigt ut i nya upplagor. Det är en allegori som berättar om en man (vars namn är Kristen) som ger sig av från denna fördörelsens värld till himlen. Inledningen börjar med att han upplever syndens tyngd över sig. Och han våndas och har ångest när han blir medveten om att staden där han bor hotas av eld från himlen. Och så i början träffar han på mannen Evangelist som uppmanar honom att fly från Guds kommande vrede.

Bokens budskap exemplifierar utomordentligt väl vad den kristna kyrkan har lärt och trott under alla tider (fram till 1900-talet).

Men för en nutida kristen så ter sig en hel del i denna bok, och särskilt inledningen, som absurd och frånstötande. En nutida kristen hade naturligtvis väntat sig att Evangelist skulle säga till den sorgsna och rädda mannen att Gud älskade honom!

Men hade Evangelist sagt det hade allt blivit uppåt väggarna tokigt och obegripligt. Då hade mannen inte längre haft någon anledning att fortsätta sin resa. Då hade han blivit manipulativt ”tröstad” av Evangelist och vänt tillbaka till sin stad och sin familj i tron att läget trots allt var väl. För inte kunde ju hans stad brännas upp av eld från himlen och han hamna i helvetet om Gud älskade honom!

Han hade blivit sött invaggad i en falsk trygghet.

Boken *Kristen resa* är ett exempel på hur kristna genom tiderna sett på evangeliet.

Ett annat exempel, ett mer drastiskt sådant, är en odödlig och världskänd predikan som hölls av Jonathan Edwards år 1741, ”Sinners in the hands of an angry God.” Edwards räknas av många som den störste väckelsepredikanten genom tiderna. Fast just denna predikan utgör inte något föredömligt exempel på hur man ska förkunna evangeliet. Men den säger ändå mycket om hur man förr kunde predika. I dag däremot har pendeln slagit helt åt motsatt håll, i dag

förkunnas ständigt det motsatta; ”Sinners in the hands of a loving God.”

Men att förkunna till en oomvänd syndare: "Gud älskar dig", är främmande för Bibeln.

Vi möter ingen gudsman eller profet i Gamla Testamentet som säger till någon hedning: ”Gud älskar dig!”

Likadant i Nya Testamentet. Vi läser aldrig där att Jesus gick omkring i byarna och städerna och sa till folket: "Gud älskar er", "Jag älskar er", eller till någon oomvänd individ: "Gud älskar dig", "Jag älskar dig.”

Likadant i Apostlagärningarna. Apostlarna som reste omkring i många länder förkunnade aldrig om en gud som älskade oomvända människor.

Orden ”Gud älskar dig” förekom alltså aldrig i Jesu eller apostlarnas vokabulär när de förkunnade för oomvända.

Nutida kristna skulle därför allvarligt behöva fundera på i vilken utsträckning de förkunnar Nya Testamentets evangelium. Är det verkligen ett evangelium baserat på Nya Testamentet? Eller är det ett annat, ett slags halvsekulärt ”evangelium” påverkat av tidsandans filosofi om tolerans, icke-diskriminering och alla människor lika värde?

Budskapet om Guds kärlek var något som de nytestamentliga författarna riktade till de redan omvända, till de som var kristna. Se t.ex. Rom 5:5, 8:37-39, 2 Kor 5:14, 13:11, 13, Ef 1:5, 3:19, 5:2, 2 Tess 3:5, Jud v 1, 21, 1 Joh 2-4. Samtliga texter är från brev riktade till kristna församlingar, inte till oomvända syndare. Det är till de redan frälsta och utvalda som bibelns uppmuntrande och trösterika budskap om Guds kärlek är skrivet.

Och eftersom Guds frälsande kärlek inte är en verklighet i syndares liv, inte är utgjuten över dem eller i dem, utan verkligheten tvärtom är att de är vredens barn under Guds fördömelse, då blir det ett allvarligt misstag att förkunna till syndare att Gud älskar dem, ett misstag med många destruktiva följder.

Tre frågor besvaras

Fråga 1: Guds objektiva kärlek omfattar ju hela mänskligheten, så varför är det fel att förkunna denna objektiva verklighet för oomvända syndare?

Svar: Därför att Guds vrede över alla oomvända syndare också är en objektiv verklighet. Därtill är det samtidigt en subjektiv verklighet att den oomvända syndaren befinner sig under Guds vredes tryck.

För den oomvända syndaren existerar det däremot ingen subjektiv verklighet i den meningen att hon skulle vara omsluten av Guds kärlek eller ha Guds kärlek i sig. Det hör till frälsningen. Man kan bara tala om en slags yttre subjektiv Guds nåd/godhet/mildhet som även den oomvända syndaren får del av. Solen skiner ju även över den oomvända syndaren. Och det regnar även över hans grödor.

Och sedan kan vi inte bortse från omvändelsens och trons nödvändighet. Nya Testamentets massiva budskap är att det endast är omvändelse och tro på Jesus Kristus som skänker oss gemenskap med kärlekens Gud.

Det är bland annat av dessa skäl som ingen i Nya Testamentet förkunnar till oomvända syndare att Gud älskar dem. Varken Jesus eller apostlarna.

En del mer akademiskt lagda anhängare till Gud-älskar-alla läran kan framhärda och säga att Jesu Kristi försoning trots allt är grunden till att Gud älskar mänskligheten. Och det är sant. Men det är endast en teoretisk sanning som inte har någon reell subjektiv relevans vad gäller den oomvända människan och hennes relation till Gud. Den oomvända människans reella tillstånd, vad gäller gudsrelationen, är istället att hon befinner sig under Guds vrede. Och det är därför som Nya Testamentet ständigt undervisar om att syndaren måste omvända sig och tro för att Kristi försoning och därmed också Guds kärlek, ska bli en verklighet i hennes liv. Det är nämligen först genom tron som försoningen, och därmed Guds kärlek, aktiveras över och i syndarens liv.

Fråga 2: Hur ska då evangeliet förkunnas?

Svar: Först och främst genom att korsets budskap förkunnas. Jesu ställföreträdande strafflidande. Jesus Kristus som dog för våra synders skull och restes upp för att vi skulle stå rättfärdiga inför Gud. Jesu lidande, död och uppståndelse för vår skull måste alltid vara i centrum. Att syndernas förlåtelse finns hos Jesus Kristus.

Det är det centrala i evangeliet. Det är A och O. Grunden.

Sedan kan man gå vidare om man så önskar och förkunna att det endast är i Jesus Kristus, Frälsaren, som vi får del av Guds rika kärlek.

Om man alltså av någon anledning känner att man måste ha med Guds kärlek någonstans i sin förkunnelse till oomvända, då är det inte fel, men man måste då tänka på att aldrig så att säga *påtvinga* människor Guds kärlek genom att säga: "Jesus älskar dig!", "Gud älskar dig!", utan istället *inbjuda* människor till Guds kärlek: "Tro på Jesus Kristus och du får del av Guds kärlek!"

(Observera att båda dessa förhållningssätt - påtvinga respektive inbjuda - inte kan vara rätt samtidigt. För om man inbjuder oomvända till Guds kärlek fast de redan är älskade av Gud som de flesta menar idag, då tar man ju egentligen ifrån dem tryggheten, enligt Gud-älskar-alla doktrinen. För den som blir inbjuden har ju underförstått ännu inte fått del av det som den blivit bjuden till. Och det gillar inte den nya lärans anhängare, så därför blir det absurt nog fel för dem att inbjuda folk till Guds kärlek. Folk ska helt enkelt "påtvingas" Guds kärlek! För annars ramlar ens halvsekulära kristendom ihop.)

Fråga 3: Vad blir den främsta förtjänsten av en rätt förkunnelse av evangeliet som är grundad på Nya Testamentet?

Svar: Det blir att Jesus Kristus hamnar i centrum.

Detta eftersom en rätt förkunnelse av evangeliet innebär att man förkunnar nödvändigheten av omvändelse och tro. Och då hamnar per automatik Jesus Kristus i förgrunden. För tron är riktad till honom. Likaså omvändelsen.

Om evangeliets förkunnelse inkluderar tron och omvändelsen till Jesus Kristus som vägen till Guds kärleks hjärta, då blir Jesus Kristendomens kärna

och stjärna. Jesus blir upphöjd och ärad.

Men om vi går förbi omvändelsen och tron på Jesus Kristus och lär att Gud älskar alla, även alla som inte omvänt sig och tror, då försvinner Jesus Kristus från centrum. Han finns med, men mera som en bifigur och inte som den avgörande centralgestalten kring vilket allt kretsar.

Och just detta har inträffat i vår tids kyrka. Lyssna till en predikan. Du kommer regelbundet att få höra att Gud älskar alla. Förkunnaren kommer att vända sig direkt till syndaren och säga: ”Gud älskar dig!” Men du kommer sällan, i flera sammanhang aldrig, att få höra om nödvändigheten av omvändelse och tro på Jesus Kristus. Och därmed försvinner Jesus Kristus från trons centrum.

Naturligtvis talar man om Jesus på olika sätt i den nutida kyrkan. Men alltför sällan att man måste omvända sig till honom och tro för att bli frälst och få del av Guds förlåtelse och nåd och kärlek.

Alla konstigheter och förvillelser som Gud-älskar-alla läran för med sig, försvinner om vi i stället återgår till att förkunna evangeliet på det klassiska sättet:

Vänd om och tro på Jesus Kristus, då får du syndernas förlåtelse och blir älskad av Gud!

Så enkelt. Så självklart. Med endast några små förändringar i ordval så förvandlas en irrlära och blir Klassisk Kristen Tro. Skillnaden kan på ytan tyckas vara marginell, men det är ändå två helt olika läror. Det ena är evangelium, det andra är något annat.

Missionen

När det gäller missionen kan man först ställa frågan: Varför har kristen mission stagnerat och stelnat det sista seklet? Varför har kristna i vår tid i väst så lite av brinnande engagemang för mission?

Svaret är relativt enkelt: Om man tror på den nya läran att Gud-älskar-alla

människor på jorden, då behövs inte längre mission i traditionell mening. Allt tal om att rädda förlorade själar blir då konstigt och meningslöst, för hur kan en människa befinna sig i ett förlorat tillstånd om hon redan är älskad av Skaparen? Varför ska man missionera bland människor som Gud redan älskar?

Det enda som då kan rättfärdiga mission är om det handlar om sociala insatser, dvs se till så att Guds alla älskade människor på jorden får vad de behöver för att må bra.

Och om Gud-älskar-alla läran är sann finns det heller ingen anledning att missionera genom att förkunna omvändelse bland andra religionsutövare. Särskilt inte i muslimska länder, eller bland muslimer överhuvudtaget. För risken är överhängande att det på olika sätt skulle bli oerhört svårt om en muslim blev kristen. Den som konverterat skulle till och med kunna bli mördad eftersom Islam lär dödsstraff för den som avfaller från Islam. På samma sätt skulle många hinduer, buddister, konfucianer och andra religionsutövare få det svårt och besvärligt om de blev kristna. De skulle bli utstötta, förföljda och kanske än värre. Då är det mycket bättre att vi låter dem vara, för de är ju trots allt redan älskade av Gud! De slipper ju allt lidande i form av hot, trakasserier, förföljelse och annat om de blir kvar i den religion de har. Så låt dem vara i fred och dyrka sina egna gudar, de är ju ändå älskade av Gud!

Om däremot Gud-älskar-alla läran är falsk, och sanningen istället är det motsatta, det som klassisk kristendom alltid har lärt, att syndaren är under Guds vrede och på väg till evig dom, då förändras hela bilden. Då måste vi börja missionera också genom att förkunna omvändelse bland andra religionsutövare i deras länder och i vårt eget land. För då väger det lidande som de kan få utstå när de blir kristna ingenting, i jämförelse med vad det innebär att vara under Guds vrede på väg till domen och helvetet.

Förstår vi vad Gud-älskar-alla läran har ställt till med när det kommer till mission?

För dem som tror på Gud-älskar-alla läran, så kan visserligen en del tycka att mission ändå har sin betydelse, men då handlar det inte primärt om att rädda själar, utan då handlar missionen nästan uteslutande om att ge mat till

svältande. Att bygga och driva skolor och sjukhus. Att plantera träd. Att borra brunnar. Och så vidare.

Hur har det blivit så här tokigt? Svaret är alltså relativt enkelt. Den största skulden har Gud-älskar-alla läran. Om den läran är sann då kommer mission mest att handla om vanlig sekulär biståndsverksamhet. Och då kan vi lika gärna ”missionera” genom att skänka pengar till sekulära organisationer som t.ex. Läkare utan gränser eller unicef. Då handlar det om att hjälpa och bistå alla människor, eftersom Gud älskar alla.

Det är bara om människor befinner sig under Guds vrede och är på väg att gå evigt förlorade som missionen kan förändras i grunden och få en annan inriktning. Då handlar det om att förmedla evangeliet. Då blir målet först och främst själens eviga frälsning (vilket naturligtvis aldrig exkluderar sociala insatser!).

SLUTORD

Om vi önskar hålla oss till Skriften, till det som rent historiskt alltid har utgjort trons fundament vad gäller lära och liv för Kristendomen, då behöver en omvändelse ske när det gäller gudsbilden.

Detta går inte utan en reformation som innebär att vi överger den kramgoa nallebjörns-gud som idag tillbeds på så många håll. Därefter behövs en hjärtats omvändelse till den upphöjde, suveräne och majestätiska Gud som Bibeln uppenbarar för oss - till Han som Är och alltid kommer att vara den Han Är.

Vi kristna behöver ödmjuka oss och be om förlåtelse för att vi så länge i okunnighet har låtit bedra oss själva och våra medmänniskor. Vi har talat om en gud som bara är kärlek och inget annat än kärlek. Signalen har då gått ut att allt är väl och att ingen behöver vara rädd eftersom denne gud älskar alla som de är.

Gud är förstås kärleken. Om detta måste oavbrutet förkunnas. Men Gud är så ofantligt mycket mer. Vi kristna har förvägrat människorna budskapet om synden och dess följd som är Guds vrede. Detta har inte varit till människors

väl, för människor har därmed vaggats in i en falsk trygghet i sin vandring mot evigheten. Vi nutida kristna är medansvariga för detta.

Nu behöver Guds folk vända om. Vi behöver se till att vår förkunnelse till de oomvända på nytt grundas på Jesus Kristus, och nödvändigheten av omvändelse och tro på honom. Och däri ingår också att berätta för människor *varför* det är nödvändigt att vända om och tro.

Och till slut den kanske viktigaste insikt som denna bok i förlängningen vill leda fram till:

Om vi inte kan acceptera och erkänna Guds brinnande vrede, om vi aldrig kan känna fruktan inför Guds heliga vrededomar, om vi inte inser att vi en gång själva har haft Guds knutna vredeshänder ovanför våra huvuden, om vi inte förstår att världen lider och plågas av Guds ständiga vrededomar, om vi inte accepterar att Jesus Kristus bar straffet och förbannelsen i sin kropp på korset i vårt ställe – då kommer vi heller aldrig att kunna se, förstå eller uppskatta Guds nåd och kärlek i all dess outgrundliga rikedom.

Utan Guds vredes budskap som bakgrund blir våra sånger och predikningar om Guds kärlek mest bara ytlig sentimentalitet. En slags förvriden romantik.

För hur stor och väldig och omfattande och härlig Guds kärlek är kan bara upplevas och förstås utifrån den mörka och fasansfulla verklighet som är Guds vrede.

Paradoxalt nog är det alltså Bibelns massiva budskap om Guds vrede som i förlängningen kan få Guds kärlek att stråla med starkaste och härligaste ljus inför våra inre ögon.

APPENDIX I

D. A. Carson (professor i Nya Testamentet), utkom år 2000 med boken ”The difficult doctrine of the love of God.” Den finns även i svensk översättning (2017).

D. A. Carson är en tongivande och respekterad evangelikal teolog och exeget.

Personligen uppskattar jag honom högt och betraktar honom som en av de största teologerna i vår tid.

Men ingen är fullkomlig. Ingen har en fläckfri teologi. Jag ska här bemöta och ifrågasätta en del av innehållet i ovan nämnda bok.

Först det positiva. Carson har inga problem att tala och undervisa om Guds vrede. Han har inga inre spärrar att undervisa om att syndaren är under Guds vrede: ”Where God in his holiness confronts his image-bearers in their rebellion, there *must* be wrath ...” sid 78. I sin kommentar till Johannesevangeliet (Joh 3:36) skriver han: ”unbelievers stand under the looming wrath of God that will be consummated in their resurrection and condemnation.”

Dessutom tar han med rätta avstånd från klichén ”Gud hatar synden men älskar syndaren.” Han skriver: ”the cliché (God hates the sin but loves the sinner) is false on the face of it and should be abandoned.” sid 79.

Basen för Carsons tänkande kring Guds kärlek är hans teori om fem olika sätt som Bibeln talar om Guds kärlek:

1. Den särskilda kärlek Fadern har för Sonen, och Sonen för Fadern.
2. Guds försynskärlek (”providential love”) till allt som han skapat.
3. Guds frälsande inställning till hans fallna värld, då Gud varnar och inbjuder människor att omvända sig och tro. Något som uttrycker Guds kärlek enligt Carson.

4. Guds särskilda, effektiva, utväljande kärlek till hans utvalda.

5. Guds speciella kärlek till hans lydande folk.

Sid 17-22, 86.

I det allra mesta har Carson rätt. Vad gäller punkt 1, 4 och 5 har jag inga invändningar.

Vad gäller punkt 2 så är det inte lätt att i Bibeln finna uttrycket ”kärlek” (i grundtexterna) när det gäller allt det skapade omkring oss som är till människosläktets välbefinnande (med något undantag, t.ex. Ps 136:25 om man väljer att översätta det hebreiska ordet *chäsäd* med kärlek). Och detta är också Carson medveten om, så därför medger han: ”By and large the Bible veers away from using the word love in this connection, but the theme is not hard to find.” (sid 18) Här blir min invändning att temat kan lika så väl, och kanske bättre, beskrivas och namnges med ord som mildhet, godhet eller nåd (jfr Apg 14:17).

Men min starkaste invändning möter punkt 3. Carsons avgörande bibeltext till grund för denna punkt tycks vara Joh 3:16. Men framför allt argumenterar han utifrån det faktum att Gud ”*invites and commands all human beings to repent*” sid 19. Och just detta ”*invites and commands*” skulle då uttrycka Guds kärlek till den oomvända syndaren, enligt Carson.

Men hur kan - teologiskt och exegetiskt - denna inbjudan och befallning till alla människor utgöra ett skäl för att det ska rättfärdiga att vi kristna ska kunna säga till den oomvända syndaren: ”Gud älskar dig!”? Och är det överhuvudtaget sunt och rimligt att låta Guds ”*invites and commands*” få stå som en särskild punkt i en doktrin om Guds kärlek?

Jag anser att det är minst lika befogat att betrakta denna Guds inbjudan och befallning till människor att omvända sig som ett uttryck för Guds nåd (Jfr 2 Tim 1:9, Tit 2:11). Och värt att observera, när aposteln Paulus talar om Guds befallning till människorna att omvända sig, då utgör inte grundorsaken Guds kärlek, utan Guds dom, Apg 17:30-31.

Ändå kan man inte säga att det teologiskt är helt fel att uppfatta denna Guds inbjudan och befallning till frälsning som ett uttryck för Guds kärlek. Det går möjligen att försvara utifrån det faktum att Gud älskar hela mänskligheten i Kristus (Tit 3:4). Men det är en objektiv kärlek. Det är framför allt fråga om en Guds nåd och godhet som möter syndaren varje dag och varje stund i livet, eftersom varje ögonblick en människa lever också utgör ögonblick då Guds inbjudan är en verklighet.

Men det är förstås inte en subjektiv kärlek i den betydelsen att den oomvända syndaren är omsluten av Guds frälsande kärlek och har Guds kärlek i sig. En inbjudan/befallning utifrån kan aldrig vara detsamma som en inre delaktighet av Guds kärlek.

Det mest anmärkningsvärda i Carsons bok möter vi på sid 89. Där vittnar Carson om att han ofta fått frågan: *”Do you feel free to tell unbelievers that God loves them?”* Hans svar blir: *”... of course I tell the unconverted that God loves them. Not for a moment am I suggesting that when one preaches evangelistically, one ought to retreat to passages of the third type (above), holding back on the fourth type until after a person is converted. There is something sleazy about that sort of approach.”*

Jag trodde först jag såg fel och missförstod Carson. Jag gnuggade mina ögon, och tittade igen. Men nej, det var så han skrev! Carson menar faktiskt att alla bibeltexter som talar om Guds kärlek till sina utvalda (fourth type), dvs till alla omvända troende, också kan användas i evangelisation/mission för att tala om Guds kärlek till de oomvända!

Men Carson för i sin bok inga teologiska eller exegetiska resonemang för hur och varför ett sådant egendomligt förfarande kan förklaras och försvaras. Och det är olikt honom. Carson brukar normalt i sin undervisning, vare sig det gäller i böcker eller i föredrag, noga underbygga sina slutsatser och teser med utförliga och oftast genomtänkta resonemang. Men här slår han bara fast något utan någon teologisk/exegetisk utläggning.

Frågorna hopar sig. Hur kan man teologiskt försvara att bibeltexter om Guds kärlek som riktar sig till de utvalda, också hux flux kan tillämpas på oomvända?

Jesus säger t.ex. så här till sina utvalda lärjungar: *"Fadern själv älskar er eftersom ni har älskat mig och trott att jag kom från Gud."* (Joh 16:27) Menar verkligen Carson att vi kan tillämpa en sådan text även på de oomvända som inte tror?

Och om sådana texter kan tillämpas på oomvända, kan då andra texter som avser de utvalda också tillämpas på de oomvända?

Om vi en gång öppnar dörren för att låta texter som avser de utvalda också avse de oomvända, vad kommer det att leda till i förlängningen?

Begår vi inte allvarliga fel med oblickbara och ödesdigra konsekvenser om vi börjar tillämpa texter som avser Guds folk även på de oomvända?

När det gäller Carsons undervisning om Joh 3:16 så gör han klart i sina böcker att ordet *"världen"* avser hela mänskligheten. Och det är riktigt. Men tyvärr så missar han, liksom alla andra teologer/exegeter jag läst, att tempusformen är *"älskade"* (dåtid), inte *"älskar"* (presens). Och att *"älskade"* syftar tillbaka på ett historiskt skeende (*"han utgav"*), dvs det syftar på Jesu inkarnation, liv och framför allt försoningen. Där finner vi Guds kärlek till mänskligheten - i objektiv mening.

Dessutom, samma vers (v. 16) gör klart att tron är nödvändig, det står: *"för att var och en som tror"*. Också v. 18 gör detta klart. Och v. 36 lär att Guds vrede blir kvar över den som inte tror. Guds kärlek och Guds vrede i samma kapitel. Och detta till synes paradoxala förhållande går utmärkt att harmoniera om man bara förmår göra åtskillnad mellan objektiv och subjektiv försoning, och objektiv och subjektiv verklighet av Guds kärlek.

Men Carson menar alltså, att de frukter som Guds folk får genom Guds kärlek, de kan tillämpas även på de oomvända syndarna. De har lika mycket del av detta. Hur ska man annars förstå hans ord om att inte hålla tillbaka *"the fourth type"* i evangelisationen/missionen för de oomvända?

Och det blir tyvärr värre ändå. För samtidigt gör Carson klart i punkt 4 att Gud har en särskild kärlek till sina utvalda. Han skriver helt riktigt: *"Repeatedly the New Testament texts tell us that the love of God or the love of*

Christ is directed toward those who constitute the church.” sid 20.

Trots denna riktiga iakttagelse menar han alltså på sid 89 att man även till de oomvända kan säga att de är älskade av Gud.

Någon kanske invänder och säger att Carson nog menar att de oomvända är älskade på annat sätt än när Gud älskar de troende. Det är riktigt, det gör han också. Men samtidigt förnekar Carson detta bestämt på sidan 89. Där slår han fast att man visst kan säga att de oomvända är älskade av Gud på samma sätt som de utvalda, för ”the fourth type” kan tillämpas även på dem. Man är ”sleazy” annars.

Om Carson har rätt i detta, då borde det åtminstone finnas någon person i Nya Testamentet som någon gång bekräftar vad Carson säger. Dvs att Jesus eller någon apostel säger till en oomvänd: ”Gud älskar dig!” ”Du är älskad av Gud!” ”Jesus älskar dig!” ”Du är älskad av Jesus”, eller något liknande. Men det finns inget sådant ställe i Nya Testamentet.

Däremot finns det många uppmaningar överallt i NT till människor att omvända sig och tro.

Jag skrev ett mejl (juni 2018) till Carson och ställde några frågor, bland annat om just ”the fourth type”. Och i sitt svar skrev han bland annat: *”I must point out that I have not suggested that the so-called "fourth type" of passage should be directed to unbelievers as if it is clear that God has chosen those particular unbelievers for eternal life ... nowhere do I suggest that we are free to use texts and theological truths in the New Testament explicitly directed to God's chosen people and apply them to unconverted people as if they too are believers.”*

Detta mejlsvar var välgörande att läsa. Men tyvärr måste man säga att det då skapas en motsägelse eftersom boken rätt tydligt tycks säga något annat. Och det är ändå boken som alla kommer att utgå ifrån när hans uppfattning diskuteras och inte ett privat mejlsvar.

Pastor **John MacArthur** är en annan prominent evangelikal bibellärare som har skrivit en bok om Guds kärlek. ”The God who loves”, 1996, 2001, heter

boken.

Likt Carson så drar sig inte John MacArthur för att förkunna Guds vredes verklighet. Och på samma sätt som Carson så tar han också avstånd från klichén ”Gud hatar synden men älskar syndaren”. Han skriver: *”God hates the sin, but not the sinner. This is a false dichotomy, however. Remember that it is the sinner himself who is judged and condemned and punished. If God hated only the sin and not the sinner, He would strip the sin away and redeem the sinner, rather than casting the whole person into hell.”*

John MacArthur går så långt att han till och med skriver: *”God does hate the reprobate sinner in a very real and terrifying sense.”* sid 128.

John MacArthur är också medveten om vilket häpnadsväckande och omfattande skifte som ägt rum vad avser evangeliets förkunnelse, han skriver: *”Little more than a hundred years ago, nearly all evangelistic preaching portrayed God only as a fierce Judge whose fury burned against sinners. History reveals that some dramatic shifts in how we think of God have taken place over the past three centuries ... The typical Christian of the mid-1800s would have been scandalized by the suggestion that God loves sinner.”* Sid 2, 6.

John MacArthur påstår att det finns fyra sätt som Guds kärlek manifesteras universiellt till alla människor. Han skriver om (1) den allmänna nåden, (2) medlidande, (3) Guds förmaning/uppmaning till omvändelse, och (4) evangeliets erbjudande. sid 116-124. Men MacArthur ger inte i argumentationen av dessa fyra sätt ett enda bibelställe där det tydligt uttrycks att Gud älskar de oomvända. Det är mera allmänt hållna och övergripande teologiska reflektioner som gör att han kommer fram till sina slutsatser.

Vi möter samma fenomen med MacArthur som med Carson. När vi kommer till själva kärnan, så slår båda fast något som egentligen först borde ledas i bevis. I många aspekter är man klar och tydlig och ger sakliga skäl och textanalyser. Men när man kommer till den helt centrala punkten, den att Gud skulle älska den oomvända syndaren, då har man varken argumentation eller text som övertygar.

Givetvis nämner även MacArthur Joh 3:16. Men han (liksom Carson) ägnar nästan all tid åt att förklara att ordet ”världen” avser hela mänskligheten och inte bara de utvalda (sid 100-106). Att Carson och John MacArthur ägnar så mycket tid åt det har sin förklaring i att många kalvinister i USA anser att ordet ”världen” i Joh 3:16 måste begränsas i sin betydelse. Men Carson och John MacArthur har rätt. Ordet avser varje människa på jorden. Men MacArthur ägnar inte ett ögonblick åt sanningen att det står ”älskade” och inte ”älskar”, och allt vad det får för implikationer.

John MacArthur skriver dock tydligare än Carson att det är en skillnad på hur Guds kärlek kommer till uttryck till omvända respektive oomvända. Han skriver: *”An important distinction must be made: God loves believers with a particular love. It is a family love, the ultimate love of an eternal Father for His children. It is the consummate love of a Bridegroom for His bride. It is an eternal love that guarantees their salvation from sin and its ghastly penalty. That special love is reserved for believers alone ... God's love for the elect is an infinite, eternal, saving love. We know from Scripture that this great love was the very cause of our election (Eph 2:4). Such love clearly is not directed toward all of mankind indiscriminately, but is bestowed uniquely and individually on those whom God chose in eternity past.”* sid 16-17.

En tredje evangelikal och välkänd teolog som är lämplig att nämna i sammanhanget är **R. C. Sproul** (död 2017). Han var en enastående teolog och högt respekterad. Han skrev boken *God's love* (år 2012, second edition). På samma sätt som de övriga så var Guds vrede en självklar verklighet för honom. Och även han påminde om skiftet i förkunnelsen: *”An interesting contrast can be seen by comparing the preaching of eighteenth- and nineteenth-century evangelists with modern evangelists. The stress in earlier centuries was on the wrath of God directed toward impenitent sinners.”* sid 133.

Han vidhöll också att syndaren är under Guds vrede: *”Whatever kind of love God has for the impenitent, it does not exclude His just hatred and abhorrence of them, which stands in stark contrast to His redeeming love.”* sid 135

Enligt Sproul (och de övriga två) så är syndaren alltså både älskad av Gud (på något sätt) och samtidigt under Guds vrede. Men Sproul, liksom de övriga två,

förmår inte ge något tydligt textstöd för sin uppfattning. Utan även Sproul argumenterar utifrån ett allmänt hållet resonemang om tre olika sätt på vilka Gud visar sin kärlek (sid 147-168), 1) The love of benevolence, 2) The love of beneficence, 3) The love of complacency.

I en videoupptagning på youtube https://www.youtube.com/watch?v=MfnYgz_e17M (från 9:30) svarar Sproul på frågan om det är bibliskt att säga "Gud älskar dig!" till vem som helst. Han säger där bland annat att det är hädiskt att säga att Gud älskar alla universellt (utifrån punkt 3).

En populär text i sammanhanget som alla tre hänvisar till är Hes 33:11. "*Så sant jag lever, säger Herren Jahve, jag gläds inte åt den ondes död.*"

Men vad gäller den texten så måste det kraftigt understrykas att orden är riktade till Guds utvalda folk. Se kontexten: "*Tala till dina landsmän.*" 33:2 "*Jag har satt dig till väktare för Israels hus.*" 33:7 "*Säg till Israels hus.*" 33:10 "*Säg till dina landsmän.*" 33:12 Det handlar alltså om troende israeliter som lever fel. Och Hesekiel uppmanas av Gud att vända sig till dem, för Gud vill inte att någon av hans eget älskade folk ska gå under. Det blir alltså omöjligt att använda Hesekiel 33:11 som underlag för läran att Gud älskar den oomvända otroende syndaren som inte tillhör Guds utvalda folk.

I hela det här sammanhanget bör man uppmärksamma att det i kalvinistiska kretsar, särskilt i USA, finns de som hävdar att alla oomvända är hatade av Gud och är under hans vrede och inte på något sätt är föremål för Guds godhet, mildhet och kärlek. Carsons, MacArthurs och Sprouls böcker är delvis en reaktion på ett sådant extremistiskt synsätt.

Jag själv tar också avstånd från sådana "hypercaldvinistiska" uppfattningar. Den som läst min bok vet att jag tydligt hävdar Guds objektiva kärlek till hela mänskligheten. Och att jag också har uppfattningen att Guds godhet och mildhet kommer de oomvända dagligen till del.

Men jag anser att bibellärare som Carson, MacArthur och Sproul går för långt när de bemöter hyperkalvinismen. De har inte hittat den rätta balansen för att ta itu med denna stränga form av kalvinism. Det finns en sund balans där vågskålen väger jämt och det redovisar jag för i min bok. Den balansen måste

visserligen nutida svenska kristna anse som fanatisk och avskyvärd. Men sett ur ett globalt och historiskt perspektiv, så hävdar jag att den syn jag redovisar för i min bok är den mest balanserade, och den syn som bäst respekterar och gör rättvisa åt bibeltexterna i ämnet.

Appendix II

Det finns många trosbekännelser i världen. Några större och mer kända är: Apostoliska Trosbekännelsen (originalet från ca 200-talet e.Kr), Nicenska Trosbekännelsen (originalet från 325 e.Kr.), Athanasianska Trosbekännelsen (originalet möjligen från 500-talet e.Kr.), Chalcedoniska Trosbekännelsen (451 e.Kr), Augsburgska Trosbekännelsen (1530 e.Kr.), Belgiska Trosbekännelsen (1561 e.Kr.), Synoden i Dortrecht (1619 e.Kr.), Westminsterbekännelsen (1646 e.Kr.), Baptistisk Trosbekännelse (1689 e.Kr.).

Går man igenom dessa så finner man att ingen har formuleringar som ger stöd för den moderna tanken att Gud älskar oomvända syndare. Det förhåller sig istället tvärtom. De gånger när de klassiska trosbekännelserna formulerar sig om människans situation efter fallet uttrycker de det självklara att syndaren befinner sig i ett förlorat tillstånd under Guds fördömelse och vrede. Detta gäller främst bekännelserna från 1500-talet. (De tidiga bekännelserna var korta och uppehöll sig mest kring Jesu Kristi person [och Treenigheten].)

Symptomatiskt så är det först under senare hälften av 1900-talet som den nya Gud-älskar-alla-doktrinen har nästlat sig in i en större bekännelse. Och då gäller det Lausannedeklarationen. Fast det bör då understrykas att den inte är en trosbekännelse i formell och klassisk mening. Lausannedeklarationen har mera formen av en teologisk artikel med inriktning på mission och evangelisation. Likväl är den intressant eftersom den levererar ett tydligt teologiskt skifte i synen på Guds förhållande till den oomvända syndaren. Flera kyrkoriktningar i Sverige har anslutit sig till Lausannedeklarationen, t.ex. Pingst och Evangeliska Frikyrkan.

Lausannedeklarationen (1974) lyfter fram den nya läran i punkt 3:

”Alla människor är förlorade på grund av sin synd, men Gud älskar alla människor och vill inte att någon enda ska förgås, utan att alla ska omvända sig” ... ”I stället handlar det om att förkunna Guds kärlek för alla syndare och inbjuda alla människor att ta emot Jesus som Frälsare och Herre genom en helhjärtad och personlig avgörelse i omvändelse och tro.” (Min understrykning.)

Manilamanifestet (1989) var en fortsättning på Lausannedeklarationen. Manilamanifestet innehåller däremot inte någon formulering om att Gud älskar oomvända syndare.

I stark kontrast till Lausannedeklarationen står alltså flera av de klassiska Trosbekännelserna som i sina formuleringar av Guds relation till den oomvända syndaren uttrycker den totala motsatsen. Dvs att den otroende syndaren är föremål, inte för Guds kärlek, utan för Guds vrede.

Några nutida evangelikala Trosbekännelser som kan sägas gå i de klassiska bekännelsernas spår är *Foundation Documents* av The Gospel Coalition, och *Basis of Faith* av The European Evangelical Alliance. Båda innehåller texter om Guds vrede över syndaren.

Bibelcitaten är från Svenskbibel (svenskbibel.se).

Bibeln om Guds vrede - Version 2.1

© Ragnar Blomfelt 2000, 2008, 2020, 2023

